
STENOGRAFISCHE NOTULEN VAN DE PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

VERGADERING VAN

7 DECEMBER 2017

PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

VERGADERING VAN 7 DECEMBER 2017

De vergadering wordt geopend te 14.03 uur.

Mevrouw de Gouverneur en de heer Provinciegriffier zijn aanwezig.

Tekenden de aanwezigheidslijst:

Mevrouw	AVONTROODT Yolande
Mevrouw	BAETEN Els
De heer	BELLENS Peter
Mevrouw	BOCKX Greet
De heer	BOLLEN Ivo
Mevrouw	BOONEN Nicole
De heer	BUNGENEERS Luc
De heer	CALUWÉ Ludwig
De heer	CLAESSEN Jan
Mevrouw	COLSON Mireille
De heer	CORLUY Bert
Mevrouw	COTTENIE Christ'l
De heer	CUYT Rony
De heer	DE COCK Koen
De heer	DE HAES Jan
Mevrouw	DE HERT Vera
De heer	DELEUS Stefaan
De heer	DE VEUSTER Daan
De heer	DILLEN Koen
De heer	EL ABOUSSI Oussama
De heer	FEYAERTS Patrick
De heer	GEUDENS Frank
De heer	GEYSEN Kris
Mevrouw	GIELEN Pascale
De heer	GODDEN Jürgen
De heer	GOOSSENS Kris
Mevrouw	GÜLHAN Saadet
De heer	HELSEN Koen
De heer	HENS Werner
De heer	HUIJBRECHTS Jan
Mevrouw	JACQUES Ilse
De heer	JANSSEN Patrick
De heer	JANSSENS Eric
De heer	KERREMANS Koen

De heer LEMMENS Luk
De heer MARCIPONT Daniël
De heer MEEUS Michel
De heer MERCKX Kris
Mevrouw MICHIELSEN Inge
De heer MINNEN Herman
Mevrouw MOREAU Livia
Mevrouw NAERT Nicole
De heer PALINCKX Koen
De heer PEETERS Bruno
Mevrouw PEETERS Marleen
De heer RÖTTGER Rik
De heer SCHOofs Hans
De heer SELS Frank
Mevrouw STEVENS Lili
De heer THIJS Danny
De heer UGURLU Sener
De heer VAN EETVELT Roel
Mevrouw VAN GOOL Greet
Mevrouw VAN HAUTEGHEM Marleen
Mevrouw VAN HOFFELEN Karin
De heer VAN HOVE Bart
Mevrouw VAN LANGENDONCK Gerda
Mevrouw VAN OLMEN Mien
Mevrouw VANALME An
De heer VANDENDRIESSCHE Diederik
Mevrouw VERHAERT Inga
De heer VERHAEVEN Eddy
Mevrouw VERLINDEN Linda
De heer VOLLEBERGH Steven
Mevrouw WECKHUYSEN Wendy
De heer WILLEKENS Tim
De heer ZANDER Jan

Verontschuldigd:

Mevrouw BAYRAKTAR Aysel, mevrouw BWATU NKAYA Annie, mevrouw HENDRICKX Iefke, mevrouw VAN CLEEMPUT Loes en mevrouw VAN HOVE Kathleen.

De raad is bijeen in openbare vergadering.

OPENBARE VERGADERING

Uiteenzetting van de heer Ludwig CALUWÉ over economie en internationale samenwerking, landbouw, innovatie, financiën, logistiek en infrastructuur.

VOORZITTER.- De heer Caluwé heeft het woord.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Mijnheer de voorzitter, collega's,

Zoals ook collega Lemmens zal ik in mijn uiteenzetting over die onderwerpen waarover vragen zijn ingediend snel overstappen en erop terugkomen bij de vraagstelling, en vooral die onderwerpen toelichten waarover geen vragen zijn binnengekomen.

Eerst is er het Havencentrum. Het is één van de belangrijkste speerpunten voor het komende werkingsjaar. Wij richten ons op de overbrenging van het Havencentrum als Havenbelevingscentrum naar de droogdockensite naast het nieuwe maritiem museum. In de toekomst zal men daar naast mekaar de haven uit het verleden en de haven van de toekomst, bij wijze van spreken, tegelijkertijd op één dag kunnen bezoeken. We zijn nu het hele parcours aan het afleggen om daartoe te komen. Wij hopen in de winter een programma van eisen op te stellen om te zien wat we moeten doen om dat in te richten. Op de begroting staat een half miljoen als kosten om die studie te doen. In dat kader zullen met het Havenbedrijf afspraken worden gemaakt over de invulling van de functie als bezoekerscentrum. Het Havenbedrijf heeft zich geëngageerd om samen met het Havencentrum een overeenkomst met de samenwerkingsprincipes op dat vlak uit te werken. Tegelijkertijd wordt onderzocht of we ook daar het centrum zouden kunnen brengen waar een zekere clustering zal gebeuren van alle initiatieven in en om Antwerpen inzake sensibilisering rond onderwijs en toeleiding naar de arbeidsmarkt. In functie daarvan zullen we een businessplan opmaken, maar uiteraard is dit voor de periode vanaf 2022. Dan zou dat klaar moeten zijn. Ondertussen gaan we niet zomaar het Havencentrum zoals het vandaag is laten zijn wat het is. Integendeel, we zijn volop bezig met herorganisatie: de interne organisatie optimaliseren, boeking, reservatie, boekhouding, de invulling van het hele team. We zullen komen tot 9,4 voltijds equivalenten. De gidsenwerking wordt aangepakt en gemoderniseerd, en samen bekeken met het centrum voor Volwassenenopleiding. We zullen ook het educatief aanbod vernieuwen. Men zegt wel 'de tentoonstelling', maar tentoonstelling is wel een wat beladen begrip, het lijkt een beetje ouderwets. De bedoeling is om daar heel veel games, interactieve doelmodules, en dergelijke, in te brengen, omdat de studie, die hier door de Universiteit Antwerpen op onze vraag gemaakt en gepresenteerd is enkele dagen geleden, aangeeft als je kijkt naar welke tewerkstellingskansen er zijn voor jongeren in de toekomst in de haven er een zekere wijziging zal in plaatsvinden. Maar er blijft een heel groot aanbod jobs in de toekomst, zowel voor lager geschoolden als voor hogere geschoolden. Wat die jobs allemaal wel gemeenschappelijk zullen hebben is dat het digitale daar overal in aanwezig zal zijn. Hoe dan ook behoort het toch wel tot de leefwereld van om het even welke jongere van

vandaag. Met het vernieuwen van het educatieve aanbod is het juist de bedoeling om aan te geven dat datgene wat behoort tot de eigen leefwereld en tot wat jongeren aantrekkelijk vinden, je dat ook kan terugvinden in die jobs die worden aangeboden in de haven zodanig dat men er op die manier goesting in krijgt om zich daar verder in te bekwamen.

We zullen ook de havenexcursies aanpassen. Er worden al een aantal nieuwigheden in aangebracht. Bijvoorbeeld zien we vandaag dat de haven eigenlijk één windmolenlandschap aan het worden is. Welnu, een bezoek aan een windmolen zal ook opgenomen worden. Er zijn afspraken rond gemaakt dat men in dergelijke windmolen kan in klimmen, en men als jongere kan te weten komen hoe het de facto functioneert zodanig dat men ook daar mee vertrouwd geraakt. Op die manier, denk ik, dat we heel dat Havencentrum volop kunnen inschakelen in alle inspanningen om jongeren aan te zetten STEM-opleidingen te volgen.

Het digitale is dus zeer van belang. Maar dat is net zo goed met betrekking tot een andere bevoegdheid, en dat zal u misschien nog minder verwachten: landbouwbeleid.

Er is niets dat zo snel verandert dan het vak van de landbouwer, die zich ook vandaag uitermate moet bekwamen in alle mogelijke nieuwe technieken, uitermate bij moet zijn met tal van verschillende nieuwe evoluties. Of het nu gaat over diegene die zich toespitst op de korte keten op kleine niches, dan wel dat het gaat om diegene die heel productief in grotere volumes produceert, beiden moeten zeer professioneel tewerk gaan. We proberen beiden, de 2 groepen van land- en tuinbouwers, op een goede manier te ondersteunen, onder andere waar het gaat over hoeve- en streekproducten waar we de website 'lekkers met streken' aan het moderniseren zijn. We zullen in het voorjaar deelnemen aan 'de week van de korte keten', om alle mogelijke inspanningen die er gebeuren om de korte keten meer in de belangstelling te brengen, en meer nauwer te laten aansluiten bij de leefwereld van iedereen, mee volop te promoten. Met betrekking tot het glastuinbouwbeleid proberen wij te zoeken, afgestapt van de clustervorming, naar goede plekken om onze glastuinbouw, die volop in evolutie is, op peil te houden. Wij zijn de belangrijkste glastuinbouwprovincie van het land. Wij willen dat het aanbod rond onze twee coöperaties, onze veilingen, op een voldoende mate blijvend aan bod kan komen. Dat vraagt dat wij begeleiden met betrekking tot inplantingen, wat wij ook doen in samenwerking met de POM. We gaan kijken wat misschien wel interessante inplantingsplaatsen zijn, ook kijkend naar waar restwarmte, CO₂, of overschotten die er ergens zijn, kan gebruikt worden. Als je daar dan een serre kan naast plaatsen kan op die manier die overschot opnieuw gebruikt worden.

Globaal met betrekking tot het landbouwbeleid zetten we ook sterk in op landbouw en ruimte. We zien dat vele kleine stallen plaats maken voor grote stallen. Dat geeft natuurlijk aanleiding tot maatschappelijke discussies. Wij zijn momenteel bezig met een project waarbij zeer concreet wordt nagekeken hoe we er kunnen voor zorgen dat de bestaande sites blijvend gebruikt worden voor agrarisch gebruik, en dat een nieuwe grote stal ingeplant wordt op een plek waar al een landbouwsite was, hoe we dat kunnen stimuleren, en hoe we dat kunnen aanmoedigen. Wij hopen dat we in de loop van de komende maanden daar de conclusies kunnen uittrekken zodanig dat we daarmee ook het ganse debat met betrekking tot de Nota Ruimte en het bewaren van de open ruimte mee kunnen voeden en inspiratie geven.

Als we dan verder kijken naar onze eigen instellingen, het praktijkonderzoek melkveehouderij op de Hooibeekhoeve, en het proefbedrijf Pluimvee, zijn we momenteel bezig met het moderniseren van de infrastructuur op de Hooibeekhoeve. We willen er

komen tot betere infrastructuur om op die manier ook de studiedagen en de landbouweducatie goed te laten verlopen. De voorbije jaren is onze stal vergroot, en dat begint nu helemaal op koers te komen. Met betrekking tot die landbouweducatie gaan we het komende jaar een nieuwe website lanceren, nl. de website 'zoek de boerderij'. Iedereen die jongerenklassen laat komen op zijn boerderij kan zich hierop aanmelden. Op die manier kunnen we dat op een soepele manier laten verlopen.

Tenslotte zijn we bij het Proefbedrijf Pluimveehouderij een aantal aanpassingen aan het doen waar we structuur aanpassen. Het management met betrekking tot het stimuleren van het onderzoek enerzijds, en anderzijds het laten lopen van het landbouwbedrijf halen we uit elkaar om daar te komen tot 2 managers die dat aansturen. Op die manier laten we het op een betere manier verlopen. Het onderzoek zelf wordt dan voor de leghennen toegespitst op de dingen die ook in de belangstelling zijn gekomen in de voorbije periode, nl. de bloedluisproblematiek. Om dat te kunnen oplossen op een andere manier dan diegene die sommigen hebben uitgeprobeerd in de voorbije periode met het grote schandaal dat daaruit is voortgekomen. Bij vleeskuikens zetten we in op onderzoek om het antibioticagebruik en de ammoniakemissies tot het absolute minimum te beperken.

Dan kom ik terug bij economie en innovatie. Een van de sectoren waar we op toespitsen is de detailhandel die ook te maken heeft met digitalisering. Die wordt geconfronteerd met de e-commerce. Velen van ons kopen ondertussen een belangrijk stuk van onze boodschappen of geschenken via e-commerce. Tegelijkertijd zijn er in de voorbije periode heel wat grote baanwinkels bijgekomen. De winkelvloeroppervlakte is toegenomen. Het resultaat is dat het toch heel wat druk zet op de dorps- of stadskernen om daar een aantrekkelijk winkelaanbod te houden. Wij willen mee stimuleren en ondersteunen dat de gemeenten daaromtrent een beleid voeren. In functie daarvan zijn we in het begin van de legislatuur gestart met een coachingstraject waarbij dat we in het begin 2 coaches op pad hadden. Omwille van het grote succes hebben we dat uitgebreid naar 3. Daarmee hebben we ondertussen toch al een groot aantal gemeenten bereikt. De bedoeling was dat we in de legislatuur de helft van de gemeenten van de provincie zouden bereiken. We zitten op dit moment aan 31. Dus neem ik aan dat we dat getal van 35 op het einde van de legislatuur wel zullen gehaald hebben. Daarnaast hebben we 2 projecten die dit jaar zullen starten, en is er 1 project dat naar afronding komt. Dat is het systeem dat we samen doen met 2 andere provincies, Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant, om ervoor te zorgen dat langs een aantal grote steenwegen, de N70 Antwerpen-Gent en de N10 Lier-Aarschot, waar we beletten dat een aantal baanwinkels nog aangroeit, er duidelijke keuzes gemaakt worden, er concentraties plaatsvinden om enerzijds die steenweg opnieuw sterker mobiel te houden en anderzijds de kernen die zich in de buurt bevinden als detailhandelskernen kans te laten maken om te overleven en voldoende levendig te zijn. We voelen aan dat het nuttig kan zijn om daarvoor ook een handelspandenfonds, een rollend fonds, te hebben die de mogelijkheid biedt om naast het beleid vanuit de POM mee te ondersteunen. Bijvoorbeeld als een bepaalde gemeente zegt dat het misschien toch nuttig zou zijn een aantal investeringen te doen in de kern, dat we die zelf doen en we die nadien terug op de markt brengen voor een aantal winkels, of juist niet, maar voor bewoning en we voor een stuk iets saneren. Dit gebeurt dan uiteraard onder de vorm van een rollend fonds waar, nadat de investering opgebracht heeft, terug middelen binnenkomen om verder naar de toekomst toe door te investeren.

Innovatie.

Wij hebben goede samenwerkingen met de verschillende kennisinstellingen die er in onze provincie bestaan. In de eerste plaats is dat de universiteit, maar ook met de 3 hogescholen. In dat verband zal bij Karel de Grote het komende jaar een samenwerking opgestart worden met het expertisecentrum Duurzame Chemie. Met VITO hebben we een lopend contract voor ondersteuning. We hebben een wisselwerking met betrekking tot geothermie en met betrekking tot warmtenetten, maar daar zal ik straks tijdens de vraagstelling nader op ingaan.

Ruimte voor ondernemen.

Het is momenteel volop aan het lopen dat de verschillende innovatie-instellingen die er zijn in de Kempen zouden worden samengebracht tot één acceleratie- en innovatie organisatie. Innotek en OMC, de innovatiecampus die groeit bij Thomas More, zouden bij mekaar worden gebracht en mekaar versterken. Eerstdaags gaan we het resultaat hebben van de Deloitte studie - en dat is letterlijk eerstdaags, want dat zal voor komende maandag zijn - om te zien hoe we dat kunnen laten omvormen tot één organisatie die op een juiste manier inspeelt op de mogelijkheden of de kansen die daar zijn of moeten ondersteund en aangekweekt worden.

Dan is er het succes van het wetenschapspark in Niel, van zowel het Archimedesgebouw, het doorgroeigebouw, als de incubator Darwin. Die is maar 2 jaar geleden gestart en zit momenteel vol, zodanig dat we het komende jaar zullen starten met de plannen om er gebouwen bij te zetten. Dat mogen we toch wel zeker een succesverhaal noemen.

Dan hebben we het ondersteunen van het ondernemerschap. Ik zeg niet dat een doorslaggevende factor daar datgene is wat de provincie op dat vlak gedaan heeft. Maar ik herinner mij wel dat toen wij startten met de legislatuur, de Nationale Bank ons kwam vinden omdat men gemerkt had dat in de provincie Antwerpen, en nog het sterkst in het arrondissement Antwerpen, de ondernemingsdynamiek het laagst lag. Het aantal nieuwe starters en nieuwe bedrijven in het ganse land lag bij het laagste in Antwerpen, zodat er toch wel initiatieven moesten worden genomen om ervoor te zorgen dat het ondernemerschap terug aangezwengeld werd en jonge mensen zouden worden aangespoord om met een onderneming te starten. Ik denk dat dit gekeerd is. Ik denk dat velen daar inspanningen voor gedaan hebben. Ondertussen ligt het aantal starters in de provincie Antwerpen bij de hoogste van het land. Wij leveren daar een bijdrage toe met de miniondernemingen waar wij jongeren in klasverband zelf een onderneming laten zijn en gedurende een schooljaar laten ondervinden wat het is om een businessplan te maken, om te kijken hoe je iets verkoopt, hoe je ervoor zorgt dat je de juiste doelgroep vindt als klanten, en dergelijke meer.

We zullen ook dit jaar, samen met UNIZO, de meest ondernemende jeugdbeweging naar voren brengen.

En dit jaar zal JCI hun verkiezing van de 'Vlaamse Jonge Ondernemer van het jaar' in de provincie Antwerpen plaatsvinden.

Dan kom ik bij het flankerend arbeidsmarktbeleid. We zijn volop bezig met een aantal grensinformatiepunten op te richten. We denken ook dat het 'over de grens' werken kansen biedt voor diegenen die moeilijk aan een job geraken, of die een interessantere job meer aangepast aan hun talent zouden kunnen vinden. Er is Europees onderzoek dat zegt dat er

een groei zou kunnen opgetekend worden van 8% als de grens weggedacht wordt en er geen binnengrenzen zouden zijn in Europa. Het is wellicht wat overdreven om dat op korte termijn te kunnen realiseren. Realistisch is dat je toch zowat 2% van de belemmeringen wegneemt als je vooral goed informatie geeft over wat de verschillen zijn op het vlak van sociale zekerheid, fiscaliteit, ziekteverzekering. Als je mensen daar goed over informeert en in begeleidt kan het wel zijn dat ze de stap zetten, en het interessant vinden om net over de grens te gaan werken in plaats van in lange files te gaan zitten om naar een andere plek binnen het eigen land te rijden wat dus niet zo interessant is. Daarom dat we samen met de VDAB en de vakbonden die grensinformatiepunten hebben opgesteld. Die hebben verschillende frontoffices, maar ze hebben samen één backoffice zodanig dat de informatie die gegeven wordt gedegen en onderbouwd is en dat men de garantie heeft dat de informatie die komt de juiste is en bij de informatievragers komt. Er zijn nu grensinformatiepunten aan het opstarten in Kapellen, Kalmthout, Hoogstraten, Turnhout, en het equivalent aan de overzijde van de grens in Bergen-op-Zoom, Roosendaal, en Tilburg. We zullen ook onze samenwerking met de talentenhuisen sterker afstemmen. De mogelijkheid bestaat dat, waar ik het er in het begin over had dat het nieuwe Havenbelevingscentrum de plek kan worden waar een zekere clustering zal gebeuren tussen het afstemmen van de verschillende sectoren op het onderwijs en beroepsopleiding, dit mogelijkwijze mee een taak zal worden in het kader van het Havenbelevingscentrum. Die discussie is gestart. Mogelijkwijze komt daar in de loop van de komende periode verder duidelijkheid over.

We zullen het Transit-schoolverlatersplatform blijven steunen. Jongeren die in het laatste jaar van het secundair onderwijs zitten wordt hier duidelijk gemaakt wat de mogelijkheden zijn op de arbeidsmarkt en wat men moet doen wanneer men onmiddellijk naar de arbeidsmarkt zou gaan. We zullen straks de gelegenheid hebben om het te hebben over geothermie. En we zullen ook blijvend 'We are chemistry' en 'Zo werkt het' via POM Antwerpen ondersteunen.

Patrimonium en logistiek.

Wij hopen het nieuwe provinciehuis te finaliseren. Er wordt gewerkt aan de Warande. Er wordt gewerkt aan DIVA. Er wordt gewerkt aan het Peerdsbos. We zullen ook de werken aan Sint-Godelieve verderzetten. En er wordt ook gedacht aan toekomstige projecten waarvoor de eerste studieopdrachten worden ontwikkeld.

Applaus

Economie en internationale samenwerking

VOORZITTER.- De heer Merckx heeft het woord.

De heer MERCKX.- Voorzitter, ik zou even willen tussenkomen over de mogelijkheid om te zoeken naar eenvoudigere en efficiëntere initiatieven om vooral laaggeschoolden naar de arbeidsmarkt toe te leiden.

In mijn algemene interventie riep ik op om te vertrekken bij de budgetopmaak van de prioritaire noden van de bevolking, en dan vooral van hen die het moeilijk hebben. Wij zijn een grote bevraging aan het doen. Ik heb het papier hier naast mij laten liggen om het te tonen. We willen 10.000 mensen daarop laten invullen wat zij eerst zouden doen mochten ze burgemeester worden. Het is opvallend hoeveel jongeren resoluut invullen: een job vinden, toegang tot de arbeidsmarkt.

Wij denken dat de niet onbelangrijke sommen die ons departement economie op dit terrein uitgeeft deze mensen veel helpt ofwel dat de bedragen te klein zijn.

We denken dan aan volgende bedragen:

- subsidiëring economie, innovatie en internationale samenwerking: 861.936 EUR
- subsidie aan de POM 1,8 miljoen!
- subsidie aan vzw provinciaal onderwijs Vlaanderen 27.500 EUR
- subsidie onderwijsflankerend beleid, bevoegdheid van mevrouw Verhaert, 159.000 EUR

Heel wat van de laaggeschoolden, vaak zonder eindexamen, zouden meer hulp moeten krijgen, ook van de provincie, om aan een job te geraken.

Dat kan bijvoorbeeld voor ons met eenvoudige initiatieven zoals:

- het vergemakkelijken dat zij een reguliere job kunnen krijgen bij groendiensten, openbare reiniging en andere diensten bij de gemeenten waar geen hoge diploma's voor vereist zijn.

- * door een initiatief dat de verantwoordelijke schepenen en ambtenaren de noodzaak doet inzien om de examens van deze jobs eenvoudiger en meer praktijkgericht te maken. Want zowel voor kandidaten van autochtone als allochtone origine zijn deze veel te moeilijk en te theoretisch.

- * door vzw's en andere verenigingen of initiatieven te subsidiëren of, als provincie, zelf in te richten, om sollicitanten voor te bereiden op de examens voor deze jobs.

Ook bij de openbare bedrijven zijn er vele vacatures waar laaggeschoolden en kansarmen, mits de nodige hulp en opleiding, aan de bak zouden kunnen komen.

Enkele voorbeelden:

- Waarom volgen wij niet het voorbeeld van de provincie Limburg die de kosten van de opleiding tot vrachtwagenchauffeur, ook bij hen een knelpuntenberoep ondanks de verwerpelijke sociale dumping, op zich te nemen. Dit blijkt 4.000 à 5.000 EUR te zijn, onder meer voor het behalen van het rijbewijs C en de diverse proeven?

- Waarom gaan we niet op zoek naar de initiatieven van vakbonden zowel uit de openbare als de private sector om deze te helpen bij het beter voorbereiden van hun leden op examens en sollicitaties, onder meer bij NMBS, Infrabel, De Lijn e.a.?

Een andere suggestie is dat we ons voormalige Provinciaal Veiligheidsinstituut, Vlaams geworden maar nog altijd hier gevestigd, zouden helpen om de scholen toe te laten hun leerlingen uit het beroeps- en technisch onderwijs daar het examen te laten doen voor het behalen van een hoogwaardig VCA-certificaat.

In oktober 2015 besliste de Vlaamse regering dat de VCA-basiscertificering - wat staat voor Veiligheid, gezondheid, milieu en Checklist Aannemers - niet langer als project zou worden aangeboden vanaf het schooljaar 2015-2016, hoewel er in feite maar een goede 170.000 EUR voor gesubsidieerd werd. Studierichtingen zoals BUSO hout, schrijnwerk,

schilderwerk, TSO mechanica-elektriciteit, metaalbewerking, autotechnieken, BSO elektriciteit, mechanica en lassen en dergelijke organiseren het examen niet meer. Sommige scholen proberen het nog wel te fixen, maar anderen niet meer. De gevolgen van deze maatregel lieten zich ook voelen bij ons eigenste PVI. De inkomsten die zij haalden uit het afnemen van de examens, dikwijls ter plaatse bij de scholen, daalden van 153.000 EUR naar 47.000 EUR. Daardoor is er ook geen werk meer voor 1 personeelslid. Nochtans is zo'n certificaat van groot belang voor leerlingen uit die richtingen. Ik kan dat illustreren met een voorbeeld uit de eigen familiekring. Onze oudste kleinzoon van 19 volgt deeltijds werken en leren elektromechanica vanuit Oost-Vlaanderen. Ik bewonder hem. Al bijna een jaar staat hij 3 dagen per week elke morgen om 4.30u of 5u op om vanuit het diepe Oudenaarde met de camionette van zijn baas te vertrekken om de file aan de Kennedytunnel te vermijden om zo tijdig op een werf hier in Antwerpen te geraken. Een middelgrote ondernemer die sympathie heeft voor onze partij, ja zo zijn er ook, drukte mij op het hart dat als onze kleinzoon bij bedrijven als de zijne aan de bak zou willen komen het belangrijk is dat hij al op de school het VCA-attest behaalt en best een hoogwaardig. Ik weet niet hoe het in zijn school, en in de provincie Oost-Vlaanderen zit. Maar indien hij in Antwerpen zou wonen zou hij en al zijn gelijken in onze provincie heel blij zijn indien onze gedeputeerde economie en onderwijs bij sprongen om te zorgen dat hij of zij dat hoogwaardiger attest nog kunnen halen in schoolverband.

Ik dank u.

VOORZITTER.- De heer Van Hove heeft het woord.

De heer VAN HOVE.- Voorzitter, collega's,

Zoals ondertussen iedereen wel weet is de POM mee verantwoordelijk voor het inplanten en ontwikkelen van bedrijventerreinen in onze provincie. Dit kan zowel bestaan uit de conversie van een bestaand brownfieldproject als van de aanleg van een nieuwe greenfield. De bedoeling bestaat er uiteraard in om bijkomende werkgelegenheid te creëren door bedrijven de mogelijkheid te geven zich ergens te vestigen zonder zich daarbij teveel te moeten bekommeren om logistieke beslommingen, noodzakelijk om een bedrijfsactiviteit uit te oefenen. Dit heeft in het verleden reeds al enkele mooie projecten opgeleverd, zoals bijvoorbeeld Duwijck in Lier.

De realiteit heeft ons echter geleerd dat er momenteel heel wat mobiliteitsproblemen opduiken die een danige invloed uitoefenen op het woon-werkverkeer, een thema dat ook in de jaarlijkse toespraak van de gouverneur verweven zat, en waar gisteren ook collega Geudens naar refereerde. Ondertussen is er een krapte ontstaan op de Antwerpse arbeidsmarkt. Heel wat werkgevers verkiezen minder loon boven het dagelijkse fileleed. Meer dan de helft van de bedrijven in Vlaanderen klaagt daarbij over een gebrek aan geschikte sollicitanten. Een van de grootste oorzaken daarvan is dus het mobiliteitsprobleem en de bijhorende files. Om dit te staven enkele cijfers. Volgens een studie van VOKA vormt een kort woon-werktraject voor 45% van de werknemers een belangrijke reden om bij de huidige werkgever te blijven. Het is daarmee

zelfs de 2de belangrijkste reden voor trouw aan de werkgever, belangrijker nog dan een hoger loon. De studie zegt ook dat de begeerde technische profielen maximaal tussen de 30 en 44 minuten onderweg willen zijn. Uit diezelfde studie blijkt ook dat 55% van de werknemers in de Antwerpse haven meer dan 3 kwartieren besteden om hun werkplaats te bereiken. U ziet hier direct het dilemma dat zich voordoet. En niets zo goed als een persoonlijke anekdote om dit te staven. Toen ik enkele maanden geleden gevraagd werd voor een mooie uitdaging in een Brussels bedrijf ben ik op die uitnodiging ingegaan. Brussel is voor mij, wonende in Niel, slechts 35 km. Dat kan toch geen drama zijn. De afspraak stond gepland om 16u, dus ik vertrok mooi op tijd en de rit duurde ongeveer 45 minuten. Na een zeer aangenaam gesprek, waarbij beide partners konden vinden, reed ik opnieuw naar huis, vanuit Brussel naar Niel op een vrijdag omstreeks 5 's avonds. Om lang verhaal kort te maken, en binnen de tijdspanne te blijven, na 1 uur en 45 minuten fileleed, en 2 maagzweren rijker ben ik thuis aangekomen en heb ik onmiddellijk de beslissing genomen om op deze interessante aanbieding niet in te gaan. Ik denk dat het u wel duidelijk is waarom.

Maar nu terug naar de dagelijkse realiteit en de POM. De POM moet op deze nieuwe situatie voorbereid zijn. Daarom pleit ik ervoor dat de POM bij de studies voor nieuwe of herbestemde industrieterreinen rekening houdt met de demografie en de bereikbaarheid van die terreinen. Dat zou in samenspraak moeten gebeuren met de provinciale ruimtelijke planningsdienst. Het zou als het ware deel moeten uitmaken van een eerste haalbaarheidsstudie die men uitvoert. Vragen als: zijn er in de nabije omgeving voldoende profielen die men wenst aan te trekken? Is de bereikbaarheid van de nijverheidszone voldoende gegarandeerd? Deze vragen zouden onlosmakelijk deel moeten uitmaken van de studie. Worden deze vragen positief beantwoord stijgt immers de aantrekkingskracht van het project en zal men gemakkelijker de juiste investeerders kunnen aantrekken. Zo werken we toch ook mee om het mobiliteitsprobleem te bestrijden.

Als kanttekening, collega's, heb ik toch de indruk dat er de laatste jaren evenwel niet veel meer ontwikkeld wordt door de POM. De beschikbare ruimte mag dan wel beperkt zijn, maar dit mag toch niet leiden tot een complete stilstand. Momenteel heb ik de indruk dat er niet veel in de spreekwoordelijke pijplijn zit bij de POM. Daarom had ik graag van de gedeputeerde vernomen welke initiatieven er worden genomen om opnieuw een relevant aanbod aan bedrijventerreinen te creëren voor de POM in onze provincie.

VOORZITTER.- De heer Caluwé heeft het woord.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Voorzitter, collega's,

Laat mij eerst het antwoord geven op de vraag van collega Merckx. Ik ga niet meer het overzicht geven van alle verschillende initiatieven die wij op het vlak van economie nemen. Dat is toch wel een vrij groot aantal, waarbij men toch wel moet weten dat we investeren in de breedte. Wij investeren in economie en innovatie omdat wij een sterke economie willen in de provincie die een brede arbeidsmarkt creëert waar zoveel mogelijk mensen kansen krijgen en kunnen participeren. Op die manier creëer je ook een ruimte voor mensen die moeilijker aan een job geraken, zodat die ook mogelijkheden hebben en er een sterke

economie bestaat. Wat wil zeggen dat we ook een aantal specifieke initiatieven nemen, onder andere richting jongeren en arbeidsplaatsen. We hebben dit jaar 412.000 EUR geïnvesteerd voor projecten die jongeren sterker maken op de arbeidsmarkt. Hetzij door hen te stimuleren naar stemopleiding of een job in de zorgsector, hetzij door ze als schoolverlaters weerbaarder te maken op de arbeidsmarkt via het TRANSIT-schoolverlatersplatform. Voor de jongeren die zelfstandig willen worden, wat je als tewerkstellingskans helemaal niet mag uitsluiten, willen we zoals gezegd via de minionondernemingen en de Vliegende Startersbrigades hen daarin ook sterker maken.

We werken ook nauw samen met de verschillende talentenhuisen, Talentenstroom, Talentenfabriek en Talentenwerf. We hebben daar een bijkomend talentenhuis bij gecreëerd met betrekking tot de zorgsector, om op die manier op plekken waar knelpuntberoepen zich voordoen ervoor te zorgen dat de sectoren en de mensen die werk zoeken beter met mekaar in contact worden gebracht. Ik geloof ook dat onze inspanningen om het detailhandelsbeleid te ondersteunen kansen geeft aan een groot aantal lager opgeleide mensen om in detailhandel, om in de horeca aan een job te geraken. We proberen ook de diversiteit op de arbeidsmarkt te verbeteren. Zo hebben we het voorbije jaar een project opgezet, samen met de Karel de Grote Hogeschool, van 100.000 EUR om te bouwen aan een meer diverse arbeidsmarkt om op die manier te kijken hoe het komt dat jongeren uit allochtone milieus die starten op Karel de Grote minder hun opleiding afmaken dan jongeren met een autochtone afkomst. Wat zijn daar de oorzaken van, en hoe kunnen we daaraan remediëren? Trouwens met de studie die gemaakt is over de kansen in de toekomst in de haven qua jobs hebben we duidelijk aangegeven dat het absoluut noodzakelijk is dat ook de tewerkstelling in de haven zal moeten verkleuren willen we voldoende mensen aantrekken om de vacatures die er zijn in te vullen.

In het overzicht dat u gegeven heeft, mijnheer Merckx, wil ik er zeker ook op wijzen dat één belangrijke sector die we als provincie ondersteunen, niet was opgenomen. Namelijk met betrekking tot de sociale economie, bevoegdheid van mijn collega Peter Bellens, waar heel wat honderdduizenden euro's geïnvesteerd worden. We investeerden in 2017 570.000 EUR aan 17 diverse projecten die inzetten op extra tewerkstellingskansen van diverse kansengroepen, of de doorstroom naar de reguliere economie realiseren, en met resultaat. Van alle projecten die we afgelopen jaar financierden behaalden zowat 7 op de 10 positieve resultaten met betrekking tot doorstroom. We, ik spreek dus over collega Peter Bellens, realiseerden dus in onze provincie reële duurzame tewerkstelling voor heel wat personen uit kansengroepen.

Dat vertaalde zich ook in het project 'Jongeren Actief in de Thuiszorg' waar ook heel wat tewerkstellingsmogelijkheden zijn gecreëerd. Daarnaast investeerden we ook 286.000 EUR in projecten binnen de arbeidszorg. En ik kan zo doorgaan, maar ik vrees dat ik dan de tussenkomst van collega Bellens bij zijn bevoegdheid met betrekking tot de begroting naar voor breng, dus ik zal dat niet doen. Ik zie hier ook nog eens 200.000 EUR staan in het kader van het ondersteunen van Natuurwerk als sociale tewerkstellingsonderneming.

Ik ga wat mij betreft afronden met de vraag naar de opleiding 'rijbewijs voor vrachtwagenchauffeur". Wij hadden al opgemerkt dat Limburg mogelijkerwijze een interessant initiatief heeft genomen. De POM is momenteel aan het onderzoeken of men kan kijken of we dit zouden overnemen. Ik ga niet vooruitlopen op de resultaten van dat

onderzoek. Ik wil wel meegeven dat we in het verleden de opleiding voor vrachtwagenchauffeur al gesteund hebben. Wij hebben 59.000 EUR uitgetrokken voor het project van SYNTRA "Zwaargewicht". Hier gaat het niet echt over vrachtwagenchauffeurs, maar over diegene die vrachtwagens onderhoudt en vrachtwagens herstelt.

Uw vraag had ook betrekking op onderwijs en op het PVI. Het PVI blijft wel van de provincie, en gaat niet naar Vlaanderen. Als iemand het zou willen opeisen zou het naar België moeten gaan, want veiligheid is een federale bevoegdheid. Maar het blijft voluit een initiatief van de provincie waar collega De Haes zal op tussenkomen. Wat onderwijs betreft zal collega Verhaert tussenkomen.

Ik zal misschien zelf afsluiten met te antwoorden op de vraag van collega Van Hove met betrekking tot de bedrijventerreinen. Eigenlijk zou collega Lemmens daarop moeten antwoorden want dit is een problematiek van de regionale planning, en de problematiek dat onze provincie niet groeit. Tal van functies vragen om invulling, maar onze provincie groeit niet. We moeten dus kijken hoe we toch ruimte kunnen creëren voor bedrijvigheid, waarbij het laaghangend fruit weg is, daar waar het makkelijk is om bijkomende bedrijventerreinen te creëren. Wij onderzoeken momenteel of het mogelijk is Duwijk uit te breiden, of Willebroek centraal en zuid kan worden gecreëerd samen met de gemeente Willebroek. Maar we hebben wel heel wat inspanningen gedaan en doen die nog voort om te kijken, bestemd onbenut, waar er in onze provincie plekken zijn die bestemd zijn als bedrijventerrein en die toch nog altijd niet als bedrijventerrein zijn ingericht. Dan kom je tot een wat ruimer gebied dan datgene wat qua mobiliteit in problemen geraakt. Wat dat betreft hebben wij initiatieven als POM in Zandhoven, Brecht, Kalmthout, Wuustwezel, Essen in het kader van bestemd onbenut waar verschillende hectares nu worden ingericht als bedrijventerrein, waar het vaak gaat over een ontsluiting die nog niet was gerealiseerd, of een moeilijke eigendomsstructuur. Daar heb je dan een overheidsinstelling als de POM nodig om daar te kunnen in tussenkomen en de problematieken op dat vlak op te lossen.

VOORZITTER.- De heer Merckx heeft het woord.

De heer MERCKX.- Het is misschien te overwegen om het initiatief van de provincie Limburg in verband met opleiding van vrachtwagenchauffeurs over te nemen, en die te financieren.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- U moet niet vooruitlopen op het resultaat van het onderzoek.

De heer MERCKX.- Ik heb ook geen globaal oordeel over het hele beleid van het departement Economie willen uitspreken. Het ging mij niet zozeer om de sociale economie, want wij weten wel dat die voortdurend uitbreiding kent. Maar u moet toegeven dat het gebeurt met nepstatuten, geen volwaardige statuten, geen volwaardig loon. Het moet toch

onze bedoeling zijn om ook in functies zoals groendiensten die mensen op te tillen naar een volwaardig statuut. Daarvoor moeten zij examens doen. Ik heb gewoon een klein, eenvoudig voorstel gedaan dat ons al door verschillende mensen, die zich willen verbeteren van de sociale economie naar de reguliere economie, gesignaleerd is. Dat moet toch niet zo moeilijk zijn om de schepenen er eens over bijeen te roepen en te samen die examens eens te bekijken. Verschillende van die mensen hebben mij al gezegd en getoond dat het echt te moeilijk is. Ik vond zelf ook te moeilijk om aangenomen te worden voor dergelijke job. Ik dacht dat u daarop kon ingaan.

Uitkijken naar vzw's van vakbond en andere vzw's, die mensen op examens bij de spoorwegen, de Lijn, enz. voorbereiden. Ik dacht dat het toch niet zo moeilijk zo zijn om ook dat over te nemen.

Verschillende zaken die u hebt opgenoemd situeren zich nog altijd binnen het schoolkader. Hoe kunnen wij binnen het onderwijs de toekomstige kansen verhogen? Mijn voorstellen die gingen erover, eens dat ze van de school af zijn, al dan niet beter voorbereid, er toch nog hinderpalen zijn waar wij met kleine middelen en initiatieven iets aan zouden kunnen doen.

VOORZITTER.- Mevrouw Verhaert heeft het woord.

Mevrouw VERHAERT, gedeputeerde.- Een kleine toelichting wat het onderwijs betreft, en het wegwerken van drempels.

Wij werken al geruime tijd volgens het Zalmtrapmodel. Dat betekent dat je met kleine bruggetjes kan opklimmen van één onderwijsniveau naar het volgende. Stel dat het om een of andere reden van meet af aan niet gelukt is, en dat je keer op keer kan terugkeren naar een schoolloopbaan, en ook eventueel op volwassen leeftijd toch verder kan werken aan diplomering, aan certificering. Ik vrees wel dat u verkeerd bent ingelicht, want u zegt op een gegeven moment dat in het Antwerpse niet mogelijk is om certificering binnen het onderwijs te halen, bijvoorbeeld voor een VCA. Dat is in het provinciale onderwijs wel degelijk mogelijk. Wij bereiden ook voor, binnen de opleiding al, en er komt een examinerator naar de scholen, eigenlijk omdat het mobiliteitsgewijs gewoon te moeilijk is geworden om hele klassen naar een examencentrum in de stad te laten bewegen. Dat wordt bij ons op die manier geregeld.

Iets wat me ook een beetje verwonderd is dat u lijkt te suggereren: laten we die bijkomende kost dan bij onderwijs bijvoorbeeld leggen. Wij denken: dit is een gedeelte verantwoordelijkheid, het is ook het bedrijfsleven dat daarom vraagt om mensen gecertificeerd te hebben. Wij maken dus afspraken met het bedrijfsleven, en het zijn de sectoren die daarvoor instaan en die dat ook in zo goed als alle VCA-certificering voor ons betaalt. Dus dat is prima geregeld.

Dan heb ik misschien nog één opmerking. In ons volwassenenonderwijs zien wij vandaag de dag meer en meer mensen al op 18-jarige leeftijd. Vroeger was dat anders, dan kwamen die mensen eerder op 30 à 40-jarige leeftijd terug naar een tweedekansonderwijs. Daar doen wij ook tal van inspanningen. Bijvoorbeeld in het TKO, het Toekomstonderwijs, waar we mensen die politieagent willen worden, maar niet geslaagd waren in taalproeven, toch nog een kans bieden om slaagkansen te verhogen en zo beter voor te bereiden op een examen om alsnog politieagent te worden, en zo de diversiteit ook te verhogen.

VOORZITTER.- De heer Merckx heeft het woord.

De heer MERCKX.- Het laatste voorbeeld dat u aangeeft apprecieer ik ten zeerste, en gaat in de richting van wat ik ook zeg. Mensen die niet geslaagd zijn op een bijzondere specifieke manier helpen om dan toch nog te slagen.

Ik heb niet gezegd dat het VCA niet meer kan behaald worden in het provinciaal onderwijs Antwerpen. Ik heb nogal vlug gesproken en heb gezegd: sommige scholen proberen het nog wel te fixen maar anderen niet meer, en dat blijkt ook. De vraag was gewoon het volgende. Voor een bedrag van meer dan 100.000 EUR wordt er geen beroep meer gedaan op het PVI omdat het certificaat dat daar toch hoogwaardiger is. Kunnen wij vanuit economie - voor mij is het gelijk vanuit welk budget het komt - niet zeggen dat we dat aan die scholen die nu afgehaakt hebben, blijven betalen? Dat was mijn enige vraag in deze tussenkomst aan u gericht, en aan mijnheer Caluwé. Want hij kan ook beslissen: het is erg nuttig om die mensen te helpen, wij nemen dat op ons.

VOORZITTER.- De heer De Haes heeft het woord.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- Nog een kleine aanvulling vanuit het PVI. De 'V' in PVI staat voor 'veiligheid' en niet voor 'Vlaams'. Ik ben blij dat je in elke afkorting een V direct associeert met Vlaams, maar tot nader order nog niet.

Heel belangrijk is dat het feit dat het VCA-examen niet zo veel meer afgenomen wordt door het PVI, niet betekent dat het niet meer afgenomen wordt.

Twee belangrijke opmerkingen:

Het PVI voorziet nog altijd. Bijvoorbeeld scholen die een examen laten afnemen door het PVI hebben dat aan een gunstig tarief: 25 EUR. Bedrijven die dat laten afnemen: 83 EUR. Dus er zit nog wel een belangrijk voordeel in voor de scholen. Wat is er gebeurd? Voor het schooljaar 2015-2016 werd niet de cursus gesubsidieerd door de minister van Onderwijs, het was het examen. De cursus werd in de scholen gegeven, en nu nog altijd. Het behoort tot het lessenpakket. De minister heeft gekeken en gezegd dat het eigenlijk niet helemaal in de beroepskwalificaties zit, maar dat het wel de sectoren zijn. Het VCA, de certificering is een vrijwillig certificaat, geen wettelijk certificaat, gevraagd door de sectoren. Op een bepaald moment heeft de minister, naar mijn oordeel, wijs geoordeeld. Zij zegt: wie moet dat feest nu betalen? Als het iets is dat de sectoren vragen, waar zij de inhoud van bepalen, is het niet meer dan normaal dat die sectoren daarin bijdragen. Vanaf het schooljaar 2016 is dat ook zo gebeurd. De helft wordt betaald door het ministerie van Onderwijs, en de andere helft door de sectoren.

Ik denk dat we daar niet kunnen tegen zijn, want uiteindelijk zijn het die sectoren die ook de expertise bezitten. En ik hoor het u altijd graag zeggen: haal het geld waar het is. Dus als het daar zit, denk ik dat we van daar moeten laten komen. Maar ik deel uw bezorgdheid om zoveel mogelijk jongeren zo snel mogelijk in een echte job, in de echte economie te krijgen en daar blijven we aan werken.

VOORZITTER.- De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer VANDENDRIESSCHE.- Voorzitter, ik wil nog even terugkomen op de POM en de ruimte.

Het is al van in de tijd dat collega Helsen nog aan het roer stond van de POM dat wij vanuit onze fractie altijd op de nagel bleven kloppen op het feit dat de brownfields stiefmoederlijk behandeld worden. Het is natuurlijk een zeer moeilijk verhaal. Het is financieel niet gemakkelijk. Het is ook qua inrichting vaak niet evident om van bestaande bedrijventerreinen en omgevingen, en fabriekshallen nieuwe terreinen te maken. Maar het is toch wel opvallend in de POM dat men daar altijd heel verrast op reageert als je voor de raad van bestuur die problematiek aankaart rond mobiliteit, rond ruimte. Het lijkt dan alsof je van Mars komt. Ik vind dat dit toch veel centraler moet staan in die benadering, ook in de POM.

Daarom wil ik kort toelichten dat we ons zullen onthouden op punt 3/2.

Bijvoorbeeld Duwijckpark Lier zijn terreinen die heel ecologisch worden ingericht als inrichting op zich op het terrein zelf. Maar heel de problematiek rondom en de plaats vaak waar gekozen wordt voor bedrijventerreinen blijft een belangrijk aandachtspunt. Ik zou er ook voor willen pleiten om daar sterker de nadruk op te leggen.

VOORZITTER.- Ik stel voor de agendapunten 3/1 en 3/2 met één stemming af te handelen. De raad stemt ermee in.

Nr. 3/1 van de agenda

**APB Havencentrum.
Budget 2018 en meerjarenplan 2019-2020.
Goedkeuring.**

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 28 november 2013 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf **Havencentrum** goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2014 operationeel.

Overeenkomstig de beleidsnota heeft het autonoom provinciebedrijf als missie:

“Sensibiliseren en enthousiasmeren op het terrein om het maatschappelijk draagvlak voor de haven (maritiem, industrie en logistiek) te versterken. Bijzondere aandacht gaat naar jongeren om hun interesse op te wekken en hen tewerkstellingskansen te tonen.”

Artikel 7 van de beheersovereenkomst bepaalt dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad volgende documenten m.b.t. het budget ter goedkeuring voorlegt:

- Het meerjarenplan van het APB met doelstellingen en actieplannen
- Het budget van het APB met de acties ter uitwerking van de doelstellingen en actieplannen

Het organogram van het APB vindt u terug bij de budgettoelichting op het intranet. Het budget bevat op het niveau van de acties indicatoren en streefwaarden om de realisatiegraad op te volgen.

In het meerjarenplan en het budget worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. Beide documenten zijn digitaal toegevoegd.

Voor 2018 zijn, zoals blijkt uit de budgettaire personeelsbehoefte, 9,4 VTE nodig.

De jaarlijkse dotatie, die het provinciebestuur aan het autonoom provinciebedrijf uitkeert om haar missie en activiteiten te ontwikkelen, vindt uw raad terug in het budget van de provincie. Deze dotatie bedraagt voor 2018 866.054 EUR.

Teneinde haar doelstellingen nog beter te kunnen realiseren gaat het APB Havencentrum momenteel door een ingrijpend veranderings- en vernieuwingstraject. O.m. zal in 2018 een nieuw interactief havenbelevingsparcours uitgewerkt worden waarmee jongeren hun talenten ontdekken en inzicht krijgen in de werking van de logistieke keten, industrie, technologie en transport in een duurzame havencontext. De vele jobmogelijkheden in het havengebied komen daarbij duidelijk aan bod. Tevens worden de havenexcursies vernieuwd en zal een Lego-lab ontwikkeld worden. Teneinde structureel te kunnen blijven vernieuwen en applicaties up to date te houden, zal de dotatie vanaf 2019 t.o.v. de dotatie 2017 structureel verhoogd worden met 100.000 EUR. Bijkomend wordt in 2018 en 2019 een extra dotatie van 150.000 EUR voorzien om het nieuwe havenbelevingsparcours te kunnen realiseren. In het meerjarenplan is voor het jaar 2019 bijgevolg een bedrag van 980.374 EUR als dotatie ingeschreven en voor het jaar 2020 een bedrag van 846.980 EUR.

In het meerjarenplan is voor het jaar 2019 een bedrag van 980.374 EUR als dotatie ingeschreven en voor het jaar 2020 een bedrag van 846.980 EUR.

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 9 november 2017.

Het ontwerp van het budget 2018 en van het meerjarenplan 2019-2020 van het autonoom provinciebedrijf werden door de raad van bestuur van het APB goedgekeurd op 16 november 2017.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 28 november 2013 houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf Havencentrum;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf Havencentrum;

Gelet op de goedkeuring van het budget 2018 en het meerjarenplan 2019-2020 door de raad van bestuur van het APB Havencentrum in zitting van 16 november 2017;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt dat het autonoom provinciebedrijf Havencentrum voor het uitvoeren van zijn budget 2018 een dotatie van 866.054 EUR zal ontvangen.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2019-2020 van het autonoom provinciebedrijf Havencentrum.

Artikel 3:

Goedgekeurd wordt het budget 2018 van het autonoom provinciebedrijf Havencentrum.

Bijlagen:

- Meerjarenplan 2019-2020
- Budget 2018

VOORZITTER.- Zijn daar tussenkomsten over? *Geen.*

Nr. 3/2 van de agenda

**Budget 2018. Rekeningcombinatie
2017/64900000/21/0500 –Subsidie aan de POM (N).
Jaarverslag 2016. Goedkeuring.
Verslag van de deputatie**

Op 15 december 2005 heeft uw raad de oprichting van de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM) Antwerpen goedgekeurd. Op 6 februari 2013 keurde uw raad de hernieuwde statuten goed. Conform deze statuten dienen de jaarrekening en het jaarverslag ter goedkeuring te worden voorgelegd aan uw raad.

Het jaarverslag geeft een overzicht van de projecten en realisaties in 2016.

POM Antwerpen heeft als missie het economisch weefsel in onze provincie te versterken en doet dit op volgende terreinen:

- het ontwikkelen van duurzame bedrijventerreinen
- Het stimuleren van bedrijfssamenwerking
- het promoten van onze provincie als dé investeringsregio en sectorpromotie.

Onze hoofdzaak is het zorgen voor een stevige economische impuls door het weldoordacht zoeken en ontwikkelen van ruimte voor bedrijvigheid. Hierbij is een evenwicht tussen wonen, werken en natuur van cruciaal belang voor de levenskwaliteit in onze provincie. Om die reden houden we enkele belangrijke principes aan bij elke ontwikkeling of heractivatie: een efficiënt ruimtegebruik met oog voor ecologische aspecten, een hoge kwaliteit voor de bedrijven en de omliggende woonwijken en een langetermijnvisie op het gebied van bedrijvenbeheer. In onze dichtbevolkte regio is het van cruciaal belang om de schaarse ruimte optimaal te benutten.

POM is ervan overtuigd dat bedrijven sterker kunnen worden door samenwerking. POM zet daarom ook in op kostenbesparende interbedrijfssamenwerking, zowel op het gebied van huisvesting en diensten.

Om het economisch weefsel van onze provincie te versterken, werken we ook op de speerpuntsectoren chemie en creatieve.

Het jaarverslag is digitaal bijgevoegd.

Dit verslag werd goedgekeurd door de deputatie in zitting van 9 november 2017.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de bepalingen van het provinciedecreet;

Gelet op het verslag van de deputatie;

BESLUIT:

Enig artikel:

Goedkeuring wordt gehecht aan het financieel en werkingsverslag 2016 van de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij Antwerpen.

VOORZITTER.- De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer VANDENDRIESSCHE.- Een onthouding voor 3/2.

VOORZITTER.- Mevrouw Naert heeft het woord.

Mevrouw NAERT.- Ik wou ook ons stemgedrag toelichten. Wij onthouden ons bij punt 3/2. Wij gaan de lijn volgen van hetgeen de collega's van open vld naar voor hebben gebracht in verband met de APB's en de raden van bestuur. Vandaar dat er bij ons veel onthoudingen zullen zijn.

VOORZITTER.- Zijn daar nog tussenkomsten over? *Geen.*

Dan leg ik de punten 3/1 en 3/2 samen voor ter stemming en de stemming is geopend.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

59 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

46 leden hebben ja gestemd;

13 leden hebben zich onthouden.

De agendapunten 3/1 en 3/2 worden goedgekeurd met 46 stemmen ja en 13 onthoudingen.

De heer SELS zegt dat hij ja wilde stemmen in plaats van de onthouding die geregistreerd werd.

Nr. 3/3 van de agenda

**Budget 2018. Rekeningcombinatie
2017/64900000/21/0590 - Subsidie aan
vzw ERSV provincie Antwerpen (N). Jaarverslag 2016.
Kennisname.**

Verslag van de deputatie

De meerwaarde van de maatschappelijke zetel ligt op het vlak van een centraal financieel beheer, een eenvormig personeelsbeleid, een eenvormig contractueel kader en de rationaliseringsprocessen die allen samen als gevolg hebben een beter en toekomstgericht beheer van de vereniging. De centraal opererende bestuurssecretaris enerzijds en anderzijds de externe boekhouder, de Commissaris-Revisor en het sociaal secretariaat zijn hierbij belangrijke onafhankelijke instrumenten, die de lokale afdelingen ondersteunen en sturen naar een eenvormig bestuur van de vzw.

Er werd een Budget 2016 (januari t/m augustus 2016) opgemaakt, dat naast de basisfinanciering ook de projectfinancieringen bevat. Sedert 2008 betekent dit dat alle deelbudgetten op diverse analytische manieren opgevraagd kunnen worden: per type financiering, per project, per vestigingsplaats of combinaties daarvan. De gelijke rubricering leidt automatisch tot een grote transparantie: jaarrekeningen en budgetten zijn direct, en ook onderling over de jaren heen, vergelijkbaar.

Er worden per boekjaar Financiële Fiches opgesteld: per subsidiekanaal wordt in kaart gebracht hoeveel subsidies reeds ontvangen zijn, wanneer aanvragen worden ingediend, hoeveel het saldo bedraagt, enz. Deze fiches bevatten ook verwijzingen naar de reglementeringen en eveneens het boekingsnummer van het rekeningstelsel.

De deeltentiteiten kunnen via een online banking systeem op maandelijkse basis betalingen uitvoeren en zij verwerken op eenvormige wijze de inkomende facturen, dit voor de controle door de maatschappelijke zetel en de input door de boekhouding. De boekhouding levert op regelmatige tijdstippen (minimaal per kwartaal) financiële verslagen, waardoor tussentijdse financiële controles en budgetcontroles mogelijk worden. Deze kwartaalrapporten en controles werden ook gebruikt als uitgangspunt voor de deelbudgetten en voor het globale Budget 2016. De maatschappelijke zetel bewaakt de eenvormige in- en output en controleert de resultaten op hun correctheid en bewaakt de eenheid van rapportering en budgettering.

Qua personeelsbeheer beschikken we over een website-applicatie die het eigen beheer van de personeelsgegevens en het personeelsmanagement online mogelijk maakt. In deze applicatie doen we de voorbereidingen voor de loonverwerking, de uitbetaling loopt via het sociaal secretariaat.

De algemene werking van de vzw wordt in belangrijke mate mede ondersteund door een regelmatig overlegmoment tussen de bestuurssecretaris en de RESOC coördinatoren. In 2016 waren er maandelijkse vergaderingen, behalve in juli en

augustus 2016. De aandacht ging daarbij voornamelijk naar financiën, rapporteringen, deadlines en personeelsbeheer.

Op de maatschappelijke zetel worden ook de juridische aspecten gecoördineerd aangepakt.

Alle contracten die een verbintenis inhouden van de vereniging tegenover derden worden eerst op de maatschappelijke zetel gescreend en goedgekeurd, alvorens een lokale bestuurder en de voorzitter van de vereniging ondertekenen.

De maatschappelijke zetel is also de bewaker van alle boekhoudkundige, financiële en contractuele engagementen van de vereniging en draagt in belangrijke mate bij tot de financiële en juridische gezondheid van de vereniging.

De Commissaris controleerde in februari 2017 de jaarrekeningen 2016, de aanwezigheid en de kwaliteit van de statuten, publicaties en verslagen, administratieve en financiële volmachten en het arbeidsreglement. Ook werd nagegaan of er zicht was op de personeelsevolutie en of er voldoende functiescheiding was in de financiële organisatie. Al deze aspecten kregen een gunstige beoordeling. Tevens werd een financiële audit doorgevoerd, ook hier waren er geen opmerkingen.

De vereniging sluit 2016 af met een verlies van 21.231,31 EUR, dit verlies wordt in meerdering gebracht van het overgedragen verlies uit vorige boekjaren. Het balanstotaal per 31 december 2016 bedraagt 928.509,70 EUR.

De verklaring van de bedrijfsrevisor met betrekking tot deze jaarrekening is afgelegd zonder voorbehoud. Het volledige verslag van de bedrijfsrevisor dd. 19 mei 2017, het jaarverslag en de jaarrekening 2016 zijn digitaal toegevoegd.

Dit verslag werd goedgekeurd door de deputatie in zitting van 9 november 2017.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de bepalingen van het provinciedecreet;

Gelet op het verslag van de deputatie;

BESLUIT:

Enig artikel:

Kennis wordt genomen van het financieel en werkingsverslag 2016 van de vzw Erkend Regionaal Samenwerkingsverband provincie Antwerpen (ERSV).

VOORZITTER.- Dit is een kennisname.

Zijn daar tussenkomsten over? *Geen.*

Kennis wordt genomen.

Landbouw

VOORZITTER.- Ik stel voor de agendapunten 3/4 en 3/5 met één stemming af te handelen. De raad stemt ermee in.

Nr. 3/4 van de agenda

EVAP Proefbedrijf Pluimveehouderij. Budget 2018 en meerjarenplan 2019-2020. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 27 oktober 2011 de oprichting van het extern verzelfstandigd agentschap Proefbedrijf Pluimveehouderij vzw goedgekeurd. Dit agentschap werd met ingang van 1 januari 2012 operationeel.

Overeenkomstig de statuten heeft het extern verzelfstandigd agentschap als missie:

"De vereniging heeft tot doel de beleidsuitvoerende taken van het provinciaal landbouwbeleid en in het bijzonder van de sector van de pluimveehouderij op te nemen. Deze beleidsuitvoerende taken hebben tot doel de economische welvaart en de tewerkstelling bij de Vlaamse vleeskuikenhouders en de Vlaamse leghennenhouders te bevorderen door:

- het opzetten van eigen, objectief en praktijkgericht onderzoek met betrekking tot relevante productietechnische bedrijfsaspecten;
- een efficiënte en zinvolle communicatie en een intensieve dialoog met de Vlaamse vleeskuikenhouders en de Vlaamse leghennenhouders te onderhouden.

De vereniging kan vanuit deze beleidsuitvoerende taken betrokken worden bij de beleidsvoorbereiding."

Artikel 7 van de samenwerkingsovereenkomst bepaalt dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad volgende documenten m.b.t. het budget ter goedkeuring voorlegt:

- Het meerjarenplan van het EVAp met doelstellingen en actieplannen
- Het budget van het EVAp met de acties ter uitwerking van de doelstellingen en actieplannen
- Het organogram van het EVAp vindt u terug bij de budgettoelichting op het intranet

Het budget bevat op het niveau van de acties indicatoren en streefwaarden om de realisatiegraad op te volgen.

In het meerjarenplan en het budget worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. Beide documenten zijn digitaal toegevoegd.

Voor 2018 zijn, zoals blijkt uit de budgettaire personeelsbehoefte, 8,9 (contractueel) en 9,5 (statutair) VTE nodig.

De jaarlijkse dotatie, die het provinciebestuur aan het extern verzelfstandigd agentschap uitkeert om haar missie en activiteiten te ontwikkelen, vindt uw raad terug in het budget van de provincie. Deze dotatie bedraagt voor 2018: 1.580.632 EUR.

In het meerjarenplan is voor het jaar 2019 een bedrag van 1.615.802 EUR als dotatie ingeschreven en voor het jaar 2020 een bedrag van 1.648.118 EUR.

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 9 november 2017.

Het ontwerp van het budget 2018 en van het meerjarenplan 2019-2020 van het agentschap werden door de algemene vergadering van de vzw goedgekeurd op 16 november 2017.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 238 tot 240bis van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 27 oktober 2011 houdende goedkeuring van de statuten van het extern verzelfstandigd agentschap Proefbedrijf Pluimveehouderij;

Gelet op de samenwerkingsovereenkomst met het extern verzelfstandigd agentschap Proefbedrijf Pluimveehouderij vzw;

Gelet op de goedkeuring van het budget 2018 en het meerjarenplan 2019-2020 door de algemene vergadering van de vzw Proefbedrijf Pluimveehouderij in zitting van 16 november 2017;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt dat het extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm Proefbedrijf Pluimveehouderij vzw voor het uitvoeren van zijn budget 2018 een dotatie van 1.580.632 EUR zal ontvangen.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2019-2020 van het EVAP Proefbedrijf Pluimveehouderij vzw.

Artikel 3:

Goedgekeurd wordt het budget 2018 van het EVAP Proefbedrijf Pluimveehouderij vzw.

Bijlagen:

- Meerjarenplan 2019-2020
- Budget 2018

VOORZITTER.- Zijn daar tussenkomsten over? *Geen.*

Nr. 3/5 van de agenda

**APB Hooibeekhoeve. Budget 2018 en
meerjarenplan 2019-2020. Goedkeuring.**

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 26 september 2013 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf Hooibeekhoeve goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2014 operationeel.

Overeenkomstig de statuten heeft het autonoom provinciebedrijf als missie:

De provincie streeft naar slimme economische en innovatieve specialisaties en speelt hiermee in op zowel het Europese als het Vlaamse beleid. We moedigen innovatie en ondernemerschap aan door kennisontwikkeling en innovatie te ondersteunen via de eigen provinciale instellingen, samenwerkingen met kennisinstellingen en door het uitwerken van de bestuurlijke randvoorwaarden. We vertrekken hierbij steeds vanuit een maatschappelijke of economische uitdaging en streven via samenwerking een doelmatige oplossing na.

De acties omvatten het praktijkgericht onderzoek op melkvee en voedergewassen met het oog op de verduurzaming van de sector op economisch, ecologisch en sociaal vlak. Daarnaast wordt ingezet op gebiedsgerichte waterkwaliteit met het oog op het behalen van de doelstellingen van het mestactieplan.

Een breed maatschappelijk draagvlak is een essentiële voedingsbodem om verdere economische ontwikkeling in balans met het maatschappelijk welzijn te realiseren. De provincie is het intermediair bestuur bij uitstek om het imago van de economische spelers te ondersteunen. De provincie informeert en sensibiliseert burgers, lokale besturen en onderwijsinstellingen over de maatschappelijke relevantie van het socio-economisch weefsel. Door middel van een educatief programma, gericht op scholieren, burgers en andere geïnteresseerden werkt de Hooibeekhoeve mee om een objectief en realistisch beeld weer te geven van de melkveehouderij in al haar facetten. Gegidste rondleidingen op de site zelf maken steeds onderdeel uit van dit programma.

Door het opmaken van erfbeplantings- en landschapsbedrijfsplannen voor professionele land- en tuinbouwers in onze provincie zorgt de Hooibeekhoeve ervoor dat de beeldkwaliteit op het platteland verhoogt met aandacht voor kennisoverdracht naar en interactie met andere overheden.

Artikel 7 van de beheersovereenkomst bepaalt dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad volgende documenten m.b.t. het budget ter goedkeuring voorlegt:

- Het meerjarenplan van het APB met doelstellingen en actieplannen;
- Het budget van het APB met de acties ter uitwerking van de doelstellingen en actieplannen;
- Het organogram van het APB vindt u terug bij de budgettoelichting op het intranet.

Het budget bevat op het niveau van de acties indicatoren en streefwaarden om de realisatiegraad op te volgen.

In het meerjarenplan en het budget worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. Beide documenten zijn digitaal toegevoegd.

Voor 2018 zijn, zoals blijkt uit de budgettaire personeelsbehoefte, 13,6 (contractueel) VTE en 8,5 (statutair) VTE nodig.

De jaarlijkse dotatie, die het provinciebestuur aan het autonoom provinciebedrijf uitkeert om haar missie en activiteiten te ontwikkelen, vindt uw raad terug in het budget van de provincie. Deze dotatie bedraagt voor 2018: 986.526 EUR.

In het meerjarenplan is voor het jaar 2019 een bedrag van 1.012.848 EUR als dotatie ingeschreven en voor het jaar 2020 een bedrag van 1.033.104 EUR.

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 9 november 2017.

Het ontwerp van het budget 2018 en van het meerjarenplan 2019-2020 van het autonoom provinciebedrijf werden door de raad van bestuur goedgekeurd op 23 november 2017.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het Provincieraadsbesluit van 26 september 2013 houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf Hooibeekhoeve;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf Hooibeekhoeve;

Gelet op de goedkeuring van het budget 2018 en het meerjarenplan 2019-2020 door de raad van bestuur van het APB Hooibeekhoeve in zitting van 23 november 2017;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt dat het autonoom provinciebedrijf Hooibeekhoeve voor het uitvoeren van zijn budget 2018 een dotatie van 986.526 EUR zal ontvangen.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2019-2020 van het autonoom provinciebedrijf Hooibeekhoeve.

Artikel 3:

Goedgekeurd wordt het budget 2018 van het autonoom provinciebedrijf Hooibeekhoeve.

Bijlagen:

- Meerjarenplan 2019-2020
- Budget 2018

VOORZITTER.- Zijn daar nog tussenkomsten over? *Geen.*

Dan leg ik de punten 3/4 en 3/5 samen voor ter stemming en de stemming is geopend.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

60 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

42 leden hebben ja gestemd;

4 leden hebben nee gestemd;

14 leden hebben zich onthouden.

De agendapunten 3/4 en 3/5 worden samen ter stemming gebracht. Ze worden goedgekeurd met 42 stemmen ja, 4 stemmen nee en 14 onthoudingen.

Innovatie

VOORZITTER.- De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer VANDENDRIESSCHE.- *Geachte collega's,*

Geothermie of aardwarmte is hot, letterlijk en figuurlijk! Dat is wel het minste wat je kunt zeggen. De gemeenten Dessel en Mol haalden er enkele dagen geleden nog maar eens de krantenkoppen mee. Eandis start namelijk in 2018 in beide gemeenten met een warmtenet voor 2.000 gebouwen, waaronder enkele nieuwbouwprojecten, het plaatselijke zwembad en het ziekenhuis. Vanaf 2020 zal het warmtenet worden aangesloten op de geothermiecentrale van VITO in Donk.

In België is geothermie lange tijd over het hoofd gezien. IJsland, de Scandinavische landen, Nederland, Italië en Duitsland zijn er al veel verder in gevorderd. In Kopenhagen en Stockholm zijn bijna alle huizen, scholen en zwembaden aangesloten op een warmtenet. In ons land is er in Saint-Ghislain, in de regio rond Mons, een kleinschalig geothermisch systeem actief en in 2015 startte VITO met proefboringen in de Kempen, op de zogenaamde Balmatt-site in Mol. Zoals de persberichten van vorige week aantonen, is het proefproject zeer succesvol en kan na de gemeenten Dessel en Mol geleidelijk aan ook de rest van de Kempen volgen.

Aardwarmte is bijzonder duurzaam: het is een hernieuwbare bron en - in tegenstelling tot bijvoorbeeld zonne- of windenergie - steeds beschikbaar. De gloeiend hete aardkern zorgt zelf voor de constante opwarming van het water, zonder CO₂-uitstoot en afval. Het afgekoelde water wordt weer opgewarmd in een natuurlijk recyclageproces.

Alle lopende en op stapel staande projecten rondom geothermie kunnen op een grote publieke belangstelling rekenen: dat bewijst bijvoorbeeld het sensibiliseringsproject 'Geothermie voor STEM' van VOKA en vzw Good Planet, waarbij leerlingen de Balmatt-site kunnen bezoeken en in real life verschillende STEM-beroepen kunnen ervaren. Inmiddels bezochten al meer dan 3.000 leerlingen de site en won het project al enkele prijzen voor wetenschapscommunicatie, zoals we konden vernemen van onze collega Nicole Boonen.

Op kaarten van VITO is te zien hoe het volledige noorden van onze provincie als geothermisch gebied in aanmerking komt en bovendien werd er in oktober ook een plan gelanceerd om eventueel geothermie voor heel Vlaanderen aan te leveren. Met andere woorden: hét moment bij uitstek om een heel duidelijk visieplan te ontwikkelen voor geothermie in de provincie Antwerpen. Ook de gouverneur deed vorig jaar in haar rede voor de provincieraad een nadrukkelijke oproep om meer te investeren in geothermie. De vraag stelt zich dus waar we op dit moment staan.

De provincie heeft tot nog toe zijn karretje aangehangen aan het geothermieproject van VITO. Nochtans - en dat is natuurlijk het klassieke verhaal van de provincie - wordt dat te weinig gezien door de buitenwereld. In de *Gazet van Antwerpen* van vorige week kunnen we dan ook lezen: "De gemeentebesturen van Dessel en Mol verdienen lof: ze waren direct mee in dit verhaal. Maar bovenal een eresaluut aan VITO: het zijn zij die - op eigen kosten! - de eerste put boorden, met alle risico's van dien. Nu is het alleen wachten op een grote private investeerder die zijn wagonnetje aan dit Kempens succesverhaal hangt."

De provincie investeert mee in dit project, maar wordt - alweer - door de buitenwereld niet opgemerkt. En ook voor ons, provincieraadsleden, is het niet altijd duidelijk op welke manier en waar de provincie aanwezig is in geothermieprojecten vanuit een flankerend energiebeleid. Vandaar eerst en vooral de vraag via welke kanalen er in geothermie wordt geïnvesteerd en hoe groot de totale investering bedraagt?

Ten eerste zijn er de projectsubsidies vanuit het departement Economie: in oktober keurden we 16 000 EUR goed voor 'Geothermie voor STEM'. Zijn er daarnaast nog subsidies, al dan niet via het departement Economie? Zijn er bijvoorbeeld ook subsidies via de cluster Innovatie?

Ten tweede gaat er 100.000 EUR naar VITO: gaat dat volledige bedrag naar het geothermieproject van VITO of slechts een deel daarvan? Hoeveel euro gaat er precies naar het geothermisch onderzoek? En waar gaat eventueel de rest van de 100.000 EUR naartoe?

Ten derde is er de mogelijke bijdrage - al dan niet via cofinanciering - aan Europese projecten, zoals Interreg en EFRO. In het verleden waren we al regelmatig betrokken bij dergelijke projecten, zoals het EFRO-project *Geothermie* in 2014-2015. De beleidsbrief 'Economie en Internationale Samenwerking 2014-2018' schoof de ondersteuning van EFRO-projecten ook als prioriteit naar voren om pilootprojecten in verband met geothermie te realiseren in onze provincie. Zijn we op dit ogenblik opnieuw betrokken bij dergelijke projecten? Zo ja, welke en voor welke bedragen?

Is er eventueel nog een vierde kanaal waarmee we geothermie in de provincie ondersteunen?

Wat is het totaalbedrag van alle projecten waarin we participeren?

Met geothermie staan we nog maar aan het begin van een bijzonder interessante evolutie. Als de provincie Antwerpen zich echt wil manifesteren als innovatieve provincie, is dit een van de domeinen waarin we het verschil kunnen maken. Door nu een grondige visie uit te

stippelen over hoe geothermie zich in de komende jaren in onze provincie kan verspreiden, zouden we als beleidsniveau voor alle stakeholders kunnen aantonen dat we een zeer duidelijke keuze maken, bv. door finaal meer te investeren in de ontwikkeling van geothermie.

Een dergelijke visie zou zeker het antwoord moeten omvatten op de volgende vragen:
Welke andere zones naast Dessel en Mol zijn ideaal als leverancier van aardwarmte?
Met welke partners (kennisinstellingen, intercommunales, privésector, ...) kunnen we in zee gaan om mogelijke nieuwe doelstellingen voor geothermie in de provincie Antwerpen te realiseren?

Dient er een overlegplatform te worden opgericht dat alle partners op regelmatige basis samenbrengt?

Welke incentives bestaan er vanuit andere overheden en hoe kunnen we die rijmen met mogelijke geothermieprojecten in de toekomst?

Misschien is er ook een samenwerking met de provincie Limburg mogelijk, want zoals vaak met ecologie, en zoals hier al vaak gezegd tijdens de afgelopen dagen, eindigt veel van ons beleid niet aan onze grenzen en loopt een stuk ook door in de provincie Limburg, de Limburgse Kempen.

Een deel van deze vragen staat trouwens ook in de 'Beleidsbrief Economie en Internationale Samenwerking 2014-2018'. Zijn er inmiddels al deelaspecten in werking gezet die aansluiten bij de bovenstaande vragen, bv. De zoektocht naar nieuwe zones, bv. dat overlegplatform waarbij de provincie nu echt als streekmotor kan starten. Het zou in ieder geval bijzonder jammer zijn als we als provincie ons deze kaas van het brood laten eten.

Dank u.

VOORZITTER.- De heer Caluwé heeft het woord.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Voorzitter, collega's,

Ik dank eigenlijk collega Vandendriessche voor de vraag, want vaak is één van de problemen dat je niet altijd goed ziet wat de provincie allemaal doet. Wanneer we bepaalde dingen doen en bepaalde dingen subsidiëren wordt het niet altijd in de communicatie meegenomen dat de provincie daar toch een belangrijke bijdrage aan heeft geleverd, en dat het soms de hefboom is geweest om iets mogelijk te maken.

Ik ga wel proberen om te parafaseren, want het wordt een vrij lang voorbereid antwoord, en ik kijk naar de tijd van de voorzitter. Maar ik wil toch algemeen zeggen dat we duidelijk inzetten op het ondersteunen van duurzame energie. Dat maakte deel uit, als een van de kernpunten, van de beleidsbrief. Ik heb dat altijd wat in een boutade samengevat met te zeggen dat we dat doen op twee vlakken. In de Kempen zit de warmte diep vanbinnen, en in

een stedelijke omgeving is die wat meer aan de oppervlakte. Beide proberen we goed te ondersteunen. De restwarmte die we vinden in de stedelijke geïndustrialiseerde omgeving proberen we om te zetten naar hergebruik, naar warmtenetten, naar het banden leggen van het ene bedrijf dat restwarmte heeft met een ander bedrijf dat behoefte heeft aan warmte, enerzijds. En anderzijds het absoluut gebruik maken van de opportuniteit die zich voordoet in de Kempen om gebruik te maken van de diepe geothermie, waar - ere wie ere toekomt - Dirk Fransaer de drijvende kracht achter is.

Wij hebben die in het begin van de legislatuur ontmoet en we hebben dat idee onmiddellijk omarmd en dat op zoveel mogelijk plekken gaan ondersteunen en pleidooien rond gehouden, met de relatief beperkte middelen waar we als provincie over beschikken. Maar die middelen zijn wel gebruikt als hefboom.

Het gaan ook over jongeren sensibiliseren. Van het project STEM GEOTHERMIE hebben wij de helft betaald. De helft van het project met jongeren Good Planet, dat klassen in contact heeft gebracht met Geothermie en dat als project de prijs gekregen heeft van de academie was voor de helft betaald door de provincie Antwerpen.

Wat hebben we rechtstreeks vanuit onze begroting uitgegeven? 371.250 EUR voor het Raamakkoord VITO. Dat gebruiken we voor die twee dingen. Enerzijds voor warmte, en in geothermie. De kennis die VITO beschikt brengen we in, waar we bedrijven met mekaar in contact brengen om te zien hoe restwarmte kan worden gebruikt.

Ik wil nog meegeven dat we ook waterstof ondersteunen als mogelijkheid om voor de duurzame opgewekte energie een drager te vinden om die uitgesteld te kunnen gebruiken. Het waterstofnet en de sensibilisering die daarrond gebeurt ondersteunen we ook met 18.750 EUR. Een belangrijke hefboom is de ondersteuning van collega Bellens met betrekking tot de Europese projecten. Als we de totaliteit maken van datgene wat we aan cofinanciering gegeven hebben in de voorbije periode, EFRO- en INTERREG energiegerelateerd, energiebronnen, energie-efficiëntie, energieproductie, gaat het over 1.237.439 EUR.

Als je kijkt naar wat de totale uitgave is die er in die projecten inzat gaat het over 11.222.320,00 EUR. Inderdaad, de provincie doet er 10% bij. Maar vaak is het wel die 10% die een project mogelijk maakte of niet.

In de pipeline zit vanuit provinciale cofinanciering, ook gerelateerd aan energie, 478.631 EUR. Dat zijn dingen die in het eerstkomende jaar er mogelijkwijze zouden kunnen bijkomen.

Uw vraag met betrekking tot de 100.000 EUR per jaar naar VITO.

Duurzame energiebronnen aanboren heeft dus weinig nut indien er niet geïnvesteerd wordt in warmtenetten en andere distributiekkanalen. Dit is ook de inzet van ons samenwerkingsakkoord met VITO. We onderzoeken de haalbaarheid van verschillende projecten, onder andere in Mortsel en Edegem, Wilrijk, Bornem, Stabroek, en Meerhout en in de Kanaalkant.

Bovendien hebben we ons mede gebaseerd op de Vlaamse "warmtekaarten". Echter, dieper inzoomen op beloftevolle gebieden was nodig. Sinds 2015 zetten we ons raamakkoord met VITO specifiek in op deze gebiedsgerichte energiescan. We beperken ons hierbij niet tot geothermie, die in de Kempen, zo we weten een belangrijke energiebron uitmaakt, maar ook restwarmte, en biomassa komen zo mee in beeld.

Naast de het raamakkoord met VITO hebben we, vanuit het verdeelkrediet economie, ook een samenwerking met het Kenniscentrum Energie van Thomas More. Deze samenwerking gaat specifiek rond de glastuinbouw, wat mogelijkwijze ook een goed gebruik kan zijn van de warmte die opgewekt wordt vanuit geothermie, of die restwarmte kan aanwenden.

Vraag met betrekking tot de ondersteuning van EFRO-projecten.

Om pilootprojecten in verband met geothermie te realiseren in onze provincie zijn we op dit ogenblik betrokken bij dergelijke projecten.

De provincie Antwerpen was inderdaad betrokken bij het EFRO-project GEOHEAT. Dit project is - jammer genoeg - niet goedgekeurd. Momenteel is de provincie Antwerpen partner in het INTERREG-project DOEN - Energiemakelaar. Eerdaags valt de definitieve beslissing over dit project. Indien het wordt goedgekeurd is er een provinciale cofinanciering van 282.000 EUR voorzien.

Een ander Europees project dat momenteel in de pipeline zit is het GEOTHERMICA. Dit project is een samenwerking tussen onder andere de provincie Antwerpen (DLP), VITO en Johnson&Johnson Farmaceutica. De projectkost voor de activiteiten in de provincie Antwerpen bedraagt tussen de 900.000 en 1.000.000 EUR.

Binnen het GTI-Kempen werd ook het geothermieproject van Johnson&Johnson goedgekeurd (1,5 miljoen EUR cofinancieringssubsidie vanuit GTI-Kempen). Hieruit vloeit een nieuw Europees project voort, dat momenteel in de pipeline zit, namelijk het GEOTHERMICA.

Tenslotte is er ook de renovatie van een schoolgebouw in de gemeente Meerhout waar ook restwarmte en biomassa zal kunnen worden gebruikt.

Het vierde, en een zeer belangrijk, kanaal wordt de nieuwe Nota Ruimte van de provincie Antwerpen. In de Nota Ruimte wordt "energie" als volwaardig thema opgenomen. De energiepotenties voor geothermie, én voor andere duurzame energiebronnen, worden uitgewerkt. Door een energievraagstuk en de energiepotenties op te nemen in de Nota Ruimte, zullen we investeerders meer zekerheid bieden.

De eerste stap die de administratie hierin zet, is het in kaart brengen van vraag, aanbod en potenties. De diensten Economie en Ruimtelijke Planning werken hier nauw samen met het departement Leefmilieu. Voor deze inventarisatie-oefening wordt ook nauw samengewerkt met VITO.

Ik denk dat dit een globaal overzicht geeft van de verschillende projecten, en ik zo nog wel een tijdje doorgaan, die we op het vlak van energie aanwenden, zowel gericht op diepe geothermie als op het aanwenden van restwarmte in de omgeving van daar waar die ter beschikking is.

Voor wat betreft de ondiepe geothermie zijn we met ons nieuw provinciehuis ook voorloper. Het is het grootste project in Vlaanderen voor gebruik van ondiepe geothermie. Met dat bioveld denk ik dat we ook een voorbeeld stellen dat door anderen kan worden overgenomen.

De heer VANDENDRIESSCHE.- Dank u wel voor het overzicht, gedeputeerde.
Wat ik een beetje miste in uw verhaal was toch wel het overleg met de streek in de Kempen zelf, en mogelijke uitbreiding rondom de site die er nu is. Bijvoorbeeld om daar ook eventueel privé- of andere investeerders aan te trekken om een soort energiebedrijfje rondom die geothermie te ontwikkelen.

VOORZITTER.- De heer Bellens heeft het woord.

De heer BELLENS, gedeputeerde.- Op dit ogenblik is Thomas More bezig met het oprichten van een wetenschapspark in Geel, dat ook een beetje kadert in het clusteren van innovatiebedrijven in de Kempen waaronder ook onze vroegere instellingen. Daarin is het de bedoeling, om net zoals we dat voor de POM doen in het uitbouwen van een bedrijvencentrum hier in de Zuidrand, dat het ook gebeurt in het wetenschapspark waar Thomas More de lead in neemt om dat daar uit te bouwen. Als provincie participeren we daarin, onder andere via Innotek als vroeger bedrijf van de provincie. Ook Kamp C zou daar mee in participeren. Dat gaat dan meer dan alleen over geothermie. Maar ook geothermie zal daar een zeer belangrijke factor in uitbouwen. Als daar startups komen is het de bedoeling dat die zich daar in de schoot van dat wetenschapspark zullen gaan vestigen.

Nr. 3/6 van de agenda

**APB Kamp C. Budget 2018 en meerjarenplan 2019-2020.
Goedkeuring.**

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 26 september 2013 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf Kamp C goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2014 operationeel.

Overeenkomstig de statuten heeft het autonoom provinciebedrijf als missie:

“De provincie streeft naar slimme economische en innovatieve specialisaties en speelt hiermee in op zowel het Europese als het Vlaams beleid. We moedigen innovatie en ondernemerschap aan door kennisontwikkeling en innovatie te ondersteunen via de eigen provinciale instellingen, samenwerkingen met kennisinstellingen en door het uitwerken van de bestuurlijke randvoorwaarden. We vertrekken hierbij steeds vanuit een maatschappelijke of economische uitdaging en streven via samenwerking een doelmatige oplossing na.

Het actieplan omvat de betrachting dat Kamp C de partner is voor burgers, bouwprofessionelen en lokale overheden voor de ondersteuning van de transitie naar een duurzame samenleving. Bij Europese bouwprojecten moet Kamp C zich aanbieden als partner zodat geen opportuniteiten verloren gaan. Daarnaast behoort het opzetten van een geactualiseerde tentoonstelling tot de vaste acties.

Kamp C plant acties om alle (technische) leerkrachten en hun leerlingen te bewegen een bezoek te brengen aan het domein. Het bedrijf werkt verder aan de

bewustwording van de burger met betrekking tot duurzaamheid en stimuleert de lokale overheden tot het definiëren en uitvoeren van ambitieuze klimaatplannen.

Als educatief centrum bijdragen dat bouwprofessionelen, van metser tot architect, een goed en actueel onderwijs genieten en zich bewust worden van de noodzaak tot duurzaam bouwen.

Kamp C zet verder in op het bereiken van een hogere graad van bezetting op het gebied van zaal- en kantoorverhuur, alsook op de verdere uitstraling van het domein en zijn gebouwen. Een slimme specialisatiestrategie veronderstelt een positionering van de provincie om te komen tot een kritische massa om internationaal competitief te zijn. Om deze kritische massa te realiseren, is ook internationale en grensoverschrijdende samenwerking noodzakelijk. De provincie Antwerpen wil een breed gedragen samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen bewerkstelligen. De provincie kan hierin (afwisselend) initiator, facilitator of regisseur zijn. De kernfocus blijft het creëren van een kader waarin de provinciale economische structuur zich kan ontplooiën en het creëren van een arbeidsmarkt met kansen voor iedereen.

De reikwijdte en de slagkracht van Kamp C trachten te vergroten door samenwerkingen en participaties aan te gaan, waardoor de snelheid van de transitie naar een duurzame samenleving kunnen beïnvloeden.”

Artikel 7 van de beheersovereenkomst bepaalt dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad volgende documenten m.b.t. het budget ter goedkeuring voorlegt:

- Het meerjarenplan van het APB met doelstellingen en actieplannen;
- Het budget van het APB met de acties ter uitwerking van de doelstellingen en actieplannen;
- Het organogram van het APB vindt u terug bij de budgettoelichting op het intranet.

Het budget bevat op het niveau van de acties indicatoren en streefwaarden om de realisatiegraad op te volgen.

In het meerjarenplan en het budget worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. Beide documenten zitten in bijlage van dit provincieraadsstuk.

Voor 2018 zijn, zoals blijkt uit de budgettaire personeelsbehoefte, 21,4 (contractueel) VTE en 3 (statutair) VTE nodig.

De jaarlijkse dotatie, die het provinciebestuur aan het autonoom provinciebedrijf uitkeert om haar missie en activiteiten te ontwikkelen, vindt uw raad terug in het budget van de provincie. Deze dotatie bedraagt voor 2018: 1.181.528 EUR.

In het meerjarenplan wordt voor het jaar 2019 een dotatie voorzien van: 1.210.336 EUR en voor het jaar 2020 een bedrag van: 1.234.542 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 9 november 2017.

Het ontwerp van het budget 2018 en van het meerjarenplan 2019-2020 van het autonoom provinciebedrijf werden door de raad van bestuur van het APB goedgekeurd op 23 november 2017.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 26 september 2013 houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf Kamp C;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf Kamp C;

Gelet op de goedkeuring van het budget 2018 en het meerjarenplan 2019-2020 door de raad van bestuur van het APB Kamp C in zitting van 23 november 2017;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt dat het autonoom provinciebedrijf Kamp C voor het uitvoeren van zijn budget 2018 een dotatie van 1.181.528 EUR zal ontvangen.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2019-2020 van het autonoom provinciebedrijf Kamp C.

Artikel 3:

Goedgekeurd wordt het budget 2018 van het autonoom provinciebedrijf Kamp C.

Bijlagen:

- Meerjarenplan 2019-2020
- Budget 2018

VOORZITTER.- Zijn daar tussenkomsten over? *Geen.*

Dan leg ik dit punt voor ter stemming en de stemming is geopend.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

62 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

47 leden hebben ja gestemd;

3 leden hebben nee gestemd;

12 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 47 stemmen ja, 3 stemmen nee en 12 onthoudingen.

VOORZITTER.- De heer Janssens heeft het woord.

De heer JANSSENS.- Dank u, mijnheer de voorzitter.

Ik had mij nog graag ter afsluiting van het thema economie gericht naar gedeputeerde Caluwé.

Gedeputeerde, ik ga dat rugwaarts doen. Dat is een beetje onbeleefd, maar ik beloof u één ding dat ik ter compensatie niet ga zeuren over de afwezige financiële tussenkomst van de georganiseerde landbouwsector in het innovatiebeleid van onze provincie. Dus dat ga ik niet doen.

Wat ik wel ga doen is even hier de aandacht vestigen op het voortreffelijke werk van het departement Economie. Ik wens hier een grote pluim te geven aan het departementshoofd Maarten Puls en aan zijn ganse team, want ik denk dat zij in de voorbije jaren aangetoond hebben wat voor een professionele aanpak zij hebben in het departement. Wij zien dat ook in de commissies en in de provincieraad. Ik meen dat zij dit jaar het niveau zelf nog wat hoger hebben getild. Ik wil daar specifiek drie dossiers benadrukken.

Ten eerste de aanpak bij het Havencentrum. Het was een beetje een moeilijke geboorte, en we hebben toch kunnen vaststellen hoe zij te samen, met een geweldig goede aanpak ook van de nieuwe directeur van het Havencentrum, een positief toekomstgericht project hebben kunnen formuleren. U hebt er daarstraks nog naar verwezen. Ik kijk echt uit naar de verdere omzetting van deze plannen, samen met de betrokken actoren zoals het Havenbedrijf, en de sectoren, zoals Alfaport en de VOKA grootindustrie.

In een tweede dossier hebben zij de disfuncties die wij hadden vastgesteld bij het proefbedrijf Pluimveehouderij zeer correct geanalyseerd en aangepakt. Getuige hiervan is de nieuwe arbeidsorganisatie die is voorgesteld.

Ten slotte vind ik ook dat zij de noodzakelijke reorganisatie van het departement naar aanleiding van de hervorming van de provincies op een zeer dynamische en creatieve manier hebben benaderd. Ik heb hier al heel veel kommer en kwel gehoord over de hervorming van de provincies. Het was voor mij verfrissend vast te stellen hoe men ook uitdagingen kan aangaan op een positieve manier.

Voor deze prestaties van het departement wilde ik publiekelijk hier mijn waardering uitdrukken, en ik hoop dat u de betrokkenen deze boodschap kan overdragen. Waarvoor dank.

Applaus

VOORZITTER.- De heer Thijs heeft het woord.

De heer THIJS.- Geachte deputatie, beste collega's,

Ik wens mijn collega Eric Janssens bij te treden in verband met de goede werking van de commissie Economie.

Mijn tussenkomst betreft echter het volgende: we stellen vast dat de reserves van provinciale verzelfstandigde entiteiten gebruikt worden om de nodige investeringen te financieren, wat uiteraard de bedoeling is. Echter dienen we erover te waken dat deze

investeringen de nodige inkomsten genereren, zodoende dat deze EVAP's en APB's meer zelfbedruipend worden.

Bij deze verzoek ik gedeputeerde Caluwé bijzondere aandacht hiervoor te hebben, specifiek voor het proefbedrijf Plumveehouderij, de Hooibeekhoeve en Kamp C, waarvan we hebben kunnen vaststellen dat hun reserves sterk aan het slinken zijn, maar de investeringen nog geen noemenswaardige inkomstenstijging genereren.

De vraag is of u, gedeputeerde Caluwé, hier reeds andere indicaties van heeft? Als bijkomende suggestie stel ik voor nieuwe investeringen te toetsen aan het terugverdieneffect zodanig dat we een perspectief zien tussen de investeringsuitgaven en de verwachte inkomsten.

Ik dank u.

VOORZITTER.- De heer Caluwé heeft het woord.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Ik dank vooreerst collega Janssens voor de ruggensteun. Ik breng graag de positieve commentaar ten aanzien van de medewerkers, die ik voor 300% deel, over.

Collega Thijs, dat is een bezorgdheid die wij hebben. Deels wisten we, op het moment dat de investering gebeurde in het proefbedrijf Plumveehouderij, dat het zou gefinancierd worden door het aanwenden van de reserves die in het verleden waren opgebouwd. Maar u hebt terecht gelijk dat het er nu op aankomt om er voor te zorgen dat een aantal daarvan ook renderen. Mede daarom dat we overgaan tot een wijziging aan de managementstructuur.

De heer BELLENS, gedeputeerde.- Mijnheer Thijs ik zal dat behandelen als ik mijn tussenkomst houd. Dat lijkt mij het gemakkelijkste. Ik heb de twee vragen genoteerd en ik zal het dan bekijken.

VOORZITTER.- Dan is het nu aan mevrouw Michielsens.

Ik heb begrepen dat er bij de vorige stemming van het Vlaams Belang 3 stemmen fout waren. Het moeten 3 nee-stemmen zijn, in plaats van de 3 onthoudingen die geregistreerd werden.

De heer THIJS.- Gedeputeerde Caluwé, ik had graag iets gehoord over mijn suggestie betreffende het toetsen van de nieuwe investeringen aan het terugverdieneffect. Is het mogelijk om de bijkomende investeringen weer te geven

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Ja, ik wil dat bekijken. Het gros van de kosten bij Plumvee en bij de Hooibeekhoeve heeft te maken met het functioneren als landbouwbedrijf. Daar ondergaat men ook mee de wisselvalligheid van de markt op dat vlak.

Maar wat nodig is, is dat er bij het proefbedrijf Pluimvee voldoende projecten opgestart worden zodanig dat de investering die gebeurd is met betrekking tot de stal zich relateert aan onderzoeksprojecten die een voldoende externe financiering met zich meebrengt. Dat moet inderdaad bekeken worden.

Financiën

VOORZITTER.- Mevrouw Michielsens heeft het woord.

Mevrouw MICHIELESEN.- Gouverneur, collega's, voorzitter,

Ik sluit met mijn tussenkomst een stukje aan bij de laatste tussenkomst van collega Thijs, waarbij de raad misschien onmiddellijk een stuk de aanwending van liquide middelen kan bestemmen aan nodige investeringen.

Waar ik het over ga hebben is misschien niet het meest populaire onderwerp - we hebben het meestal over beleid, over acties - maar sommige mensen moeten het af en toe in een raad ook al eens over de knikkers hebben, over de financiële middelen, namelijk meer concreet liquide middelen. Wat zijn liquide middelen? Dat zijn gelden, banksaldo's, kassaldo's, geldbeleggingen die op heel korte termijn kunnen ingezet worden.

De bal begon te rollen op een moment dat ik in de raad van bestuur van het APB Arboretum zat in mei 2017, en waar het Jaarverslag van 2016 werd besproken. Mijn oog viel toen op de bank- en kassaldo's die ongeveer 700.000 EUR bedroegen. Ongeveer een kleine fractie van liquide middelen was belegd in geld. Dus dat waren geldbeleggingen. Ik maakte toen de opmerking of het zo verstandig was om 700.000 EUR aan kasgeld aan te houden in deze tijd waarbij we met een negatieve rente zaten, 't is te zeggen een soort van inflatie ten opzichte van de werkelijke levensduur. Aan de reacties van de collega's kon ik wel opmaken dat het een interessante vraag was. Dat zette mij aan om een overzicht te vragen van al die liquide middelen van alle EVAP's, APB's, en ook van de provincie Antwerpen. Ik heb dat toen in de koelkast gestoken, en dacht er iets mee te doen tijdens de begrotingsbesprekingen. Ik heb het dan laten updaten, cijfers laten opmaken op eind november. En ook bij deze ben ik inderdaad niet vergeten om de collega's die daaraan gewerkt hebben te bedanken voor de inspanningen die zij daarvoor moesten doen.

Dan vallen toch wel een aantal interessante dingen op. Ten eerste merk je dat een aantal van onze entiteiten niets doen met het geld dat geparkeerd staat op hun banksaldo. Andere entiteiten beleggen dat tot 80% in beleggingen. Dan vraag ik mij af of er niet moet over nagedacht worden wat verstandig is, wat een goede ratio is, hoe hoog dat kas- of banksaldo moet zijn? Want geld dat op dit moment op de bank staat rendeert niet, dat weten we, en we doen er ook niets mee. Dus hoe hoog moet de zak met geld zijn die ergens geparkeerd staat?

Op een bepaald moment heb ik ook gezien dat de Nekker een negatief saldo vertoont. Dat is ondertussen wel aangezuiverd. Dat zijn toch zaken die continu zouden mogen gemonitord worden.

Daar mijn volgende vraag: bestaat er al een dergelijke monitoring? Wordt er al een maandelijks verslag gemaakt vanuit al die entiteiten, vanuit die APB's naar het centrale bestuur en onze financiële dienst?

Tot slot had ik een beetje in de marge mijn eigen verdiept in de liquide middelen van de APB's en bepaalde musea die worden overgedragen naar andere overheden, puur uit nieuwsgierigheid, om te kijken of daar ook geen bijzonder sprongen in gebeurd zijn. Ik heb er wel bij vastgesteld dat in 2016, het moment dat we vanuit de overdracht kwamen, we toch een verdubbeling van de liquide middelen hebben vastgesteld. Uiteindelijk is het dan wel stabiel gebleven, zelfs nog iets gedaald naar de overdracht toe. Trouwens wat de liquide middelen betreft heb ik gezien dat daar motivaties zijn opgenomen in de stukken die aan ons worden voorgelegd op het moment dat we moeten gaan stemmen over de overdracht.

Dus heel concreet:

Bestaat er al een monitoring door het centrale bestuur?

Is er een opvolging van de liquiditeiten door de diensten?

Hebben wij daar een beleidsvisie over?

Zijn er bepaalde ratio's die wij zouden kunnen bekijken naargelang de noodwendigheden?

Wat is de visie van de provincie tegenover geldbeleggingen?

Wat doen we, of hoe gaan we om met geldmiddelen die op dit moment geparkeerd zijn en geen enkele meerwaarde opbrengen?

VOORZITTER.- De heer Caluwé heeft het woord.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Ik dank mevrouw Michielsens voor haar vraag.

Ik denk dat we hier voor een stuk in de discussie komen die we gisteren ook hadden met betrekking tot het werken met provinciebedrijven, waar we dat wel doelbewust doen om te zorgen voor een zekere responsabilisering en autonomie. Dat betekent ook, wat ook een stuk zuinigheid met zich mee kan brengen, dat men weet wanneer men niet zijn middelen die op de begroting stonden op het einde van het jaar opgebruikt heeft, men die niet absoluut moet opgebruiken, en men die niet kwijt is. Men kan die zelf houden en naar de toekomst toe voor mogelijke behoefteprioriteiten die men zelf ziet gebruiken. Wij zien dat de entiteiten die bij ons weggaan dat toch wel appreciëren, want waar zij naartoe gaan zouden zij graag op dezelfde wijze willen kunnen werken. Ik denk dat het ook globaal ertoe aanleiding geeft dat je als overheid, als gemeenschap, minder uitgeeft door mensen verantwoordelijkheid te geven en te responsabiliseren voor de middelen waarover ze beschikken.

Als het gaat over de bedragen van november is dat nu net het toppunt. We weten allemaal dat we in december wat meer uitgeven. Dat geldt ook nog meer voor overheid en provinciebedrijven. December is een grote uitgavenmaand, dus in november heeft men meer middelen liquide ter beschikking. Maar ik denk dat het inderdaad wel een aandachtspunt moet zijn. Wat betreft de opvolging van de liquiditeiten door het centrale bestuur Financiën en Begroting gebeurt dat enkel voor het eigen centrale bestuur, en is er maar heel zijdelings dat de provinciebedrijven mee bekeken worden. Ik denk dat het nuttig

is om naar de toekomst toe dat mee in ogenschouw te nemen en mogelijkerwijze samen met de provinciebedrijven te kijken of men, voor wat betreft beleggingen, niet tot een gemeenschappelijk beleid kan komen om dingen op te vangen.

Wat wel zo is, is dat in alle geval we absoluut moeten vermijden dat iemand extern naar financiering gaat zoeken, terwijl er elders in de provincie middelen ter beschikking zijn. Zo heeft het APB Zilvermeer De Nekker bijgesprongen op het moment dat De Nekker financieel in problemen zat. Het was te gek om daarvoor naar een bank te gaan, als er middelen elders in de provincie ter beschikking waren.

Maar wij nemen de suggestie mee om dat gezamenlijk te bekijken en te zien of we op dat vlak niet een gemeenschappelijk versterkend beleid kunnen voeren met betrekking tot beleggingen, om zo toch iets meer er financieel uit te halen.

Logistiek en infrastructuur

VOORZITTER.- De bespreking van 6 december is hiermee voorbij, en we starten nu met 7 december. Mag ik toch vragen aan de komende sprekers om de tijd echt in het oog te houden, anders gaan we teveel uitlopen.

Mevrouw Verhaert heeft het woord.

Uiteenzetting van mevrouw Inga VERHAERT over onderwijs, jeugd, energie, communicatie en ICT

Mevrouw Verhaert bespreekt haar beleidsdomeinen aan de hand van een aantal slides.

Mevrouw VERHAERT, gedeputeerde.- Voorzitter, mevrouw de gouverneur, collega's,

Ik ga u even bij de hand nemen wat betreft de plannen voor beleidsdomeinen in mijn portefeuille voor het komende jaar, beginnend met onderwijs.

Daar staan werkelijk grote uitdagingen op ons te wachten. Zoals jullie weten hebben we met ons volwassenenonderwijs de laatste maanden grote stappen vooruitgezet. Dat had te maken met de verhoging van de normen die de Vlaamse regelgever ons, maar eigenlijk heel het beleidsveld, oplegt. Wij hebben vorig jaar al afgesproken dat de collega's van Toekomstonderwijs onze ploeg komen vervoegen. Recent, vorige maand, hebben we beslist dat ook de mensen van Sopro van de Joodse gemeenschap het team komen versterken. We verwelkomen daarmee 80 nieuwe fijne collega's, en denken zo ook een statement te kunnen maken in het landschap van het volwassenenonderwijs met opleidingen die mekaar bijzonder goed aanvullen. Dat vind ik wel belangrijk om te stellen.

Tegen 2020 hebben we afgesproken dat we maar liefst 1.000 nieuwe plaatsen zouden creëren in het secundair onderwijs. Daar zijn we nu al geruime tijd mee aan de slag, sinds begin deze legislatuur, en eigenlijk ook een beetje daarvoor al. We bouwen dat het een lieve lust is. We gaan jullie te gelegener tijd absoluut uitnodigen op eerste steenleggingen, en op openingen van nieuwe schoolgebouwen. Het eerste dat er staat aan te komen is dat we - in tussentijd een beetje de ondergrondse school van het vroegere Sint-Godelieve - avAnt gaan openen in het voorjaar van 2018.

Het CLB heb ik er even bijgezet omdat het niet zo dikwijls in de kijker loopt. Maar ons CLB is klein maar dapper, en heeft grote uitdagingen voor de boeg. Met het M-decreet en het inclusief onderwijs, dat we mee onderschrijven, zijn een aantal ondersteuningsnetwerken gecreëerd. Ons CLB heeft klanten bij verschillende scholen, niet alleen de provinciale scholen, en moet op die manier in maar liefst zeven van die ondersteuningsnetwerken mee optreden. Dat betekent een sterk toegenomen werklust. Maar ik wel bij deze graag een pluim geven aan de mensen van ons provinciaal onderwijs in het algemeen, en het CLB zeker ook, omdat ze zich daar werkelijk van hun beste kant tonen. Er staan nog uitdagingen te wachten voor het CLB. Het zou wel eens kunnen dat we rond thuisonderwijs straks ook nog een opdracht bijkrijgen, maar dat valt nog te bekijken en te onderhandelen.

Flankerend onderwijsbeleid.

U weet dat we daar al 2 legislaturen intussen de schouders onder zetten, en ons Talentencentrum in Malle is werkelijk een schot in de roos. Wij hebben daar ook wat verbouwingen en uitbreidingen voorzien. In 2016 hebben we maar liefst 20 scholen, dat betekent 1.083 leerlingen, kunnen ontvangen. Dat is een gestage groei. We zijn begonnen in het schooljaar 2014-2015 met 5 scholen, het jaar daarop 12 scholen, en het voorbije schooljaar 20 scholen, en het gaat nog steeds in stijgende lijn. Dat is ook in de commissie toegelicht. Het is zo dat we tot schooljaar 2019-2020 al volzet zijn met een aantal leerlingen die maar wat graag zouden willen komen, maar waar we toch een beetje moeten temporiseren om te zorgen dat iedereen de nodige aandacht krijgt wanneer ze bij ons op bezoek komen.

Samen tegen schooluitval is iets waarvan ik denk dat we samen de schouders moeten onderzetten. Dat is een majeure bedreiging voor het succes dat ons onderwijs in Vlaanderen betekent en zou moeten betekenen. Dat is de uitval en cours de route van mensen, die om wat voor reden dan ook, ophouden en geen diploma halen. Ik denk dat we daar met vereende krachten iets aan zouden kunnen gaan doen. Wat we nu voor het komende werkjaar in de steiger hebben staan is een actieplan rond kleuterparticipatie, rond warme overdracht tussen enerzijds de school en daarna hoger onderwijs of de arbeidsmarkt. Dat willen we voor alle duidelijkheid netoverschrijdend doen, in goede samenspraak en samenwerking met lokale besturen. We merken dat daar nogal wat vraag naar is. Waar we nu al mee aan de slag zijn is een spijbelactieplan dat we een beetje op maat van gemeentebesturen willen uitrollen. We merken ook daar dat er veel vraag naar is. We moeten niet altijd het warm water uitvinden. Er zijn goede praktijkvoorbeelden, maar we maken het toch graag zo dat het werkelijk op maat is van elke gemeente. Niet elke gemeente heeft daarom een eigen school, is inrichtende macht, en toch ligt daar een zekere verantwoordelijkheid. Want als we niet optreden tegen die ongekwalificeerde uitval gaan we daar samen later allemaal een veel te hoge prijs voor betalen.

Dat is in grote lijnen het plan voor het flankerend onderwijsbeleid voor volgend werkjaar.

Energie.

Wij maken ons al jaar en dag sterk om in grote groepen mensen over te zetten naar contracten groene stroom aan een voordelig tarief. We hebben de voorbije editie 117.800 vrijblijvende inschrijvingen gekend van huishoudens in de provincie Antwerpen. Dat zijn de groene balkjes die stevast in stijgende lijn gaan. De rode balkjes zijn de huishoudens die aanvaard hebben. Ik moet nog een klein voorbehoud maken voor dit jaar,

want we zijn nog niet helemaal klaar met het cijferwerk. Dat volgt volgende week. Maar we blijven op die manier voor veel mensen het verschil maken in de huishoudfacturen waar energie een belangrijk onderdeel van is.

Daarnaast investeren we ook duurzaam in ons patrimonium. Ook dat is eerder al in de commissie ter sprake geweest, en daar gaan we met veel plezier aan verder werken.

Het volgende plaatje gaat over de zonnepanelen. De blauwe balkjes zijn de inschrijvingen. Acceptaties zijn de rode balkjes. Dan is er de plaatsing, en daar is altijd nog een klein beetje uitval op. Wij maken ook huisbezoeken. We gaan eens bij de mensen langs om te kijken of het dak echt wel goed geschikt is voor zonnepanelen, en in sommige gevallen blijkt dan bijvoorbeeld dat de dakconstructie niet sterk genoeg is, of dat er toch wat veel schaduw op ligt. We willen geen kwade vrienden maken, dus dan raden we mensen toch nog af om de plaatsing te doen. Vandaar dat er een klein verschil op is. Voor 2017 zijn we nog maar net gestart met de plaatsingen, vandaar dat het groene balkje daar heel erg laag is, maar dat volgt nog in het voorjaar van 2018. U ziet opnieuw majeure bewegingen in heel de provincie Antwerpen. Als je rekent over alle jaren heen dat er zonnepanelen zijn gelegd zijn wij met onze groepsaankoop in de provincie Antwerpen al goed voor 12 à 13%, en dit op 4 jaar tijd. Ik denk, in alle bescheidenheid, dat het niet onaardig gewerkt is.

IT.

De mensen van onze IT-dienst gaan de handen meer dan vol hebben met de inhuizing in ons nieuw provinciehuis. We gaan daar op een nieuwe manier werken: het waaiwerken. Dat betekent dat je daar de nodige voorzieningen voor moet treffen, netwerkconnectiviteit, en dat soort dingen meer. Maar we kunnen ons vandaag de dag nog nauwelijks voorstellen wat het is om te werken zonder IT-ondersteuning. Die mensen doen geweldig knap werk, dikwijls een beetje in de luwte. Maar waar ze nu heel erg druk mee in de weer zijn is het inrichten van een tweede datacenter 'in the cloud'. Dat vangt dan de eventuele uitval van het datacenter in het nieuwe provinciehuis op.

Wij noemen de IT-dienst ook de vanzelfsprekende partner om organisatiedoelstellingen mee te halen. Dat spreekt eigenlijk voor zich. Want mensen hebben vandaag de mond vol van zaken als omgevingsvergunningen. Dat is prima, maar dat moet ook digitaal gebouwd worden en daar rekenen wij dan heel erg graag voor op de mensen van de IT-dienst.

Communicatie.

Ik geef u hier al een sneak preview van een sfeerbeeld van onze eindejaarscampagne, wenskaarten, filmpjes die gaan gemaakt worden om de mensen in de provincie Antwerpen en daarbuiten gelukkig en gezond nieuwjaar te wensen.

In 2018 zullen we verder werken met langlopende campagnes. U kent ze al een beetje. We hebben eindejaarscampagnes, we hebben zomerprogrames, we hebben ook iets rond mobiliteit. Herinner u nog de zeer gesmaakte 'Flits-campagne' op onze fietsostrades, maar ook een campagne rond inclusieve economie, zeg maar leefmilieu en klimaatcampagne. En wat nieuw is voor volgend jaar is dat we meer gaan samenwerken met lokale communicatieambtenaren en schepenen en burgemeesters die met communicatie aan de slag zijn om daar meer betrokkenheid te genereren. Want heel vaak communiceren wij over dingen die ook van groot belang zijn voor het lokale bestuur, en kunnen we mekaar op die manier versterken.

Tot slot zal ons nieuw provinciehuis, en dat is nogal logisch, ook goed in de kijker komen in 2018.

Ik geef grif toe dat ik een beetje bevooroordeeld ben, maar dit is de mooiste tuin van Noordwestelijk Europa. Dat is het Arboretum in Kalmthout, en ik toon u daar het Van Geertenhof. Dat is het buitenverblijf van vroeger van de familie van Geert. Die gaan we renoveren, zodanig dat die ook voldoet aan alle energetische normen van vandaag. Dat zal ongeveer een half miljoen kosten. Ik geef u daar als toemaatje een citaat van een van de beste tuinaanleggers uit Groot-Brittannië mee. Het is werkelijk zo, als je in een tuin werkt leer je ook om volledig vertrouwen te hebben. Voor wie er nog niet zou zijn geweest, die moet absoluut een kijkje gaan nemen. Straks sluiten we even de deuren, maar daarna gaat het weer open voor de Toverhazelaren, die nergens zo veelvuldig en mooi te bewonderen zijn als in Kalmthout.

Het Kempens Landschap.

Ik hoop dat u met ons allemaal een kaars gaat branden, of iets anders als die kaars uw artikel niet is, want wij hopen heel erg om in 2018 een titel van werelderfgoed binnen te halen. Dat zal bekend worden gemaakt ergens in juni in Bahrein. Ik spreek nu eventjes voor collega Bellens en mijzelf. Wij denken dat wij een steengoed dossier hebben waar ze moeilijk naast gaan kunnen kijken. Het is een transnationaal dossier, samen met Nederlandse collega's ingediend over iets wat materieel en immaterieel erfgoed. Wij vinden het absoluut de moeite waard en hopen vurig dat we straks in Wortel en Merksplas kunnen spreken van UNESCO-werelderfgoed.

Een greepje van andere, zeer fijne projecten die we met Kempens Landschap realiseren is bijvoorbeeld in Essen waar we het Rangeerstation verder gaan renoveren, en een nieuwe bestemming willen geven. De Beddermolen in Westerlo: waar we het molenhuis gaan renoveren en waar groepslogementen mogelijk worden. De Zellaer in Bonheiden: daar hebben we net nog een oproep voor gedaan naar partners uit de private sector, van "kom eens kijken, wat zou je hiermee kunnen doen? We geven er graag een nieuwe bestemming aan, en ontsluiten het ook voor het brede publiek."

Ik denk, voorzitter, dat ik mij daar ongeveer mee aan mijn tijd heb gehouden.

Onderwijs

VOORZITTER.- De heer Ugurlu heeft het woord.

De heer UGURLU.- Geachte voorzitter, beste collega's,

Ik wil het vandaag even hebben over de commotie die vorige week is ontstaan naar aanleiding van de circulaire van het Gemeenschapsonderwijs betreft het gebruik van de thuistaal in het klasgebeuren. Wij hebben gezien in de loop van vorige week dat er heel veel pro's en contra's waren wat betreft de argumentatie daarvan. Maar één ding mogen wij niet vergeten, en dat is een uitspraak van Cicero, die ooit zei: "de argumenten moet je

wegen en niet tellen". Ik denk dat we daar rekening mee moeten houden als we deze materie bespreekbaar willen houden.

Het Gemeenschapsonderwijs vertrok natuurlijk niet uit het niets. Er was een onderzoek dat in opdracht van de Vlaamse regering was uitgevoerd, de MARS 'meertaligheid als realiteit in scholen'. Daar vertrok men vanuit, meer bepaald uit het x-aantal conclusies van dat onderzoek. Een van de conclusies was: doe iets met de thuistaal om zodoende het Nederlands door de kinderen beter te laten beheersen. Ik ben volledig akkoord met het luik dat de kinderen op de speelplaats hun moedertaal al eens mogen gebruiken en dat ze hiervoor niet gestraft mogen worden. In de klas en tijdens het lesgebeuren is het Nederlands uiteraard de enige instructietaal. Er hoeft niet nodeloos bestraffend opgetreden te worden. Het gebruik van de thuistaal om anderen uit te sluiten is uiteraard uit den boze, het gebruik van de moedertaal mag niet leiden tot segregatie.

In een vorig leven was ik bestuurder van een federatie van zelforganisaties die mee promoten om leerlingen van een vreemde origine na de lessen taalonderricht te geven in hun thuistaal. In die optiek heb ik verschillende gesprekken gehad met de verschillende directeurs.

In een school in het gebied Rivierenland - Vaartland had ik een gesprek gehad met de directeur en ik moest via de speelplaats naar mijn wagen. Het was op dat ogenblik speeltijd. Ik werd omringd door een x-aantal kinderen, waarvan een meisje met een heel hoge stem tegen mij zei: "Ben jij een nieuwe leraar?" Ik zei: "Nee, ik ben dat niet". Waarop zij zei: "Ben je dan een nieuw kindje op school?" Iedereen die daarbij stond begon te lachen. Maar het is mij toen direct opgevallen dat er één iemand was die niet meelachte. Dat was een klein meisje. Ik vroeg mij natuurlijk af waarom, en ik zag dat zij een pleister op haar mond had. Ze had geen pijn, ze was niet gekwetst, daarom vroeg ik mij af wat het was. Achteraf heb ik dan te horen gekregen van de juf dat de school een strikt 'hier spreekt men Nederlands' beleid voerde, en dat het kindje betrapt was op het spreken van Turks op de speelplaats. Dat vond ik op dat ogenblik heel erg. En het is heel moeilijk voor mij om over te praten, omdat ik dat ook allemaal heb meegemaakt. Ik ben daarvoor vroeger ook gestraft geweest. Ik had door dat ze dat heel goed gezien hadden op school. Iemand die je een pleister op de mond plakt kan je beletten dat hij of zij de thuistaal spreekt. In dit geval was dat Turks. Maar één ding hadden ze niet door in de school, en dat is dat het kindje op dat ogenblik ook geen Nederlands kon spreken. Dat zijn dingen waar een klein beetje rekening mee moet gehouden worden.

De gevolgen van zulke praktijken, collega's, zijn enorm. Kleine kinderen straffen terwijl ze eigenlijk niets verkeerd doen is volgens mij psychologische mishandeling. Een bekend gevolg van deze mishandeling is het ontstaan van gevoelens van schaamte bij de slachtoffers. Ook in dit geval is het zo. 41% van meertalige leerlingen in het lager onderwijs geven aan dat ze zich of soms, of vaak, of heel vaak schamen wanneer ze hun thuistaal op de speelplaats gebruiken. Wat een bron van trots had moeten zijn wordt bij deze een bron van schaamte. En collega's, dit is werkelijk de schaamte voorbij vind ik.

Het verbieden van het spreken van de moedertaal is niet enkel het schenden van een erkend kinderrecht, maar hierdoor verminderen we ook de potentiële onderwijskansen van deze kinderen en schenden we ook het recht op kwaliteitsvol onderwijs. Zo heeft een student in haar doctoraat uitgezocht waarom kinderen hun moedertaal spreken. Heel

duidelijk kwam uit het onderzoek dat de kinderen hun moedertaal gebruiken om iets uit te leggen aan elkaar in functie van het leren. In plaats van dergelijke capaciteiten of opportuniteiten te benutten kiezen we ervoor om ze te verbieden en te straffen. Zo vergroten we dus de onderwijskloof tussen Nederlandstalige en anderstalige leerlingen. We zouden nog kunnen opwerpen dat het verbieden of het bestraffen van het spreken van andere talen dan het Nederlands in feite goed bedoelde initiatieven zijn. Maar laat ons niet vergeten, collega's, zoals het spreekwoord het krachtig samenvat: "de weg naar de hel is geplaveid met goede bedoelingen." Goede bedoelingen garanderen immers geen goede uitkomsten. Dit geldt ook voor het straffen van meertaligheid van kinderen.

Mevrouw de gedeputeerde, al wetende dat er vaak iets moet gebeuren voordat er iets gebeurd, zou ik u graag de volgende 3 korte vragen stellen.

Hoe wordt er in het provinciaal onderwijs omgegaan met het gebruik van thuistaal op school? Wordt er bestraffend opgetreden ingeval van het gebruik van de thuistaal op de speelplaats in ons provinciaal onderwijs?

En hoe wordt er mee omgegaan in het klaslokaal tijdens het lesgebeuren?

VOORZITTER.- Mevrouw Moreau heeft het woord.

Mevrouw MOREAU.- Beste collega's,

Mevrouw de gedeputeerde, mede onder impuls van uw voorganger, onze betreunde collega Corry Masson, is ons provinciaal onderwijs vandaag een kwalitatief net. 6 jaar vanuit de coalitie, en ondertussen 5 vanuit de oppositie heb ik dat nauwgezet mee kunnen opvolgen. De overname door fusie van het CVO Toekomstonderwijs en recent ook uw voornemen om via fusie SOPRO over te nemen, en vooral ook de snelheid waarmee dat gebeurde en het feit dat wij eigenlijk de kans niet kregen om die dossier grondig te onderzoeken, heeft zoals u weet binnen onze fractie tot enige bezorgdheid geleid over de financiële implicaties. Maar rekening houdend met de kwaliteit van ons provinciaal onderwijs, en de betrachting van onze partij binnen de huidige Vlaamse regering om tot schaalvergroting en een sterker officieel onderwijs te komen, kunnen wij uw beslissing om te fusioneren én met het toekomstonderwijs én SOPRO desalniettemin begrijpen.

Tijdens een van de recente commissievergaderingen besprak u de procedure die door de deputatie namens de provincie werd ingeleid bij het Grondwettelijk Hof. Voor zover ik het goed begrepen heb is dit tegen de bepalingen uit ons provinciedecreet die bepalen dat u niet over de provinciegrenzen heen kan samenwerken met ander avondonderwijs van andere provincies. Ik weet vanuit mijn eigen ervaring dat een dergelijke procedure duur, tijdrovend en relatief weinig kans op slagen heeft. Wij stellen ons vanuit onze fractie, maar ook vanuit de liberale fractie binnen het Vlaams parlement, de vraag of hiervoor geen betere oplossing bestaat. Bij de hervorming van het CVO-landschap, u hebt er daarnet al naar verwezen, wordt door de Vlaamse regering in 2 fases gewerkt. Er is een eerste fase goedgekeurd in onderwijsdecreet 27 met de rationalisatie per 1 december 2019, waarbij men binnen het volwassenonderwijs moet komen tot ten minste 700 lessen cursist per onderwijskoepel.

Voor Antwerpen zou dat kunnen betekenen: 3 CVO's voor het GO!, 1 stedelijk CVO ENCORA, 1 provinciaal CVO en 2 vrije CVO's. De tweede fase die voorzien is in het financieringsdecreet van ons Volwassenonderwijs, met een overgangsfase van 3 jaar voorziet een ideale CVO-grootte van 2 miljoen lesurencursist. Deze fase wordt met ingang van 1 september 2019 progressief ingevoerd en kan gebeuren via fusies of net-overstijgende samenwerkingen. Volgens onze fractie, en ook onze vertegenwoordigers in het Vlaams Parlement is dit voor Antwerpen de kans om tot 1 of 2 of 3 publiekrechtelijke CVO's te komen, eventueel zonder ANCORA, het CVO van de stad dat nu reeds meer dan 2 miljoen lesuren cursist heeft.

Wij stellen ons daarom de vraag of als alternatief voor een langlopende procedure voor het Grondwettelijk Hof, wij niet beter streven naar een fusie tussen alle stedelijke, provinciale en GO!-CVO's waarbij binnen de provincie Antwerpen tot één groot netwerk van officiële CVO's kan worden gekomen. De provincie Antwerpen kan, met haar expertise, het proces trekken, maar moet niet persé inrichtende macht zijn. Deze inrichtende macht kan een gemengd verhaal zijn. Wij stellen ons daarom de vraag, mevrouw de gedeputeerde, of u deze alternatieve piste heeft overwogen, en zo nee, waarom niet?

VOORZITTER.- Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw STEVENS.- Mijnheer de voorzitter, beste ondervoorzitter, collega's,

Wij als provinciebestuur besteden een groot deel van ons budget aan ons provinciaal onderwijs om kwalitatief sterk onderwijs aan te bieden. In onze scholen, waar we speciale aandacht besteden aan arbeidstoekomstgerichte opleidingen, voorzien we onze leerlingen van de beste zorg. Daarvoor zijn ook de nodige budgetten voorzien. We zetten in op initiatieven om de uitstroom zonder diploma te beperken, we proberen het watervalstelsel te beperken en we beschouwen de jongeren niet alleen als leerlingen maar als jongeren die zich volledig moeten kunnen ontplooiën.

Maar daar stopt het niet. Gelukkig, we gaan nog een heel stuk verder. Er staat een budget van 350.000 EUR ingeschreven voor flankerend onderwijsbeleid waarin wij een regierol hebben. De gedeputeerde heeft daarnet al heel wat zaken aangehaald waarvoor dat budget wordt ingezet. Maar een van de thema's waarvoor we ook voor inzetten is om de jongeren, die vaak niet het reguliere onderwijs kunnen volgen te helpen. Daarnet heeft de gedeputeerde al aangehaald dat spijbelgedrag een gedrag is waar wij in de provincie mee aan de slag gaan, of ik moet zeggen: waar we tegen aan de slag gaan. Er is een spijbelactieplan opgemaakt. Al de actoren die proberen om jongeren terug naar school te krijgen zijn heel blij dat er eindelijk een bruikbaar stappenplan is. Een stappenplan dat aan het eind ook leidt tot een spijbelcontract. Deze voormiddag was er nog een vergadering met de werkgroep, en de politie heeft de provincie gefeliciteerd omdat ze daaraan willen meewerken, maar vooral omdat ze nu ook een contract kunnen laten opmaken dat de jongere moet ondertekenen zodat er een wederzijdse afspraak is. Het wegblijven op school kan immers leiden tot heel wat andere problemen. De werkgroep 'Samen tegen schooluitval' gaat daarmee aan de slag. Onze provinciale ambtenaar ondersteunt dat en

doet het op een heel mooie en correcte manier. Er worden allerlei actoren samengebracht uit een regio zodanig dat zij niet alleen met de scholen, de politie, maar heel de hulpverleningssector aan de slag kunnen om jongeren te helpen.

"Samen tegen schooluitval" zoekt naar flextrajecten, deeltijdse lessystemen, time-outprojecten en persoonlijke ontwikkelingstrajecten. U hoort dat er heel wat mogelijkheden zijn, maar het is de kunst om te zoeken wat het passende traject is voor die jongeren. Nadien kan er gewerkt worden aan een warme overdracht als geen van de systemen deze jongeren kan helpen. De warme overdracht is ook iets waar men vanuit de scholen al heel lang naar vraagt, want jongeren aan de deur zetten is helemaal niet wat een school dient te doen. Maar meestal is het heel erg dat er daarna geen opvang is voor de jongeren.

Mevrouw Verhaert, wij vragen: rol deze aanpak, het samenstellen van die werkgroepen, verder uit in gans de provincie, de jongeren met problemen zullen er wel bij varen.

Meer dan ooit zal er binnen het onderwijs moeten gezocht worden naar flextrajecten. Duaal leren is er één van, alternerend leren en deeltijds schoollopen kunnen jongeren redden die schoolmoe zijn en zo nog kansen bieden. Wij als provincie moeten hierin nog meer een voorloper zijn. Ook hier hebben we een regierol.

Ik heb nog een droom. Ik hoorde daarjuist de gedeputeerde zeggen dat misschien thuisonderwijs ook wel op het programma zal komen. Er zijn nog teveel jongeren die thuis zitten. Ze missen niet alleen het onderwijs, maar ook ongelooflijk veel sociaal contact. Thuisonderwijs is een ondersteuning, maar de overgang van thuisonderwijs naar het gewone reguliere onderwijssysteem is bijna niet mogelijk voor jongeren. Eigenlijk vraag ik in mijn tekst of ze een 'buddy' zouden kunnen krijgen. Een buddy die samen met hen de overstap maakt van thuiszitten naar de school. Het gaat om jongeren met ongelooflijke angsten, jongeren die trauma's moeten verwerken, jongeren die gepest zijn en niet meer durven buitenkomen, jongeren die een depressie hebben doorgemaakt, ... die jongeren zou men terug moeten in het onderwijs krijgen met hulp. Een vrijwilliger zou hen misschien kunnen begeleiden naar de school, en na een tijdje lukt het dan misschien om alleen terug les te volgen.

Gedeputeerde, zet alstublieft nog meer in op flankerend onderwijsbeleid. U doet het nu al op een hele mooie, sterke manier over de netten en grenzen heen, want er zijn nog zoveel jongeren die geen baat hebben bij ons gewoon onderwijs, maar die wel baat hebben bij veel begrip, geduld, aandacht voor hun problemen en echt geloof in hun kunnen.

Dank u wel.

VOORZITTER.- We gaan nu even de zitting schorsen, en een korte pauze houden.

De vergadering wordt geschorst om 16.07 uur en opnieuw geopend om 16.20 uur.

VOORZITTER.- Mevrouw Van Gool heeft het woord.

Mevrouw VAN GOOL.- Voorzitter,

Ik wil heel kort tussenkomen in verband met jeugd. We weten allemaal dat dit vanaf volgend jaar geen bevoegdheid meer is van de provincie. Maar dat wil niet zeggen dat we ons daar niet om zouden moeten bekommeren. Ik weet dat de gedeputeerde al extra inspanningen gedaan heeft omdat er een aantal organisaties zijn waarvan de subsidie niet overgenomen zal worden door Vlaanderen, maar die toch wel het lokale niveau overstijgen. Ik ben toch wel bekommerd hoe het daarmee nu verder zal gaan. Want dat zijn organisaties die heel wat jongeren bereiken, en vakken ook jongeren uit kansengroepen. Ik had graag van gedeputeerde Verhaert vernomen of we daar nog ergens een ophoging voor kunnen verzekeren, en zo ja: hoe?

Ten tweede wil ik mij aansluiten bij wat collega Stevens zei.

Het stond onlangs nog in de krant hoeveel jongeren ongekwalificeerd uit de school komen. We hebben als provincie altijd een zeer belangrijke rol gespeeld als schakel tussen onderwijs en beroepsleven, ook omdat we een zeer gekwalificeerd en aangepast onderwijs aanbieden dat rechtstreeks werkt en in contact staat met het beroepsleven. Maar misschien moeten we daar nog meer op inzetten en zorgen dat die jongeren wel met een goed diploma, waarmee ze dan later aan de slag kunnen gaan, de school verlaten. We moeten bekijken op welke manier we daar effectief voor kunnen zorgen dat al die jongeren bereikt worden. Zoals collega Stevens al zei moeten we onderzoeken hoe we dat kunnen doen om jongeren naar een goede en aangepaste job te leiden.

VOORZITTER.- Mevrouw Gielen heeft het woord.

Mevrouw GIELEN.- Geachte mevrouw de gedeputeerde, beste collega's,

Ik wil het vandaag over twee zaken hebben: één daarvan is het SOPRO. Ik kan dat wat inkorten want mevrouw Verhaert heeft dat al kort geschetst.

Voor de niet ingewijden: het SOPRO is een beetje een buitenbeentje binnen het volwassenenonderwijs. Het organiseert naast Nederlands en nog andere talen aan anderstaligen, op de campus in de Wilrijkstraat, ook Hebreeuws in de Lange Van Ruusbroeckstraat. Die lessen Hebreeuws worden niet aan volwassenen gegeven, maar wel aan joodse leerlingen van 6 tot 18 jaar, die, voor ze aan het gewone leerplichtonderwijs onderwijs beginnen, ook elke dag lessen Hebreeuws en joodse godsdienst krijgen.

Op de school heb je twee directies: een profane (lees officiële) directie en een joodse directie. De ene ziet erop toe dat de leerplannen worden gerespecteerd, staat in voor de schoolorganisatie enz... Daarnaast is er nog een joodse directie. Die ziet erop toe dat alles 'koosjer' gebeurt, dat er geen ongeoorloofde zaken aan bod komen in de lessen, dat jongens en meisjes gescheiden blijven (bv. op de gangen) dat iedereen zich aan de kledingvoorschriften houdt enz...

Vandaar mijn vraag: welke rol zal de huidige joodse 'directie' in de toekomst nog spelen binnen het CVO van de provincie? Hoe ziet u het dat de reglementen, zoals die er zijn voor

het CVO van de provincie, ook geïmplementeerd zullen worden in de Lange Van Ruusbroeckstraat?

Het tweede waarover ik het wil hebben, is eigenlijk het debat dat ook door mijnheer Ugurlu hier is aangegaan. Het is afgelopen week uitgebreid gevoerd in alle media, en mevrouw Verhaert, u hebt er ook actief aan deelgenomen in 'Wakker op zondag'. Het heeft alvast heel veel stof doen opwaaien en we werden om de oren geslagen met quotes, meningen, onderzoeken en vergelijkingen. Het ene was al relevanter dan het andere. Maar sta mij toe hier ook te spreken vanuit mijn persoonlijke ervaring als leerkracht en minder vanuit ideologisch standpunt.

Het begon dinsdag op Radio 1 waar mevrouw Raymonda Verdijck in De Ochtend uitleg kwam geven over haar visienota van het GO! over het gebruik van de thuistaal op school. "Dat er meer waardering moest zijn voor de meertaligheid van leerlingen", "dat de thuistaal positief benaderd moest worden", en "dat het welbevinden van leerlingen op school ook het leren bevordert". Tot daar was ik nog mee, en ik begrijp dat heel wat mensen vinden dat de nota goedbedoeld is, maar toen Mevr. Verdijck als voorbeeld gaf dat binnen het GO! voortaan groepswerken kunnen worden georganiseerd in homogene groepjes van kinderen met eenzelfde thuistaal, of dat men vaklokalen zou mogen aanduiden in verschillende talen, wist ik niet wat ik hoorde. Dat laatste voorstel is trouwens in strijd met de taalwetgeving. Ikzelf geef al meer dan 26 jaar les in een school waar op dit moment 53% van de leerlingen in het eerste jaar van het middelbaar een anderstalige achtergrond heeft. Onze school is eigenlijk exemplarisch. Ik heb op tien jaar tijd de instroom in onze school erg zien veranderen: wij waren in een iets verder verleden een typische katholieke meisjesschool en evolueerden tot een heel diverse, gemengde school. Mijn collega's en ikzelf gaan met die veranderde context en met die meertaligheid op de best mogelijke manier om en wij worden daarin uitstekend ondersteund door het beleid.

Wij investeren in het welbevinden van ALLE leerlingen, zeker de anderstalige leerlingen, op alle mogelijke manieren. Zij mogen bijvoorbeeld, zoals u dat noemt mevrouw Verhaert, bruggetjes maken in de klas. Er worden woorden vertaald, dat is vanzelfsprekend. Dat lijkt mij een deel van de pragmatische aanpak die alle leerkrachten uit zichzelf hanteren. En wij benaderen meertaligheid als iets positiefs, dat spreekt voor zich.

Om maar een paar voorbeelden te geven van wat het taalbeleid zou kunnen zijn:

- Al onze leerlingen in 1, 2 en 3 middelbaar worden in het begin van het schooljaar gescreend op hun kennis van het Nederlands, vooral op leesvaardigheid. In hetzelfde jaar kunnen wij dan heel gericht werken aan het verbeteren van dat Nederlands.
- In de klas merk ik ook dat heel courante woorden die vroeger voor het grootste deel van de leerlingen geen probleem vormden, nu wel uitgelegd moeten worden. En wij doen dat, ik besteed bewust meer aandacht tijdens de les geschiedenis aan het begrip van teksten, aan woordenschat, en dat is nodig. Dat is taalbeleid. Dat doen leerkrachten.
- Tijdens de lessen Nederlands krijgen leerlingen lijstjes schooltaalwoorden aangereikt, in alle jaren van het middelbaar worden die aangeleerd en ingeoeffend. En ik kan nog tal van voorbeelden noemen. Zo werkt onze school, en ik denk dat heel veel scholen dat doen, eraan om alle leerlingen, ook anderstaligen, te versterken.

Maar wij versterken leerlingen NIET door anderstalige leerlingen van de tweede en derde generatie hun thuistaal te laten gebruiken. Want precies over die leerlingen gaat het en

niet over OKAN-leerlingen die net instromen of over twee jonge kinderen uit het verre Zweden die van de boot stappen en nauwelijks Nederlands spreken. Begrijp mij niet verkeerd, Mevrouw Verhaert, ik vond uw verhaal schattig, maar in het debat in Wakker op Zondag leidde het de aandacht af van de essentie, want we hebben het in dit debat niet over de nieuwkomers.

Ik heb nog andere zaken gehoord en gelezen in de media die op zijn minst gezegd misleidend waren, en dan kom ik een beetje terug op mijnheer Ugurlu zijn verhaal. "Dat we leerlingen niet constant moeten bestraffen als ze de thuistaal gebruiken op school", zoals Piet Van Avermaet van de UGent stelt, over een non-issue gesproken. We moeten leerlingen niet met ezelsoren op hun kop in de hoek zetten als ze hun thuistaal gebruiken, zei Minister Crevits. Alsof dat gebeurt?!

Want natuurlijk wordt er op de speelplaats in het spel al eens een vreemd woord gebruikt. Maar onderonsjes dulden in de thuistaal, dat doen we niet: niet in de klas en niet op de speelplaats. Integendeel, we moeten er absoluut op toezien dat Nederlands op de speelplaats de voertaal is én blijft, de taal die iedereen verbindt, soms het enige wat sommige leerlingen verbindt. Mijnheer Ugurlu, als u spreekt over die kleuter weet ik niet over hoelang geleden u spreekt. 30 jaar geleden werden wij ook berispt op de speelplaats omdat wij Antwerps spraken.

"Meertaligheid en Nederlands als onderwijstaal gaan hand in hand. Het is een en- en-verhaal. Een troef voor het open Vlaanderen in de wereld", dat zegt Open VLD. Een beetje een holle slogan, maar helaas in dit debat ook weer niet relevant. Van een open deur gesproken: meertaligheid is een troef, wie kan dat tegenspreken? "Waar begint de naïviteit en eindigt de ambitie om leerlingen echt verder te brengen", vraag ik me dan af. Want door de thuistaal toe te laten en daardoor de segregatie op de speelplaats zelf te organiseren, maken we de kloof tussen wie Nederlands spreekt en wie niet, vooral groter en niet kleiner.

En ik citeer nog heel even Dirk Van Damme, onderwijsexpert van de OESO en voormalig kabinetschef van Frank Vandenbroucke, die het voorstel van het GO! ook naïef optimistisch noemt, en ervoor waarschuwt de ambitie om het Nederlands te leren zo hoog mogelijk te houden, en door de thuistaal in te zetten op school, bereik je dat zeker niet.

Ik eindig met mijn oproep. Mevrouw Verhaert, laat binnen het provinciaal onderwijs het antwoord ook van de leerkrachten en de scholen zelf komen. De ene school is de andere niet, zoals ook alle kinderen anders zijn. Geef uw leerkrachten het vertrouwen en de ruimte om die pragmatische aanpak zelf te bepalen en laat de scholen van het provinciaal onderwijs een eigen taalbeleid uitwerken, voor zover dat nog niet gebeurd is, dat erop gericht is het Nederlands te versterken i.p.v. de deur open te zetten voor de thuistalen.

Ik ben trouwens erg benieuwd naar het taalbeleid van onze provinciale scholen. Dat kan misschien een onderwerp zijn voor één van onze volgende commissies.

Ik dank u

VOORZITTER.- De heer Merckx heeft het woord.

De heer MERCKX.- Wat ik hier naar voor te brengen hebt weegt veel minder zwaar dan de punten die mevrouw Stevens heeft aangekaart. Maar ze houden verband met de zorg dat in ons provinciaal onderwijs, dat zich toch altijd heeft laten kennen door een zeer sociaal karakter en heel grote toegankelijkheid, toch geen factoren een rol zouden gaan spelen die dat enigszins veranderen. Er is een gezin dat mij gevraagd heeft om dat naar voor te brengen. Het gaat namelijk over de toch vrij hoge kosten verbonden aan de uniformplicht bij avAnt die dit jaar is ingevoerd. Ik kreeg de kritiek van de ouders van een leerling. Voor de eerste keer wordt er nu verplicht een uniforma opgelegd met het avAntlogo. Men moet het zich aanschaffen bij een vaste leverancier, The Robin Store, waar ook andere scholen, sommigen met een meer elitair karakter, hun leerlingen naar verwijzen om die verplichte uniformen te bestellen. Volgens de school was de voorziene kost voor een minimumpakket minder dan 100 EUR. Dat kan misschien wel, schrijven die ouders, als je elke dag hetzelfde aantrekt, zomer en winter, en dan enkel wassen en verschonen in het weekend. Voor mensen met jonge kinderen, en hormonale periodes, enz., zijn ze wel verplicht om alle dagen andere kleren aan te doen, of ze om de 2 dagen in de droogkast te steken. Niet meteen zaken waar de tieners blij van worden, als ze een hele week met dezelfde broek zouden moeten rondlopen. Dus men schaft zich meestal 2 exemplaren aan.

De school, zo vernamen ze, zal in de volgende jaren ook wel tweedehands verkoop- of ruilbeurzen organiseren, maar dit jaar was iedereen verplicht om een nieuwe uniform aan te kopen. Ze hebben gezegd: wij hebben onze kinderen die zich hier tot Rekenhof hebben omgevormd eens laten opschrijven wat dat voor hen kost. U kan de prijzen lezen. Ze komen tot een eindafrekening van 252 EUR voor één leerling. 1 turn T-shirt van 15 EUR kregen ze er gratis bij, omdat de bestelling meer dan 100 EUR bedroeg. Hun dochter heeft rondvraag gedaan in haar klas, en 200 EUR is het gemiddelde gespendeerde budget. Het is zelf een leerling Crea, dus mode, en ze zegt dat de broeken vormloos zijn, een mooi woord voor lelijk, afschuwelijk. Ze blijken ook te verkleuren na een paar wasbeurten. Verder waren er problemen met de leggings, waar de naad van los kwam. Die zijn trouwens wel teruggenomen en geruild door de winkel voor wie het wenste. De ouders schrijven ook nog: "Naar mijn aanvoelen gaat het hier wel om een serieus budget. Al kan je er nog over discussiëren of je wel 1 of 2 broeken nodig hebt, deze kledingstukken zijn per stuk echt duur. Ik kan mij als vader niet herinneren voor mijzelf ooit een broek te hebben gekocht van 35 EUR. Hier in dit geval was er geen sprake van de solden af te wachten."

Ik dank u.

VOORZITTER.- Mevrouw Verhaert heeft het woord.

Mevrouw VERHAERT, gedeputeerde.- Als u het goed vindt zal ik de tussenkomsten van mijnheer Ugurlu en mevrouw Gielen bundelen omdat die over hetzelfde thema gingen. Het GO! Heeft inderdaad die nota vorige week gepresenteerd. Dat was een nota die al enige tijd bestond, en die voor het overige eigenlijk met ons, de provincie, niets te maken heeft. Maar er is een debat over ontstaan. Ik denk dat er veel dingen zijn gezegd over die nota, en over het beleid dat daaruit voortvloeit, dat steek hield. Ik denk ook dat er een aantal dingen zijn gezegd die er eigenlijk niet in staan. Ik vond het wel erg mooi toen de directeur van het Atheneum aan de Rooseveltplaats in Antwerpen dit weekend zei: "Van die

verschillende aanduidingen van klaslokalen is geen sprake van. Wij hebben één woord dat we in verschillende talen gebruiken en dat we ook ophangen en tonen in onze klaslokalen, en dat is het woord 'vrede'. Daar kan je bezwaarlijk iets tegen hebben.

Ik ben het volmondig eens met beide sprekers als ze zeggen dat je segregatie moet tegengaan. Ik vind dat je segregatie altijd moet tegengaan, los van de basis waarop die ontstaat. Als talen die reden is moet je daar paal en perk aan stellen. Maar er zijn ook andere manieren om aan segregatie te doen. Ik herinner mij nog zeer levendig, en ik neem aan dat mensen hier in de zaal dat ook doen, dat toen ik, bij wijze van spreken, 100 jaar geleden in het middelbaar zat er mensen waren die zich van die dure Millet jasjes konden veroorloven. Die stonden steevast ergens in een hoek van de speelplaats en hadden met de rest niets te maken. Ik vind dat je segregatie moet tegengaan, punt, ongeacht waarop die gebaseerd is. Maar ik vind ook dat je, en ik hoor eigenlijk beide sprekers hetzelfde zeggen, kinderen niet moet bestraffen. En ik hoor beide sprekers ook zeggen: als je een bruggetje kan maken, en als dat de zaak vooruit helpt om beter Nederlands en meer Nederlands te spreken, dan moet je dat doen. Alle middelen die daartoe kunnen bijdragen zijn goed. Ik kan ook beide sprekers geruststellen dat wij in provincie Antwerpen voor ons onderwijs die middelen en manieren van werken met anderstaligen helemaal aan de scholen overlaten, want de ene school is de andere school niet. In PITO Stabroek hebben 15% anderstaligen. Dat zijn andere anderstaligen dan pakweg in avAnt. Daar heb je 85% anderstaligen. Je moet daar een ander beleid op voeren. Maar wat wel gemeengoed is in alle provinciale scholen is dat we niet gaan bestraffen. En ik hoor geen van beide sprekers daarvoor pleiten.

Taalgebruik in de klas: als het kan helpen kan men een bruggetje maken. Ik neem aan dat het in een aantal scholen inderdaad gebeurt. En als dat de zaak vooruit helpt, waarom niet? Ik heb zelf het voorbeeld gebruikt van een wiskundeles waar iemand intellectueel meekan, maar de term 'vierkantswortel' niet begrijpt, en er is een vriend of vriendin met dezelfde thuistaal die het even kan tolken, dan moet je dat doen. Maar ik denk, als we het stof allemaal even hebben laten zakken, en iedereen heeft eens goed diep adem gehaald, dat we het eigenlijk ongeveer op dezelfde manier zien. Laten we anderstaligheid daar waar het kan mee gebruiken als een brug, en samen inzetten op meer en beter Nederlands. Ook dat is belangrijk: beter Nederlands. Want, en dan spreek ik even uit eigen ervaring, inderdaad mevrouw Gielen, toen ik aankwam uit Zweden was misschien een van mijn grootste problemen het ABN dat gesproken werd op de speelplaats. Maar dat was niet het Algemeen Beschaafd Nederlands, dat was het Algemeen Beschaafd Nieuwmoers, en ik verstond daar geen donder van.

Over de tussenkomst van mevrouw Moreau ben ik een beetje verrast eigenlijk, omdat wat wij hebben ingespannen voor het Grondwettelijk Hof, met goedkeuring van deze raad overigens, is niet alleen door de provincie Antwerpen ingediend, maar is ook door onze koepel ingediend. En één van de hevigste pleitbezorgers om dat te gaan doen was mijn fijne collega, Carl Vereecke van open vld uit West-Vlaanderen. Hij zei: "We moeten dat absoluut doen, want wat hier gebeurt is gewoon niet rechtvaardig." Iedereen in het onderwijslandschap mag met mekaar binnen hetzelfde net samenwerken. Het vrije net doet dat. OVSG doet dat. GO! doet dat. De Methodeschool doet dat. Iedereen doet dat, maar wij, om een of andere reden, mogen het niet. Dat is niet ernstig. Dat is niet serieus. En daarom gaan we dat principieel aanvechten. U stelt dan voor om een andere beweging te

maken, een soort eengemaakt publiek. Voor het volwassenenonderwijs, waar we ons toe zouden kunnen bewegen, stelt u voor dat wij de zaak zouden trekken, dat is een hoop werk, maar waar we dan niet de inrichtende macht van zouden zijn. Ik moet zeggen dat dit wel helemaal haaks staat op wat we al twee legislaturen aan het doen zijn, namelijk vechten voor het bestaan van provinciaal onderwijs waar tot nader order niemand mij heeft van kunnen overtuigen dat we ergens iets slecht of iets verkeerd doen. Dus ik ben dat eigenlijk niet van plan. Bovendien bestaat er geen decretale basis voor één publiek net. Als u denkt dat dat ene publieke net er nu sneller gaat komen dan een uitspraak voor het Grondwettelijk Hof, durf ik dat in twijfel trekken. Het kan soms slagen. Ja, dat zullen we zien als de procedure gelopen is. Los van het feit dat een soort fusie, waar geen decretale basis voor is tussen drie of meerdere publieke volwassenenonderwijscentra, tot banenverlies zou kunnen leiden omdat opleidingen niet perse naadloos op mekaar afgestemd zijn. Wat we nu hebben gedaan met toekomstonderwijs en met SOPRO hebben we goed bestudeerd, en goed gekeken naar wat er gebeurt als we die drie samenbrengen. Leidt dat tot banenverlies, ja of nee? En het antwoord was nee. We kunnen de banen behouden. Het lijkt mij ook een voorname zaak wanneer je dit soort veranderingen in het onderwijslandschap bepleit.

Ik ben blij met de tussenkomsten van mevrouw Stevens en mevrouw Van Gool over de uitdagingen in ons flankerend onderwijsbeleid. Ik denk ook dat we nog meer zouden moeten doen op onderwijsflankerend beleid. Daar zijn hele grote noden. De warme overdracht waarvan gesproken die onderschrijf ik zeer zeker. Voor goed begrip, want ik wil daar geen misverstand over laten bestaan, heb ik er uiteraard niet voor gepleit dat wij zouden instaan voor thuisonderwijs, maar ik weet dat er wel eens een vraag zou kunnen komen richting ons provinciale CLB om begeleiding te voorzien voor mensen die vandaag in thuisonderwijs zitten. Als dat gebeurt, denk ik dat we daar heel zorgzaam mee moeten omspringen. Wat u zegt is juist. Ik zou het voor mezelf niet kunnen indenken dat ik mijn kinderen thuis zou onderwijs geven, maar er zijn redenen voor sommige mensen om dat wel te doen. Ik vind het belangrijk dat die dan ook begeleid worden, en dat een overheid daar toch ook een beetje mee kan kijken en helpen en sturen, ook naar die warme overdracht naar de samenleving, naar de rand. Dat buddy-idee, daar wil ik eens over nadenken. Ik vind dat eigenlijk zeer interessant. Ik denk dat veel kan mits de hogere overheid ons daar dan ook de nodige middelen voor voorziet. Want een vraag stellen aan ons kleine, maar dappere CLB is prima, en ik wil dat ook niet a priori afwijzen, maar dan moeten daar ook wel de nodige middelen mee gepaard gaan.

Wat betreft de jeugdverenigingen die tussen wal en schip dreigen te vallen, mevrouw Van Gool, weet u dat wij ons daar jaar en dag, eigenlijk al sinds vorige legislatuur, hebben sterk gemaakt dat we die zouden overeind houden met een nominatim subsidie. Wij hebben dat ook gedaan, en wij hebben gepleit en gelobbyd bij het kabinet van de minister van Jeugd en Cultuur. Wij hebben bekomen dat die 4 à 5-tal verenigingen ook in 2018 en 2019 hetzelfde bedrag zouden kunnen blijven ontvangen. Wat dat betreft is dat goed. Alleen daarna, zo is ons verteld, zou men gaan werken aan een nieuw decreet waar ieder zijn weg een beetje in moet vinden. Dus ik ben niet zeker dat die verenigingen die te groot zijn voor het lokale, maar te klein voor het Vlaamse niveau, ook na 2019 nog in de prijzen gaan vallen. Dat is inderdaad iets, mevrouw Van Gool, dat we in de gaten gaan moeten houden. Maar wij hebben voor wat ons betreft ons deel gedaan.

Dan ben ik bij mijnheer Merckx. U weet dat wij heel veel inspanningen doen om de kostprijs van ons onderwijs zo democratisch mogelijk te maken en te houden. Wij zijn ook het enige onderwijsnet in Vlaanderen dat in het secundair een maximumfactuur heeft ingevoerd, ook al gaat het om technische en beroepsrichtingen waarvan velen zeggen dat het niet kan omdat er toch zoveel materiaal mee gemoeid is. Wij zeggen: het kan wel. Je moet het wel willen, en dan moet je het organiseren. Wij hebben ook niet zomaar, ondoordacht gehandeld. Wij hebben daar jaren op gestudeerd, pilootprojecten gedraaid, gezien wat werkte en wat niet werkte, om tenslotte tot die maximumfactuur te komen. U haalt nu de school avAnt aan. Dat is één van onze twee uniformscholen. En u vergist zich, dat is niet nieuw. AvAnt is al langere tijd een uniformschool. Alleen is er nu een nieuw uniform ingevoerd. Dus hebben we dit jaar ook een overgangssituatie voor de vijfde- en zesdejaars, omdat die natuurlijk hun oud uniform nog hadden. Die mogen daar een aantal dingen van overdragen. Ik ben eigenlijk een believer geworden van uniformscholen, omdat ik zie hoe groot de ongelijkheid - en ook dat is een vorm van segregatie als u wil - kan ontstaan wanneer de Millet jasjes van vroeger zich afzetten tegen de goedkopere kledingmerken. Van het uniform, ik zeg niet dat het overal moet, heb ik wel gezien wat het kan betekenen in sommige, vaak stedelijke contexten. Het is wel een grote gelijkmaker, want iedereen ziet er op dezelfde manier uit. Wij doen ons uiterste best om heel democratische tarieven te hanteren in onze maximumfactuur, waar mensen ook gespreid kunnen betalen. Ook voor de uniformkost doen wij een grote inspanning door in grote getale te bestellen zodat de kost gedrukt wordt. U moet mij niet verkeerd begrijpen. Ik ben niet getrouwd, laat staan dat ik aandelen heb, met het bedrijf dat dit uniform verkoopt. Wij willen ten allen tijde evalueren of de kwaliteit goed is, of de kostprijs goed zit. Wij willen desgevallend wat nog ruimere schaal gaan maken. Maar eerlijk gezegd vind ik de prijzen eerder aan de lage kant. Ik heb ook rondgevraagd, en ik wil geen afbreuk doen aan de getuigenis van die mensen, maar als het werkelijk een probleem is ga ik er eigenlijk ook vanuit dat deze mensen in aanmerking komen voor een verhoogde studietoelage waardoor het ook makkelijker wordt om de kostprijs te dekken.

Tot slot, het zijn kleren. Je moet gekleed naar school. Dat kunnen we niet mee in de maximumfactuur steken. Dat is gebaseerd op regelgeving van het basisonderwijs, waar ook uniformscholen bestaan. Als je een garderobe aankoopt van zo'n bedrijf dan heb je ook wel kleding waar je ongeveer een jaar mee door kan. Dus ik hoor ook mensen die zeggen dat het eigenlijk een goedkopere manier is om hun kinderen te kleden. Maar misschien dat we daarin van mening verschillen.

VOORZITTER.- De heer Huijbrechts heeft het woord.

De heer HUIJBRECHTS.- Kort even ter attentie van collega Ugurlu een historische connotatie met betrekking tot het gebruik van de eigen thuistaal in het onderwijs. Het is namelijk zo, dat is een historische rechtzetting, dat het pas van 1930 is dat Vlamingen in het Nederlands naar een universiteit konden gaan, 100 jaar na het begin van de Belgische staat. Mijn eigen grootmoeder heeft heel haar humanoria, klassieke opleiding, in het Spijker in Hoogstraten, Vlaamser kan bijna niet, in het Frans moeten doen. Ze mocht 2 uur per week les krijgen in het Nederlands, maar wanneer ze Frans sprak kreeg ze een houten blokje uitgereikt waarop in Hoogstraten stond: 'Defendu de parler le patois', of 'u mag uw

dialect niet spreken'. Ze moest dat rond haar nek dragen. Wanneer ze een ander studente kon betrappen op het gebruik van haar eigen moedertaal in een school in Vlaanderen, namelijk het gebruik van het Nederlands, mocht ze dat overgeven aan die studente. Dus ze moesten eigenlijk in een systeem zitten waarin ze elkaar moesten verklikken omdat ze betrappt werden op het gebruik van hun eigen moedertaal in een school in Vlaanderen. Dat is de realiteit. En dan nu gaan pleiten om de moedertaal toe te laten op de school is in mijn ogen een belediging voor die generaties die ons zijn voorgegaan, en die gevochten en geleden hebben om eindelijk in hun eigen taal onderwijs te kunnen genieten.

VOORZITTER.- Mevrouw Moreau heeft het woord.

Mevrouw MOREAU.- Mevrouw de gedeputeerde, dank u voor uw antwoord.

Ik heb uiteraard geen problemen met procedures voor het Grondwettelijk Recht. Zoals u weet heb ik dat zelf 20 jaar gedaan.

Wij stelden ons gewoon de vraag of het niet beter zou zijn om samen te werken.

Inrichtende macht: mijn suggestie was eigenlijk om dat samen te doen. Dat kan, denk ik. Dat is ook binnen onze hogeschool zo gebeurd. Wat die netoverschrijdende samenwerking betreft is mij gezegd, door onze fractie in het Vlaams Parlement, dat het financieringsdecreet voor avondonderwijs inderdaad die mogelijkheid voorziet, daarom ook de suggestie daar.

VOORZITTER.- Mevrouw Verhaert heeft het woord.

Mevrouw VERHAERT, gedeputeerde.- U verwijst naar de hogeschool, en alle begrip daarvoor. U weet dat ik dat proces om de AP Hogeschool te maken ook mee getrokken heb. Alleen, daar hebben we wel een apart decreet voor gemaakt. Dat is in deze niet van toepassing.

Als u pleit om inrichtende macht af te zijn voor het volwassenenonderwijs kan dat een legitieme vraag zijn. Alleen moeten we dan zo zeggen. Ik ben daar geen pleitbezorger voor.

VOORZITTER.- Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw PEETERS.- Mevrouw Verhaert, u zegt: de nota heeft eigenlijk met de provincie niets te maken. Dat is waar, maar u hebt er toch maar mooi van het weekend een aantal uitspraken over gedaan. Die uitspraken in Wakker op Zondag hebben ons, onderwijzensmen hier op deze banken, in hart en nieren gekwetst. Waarom? Wij zijn met 5 in de commissie Onderwijs en Jeugd, en 3 van ons staan nog elke dag met onze beide voeten in de klas en op de speelplaats. Als praktijkervaring kan dat tellen. U zet ons in die beruchte aflevering van Wakker op Zondag weg als: u wil graag leerlingen bestraffen. Ik hoorde u ook nog zeggen: "Autoritaire figuren die mensen hun visie willen opdringen." En dan vergeleek u dat met linkshandigen 100 jaar geleden. Ik wist zondagmorgen even niet wat ik hoorde, en haalde er het schoolreglement 2017-2018 van het provinciaal onderwijs bij, waaruit ik hier graag even citeer. Want ik lees daar toch op de eerste bladzijde dat 'de ondertekening voor

akkoord' een voorwaarde voor inschrijving in de school is. Op bladzijde 7 lees ik in verband met 'positief engagement tegenover de onderwijstaal': "De onderwijstaal in onze school is het Nederlands. Als anderstalige ouders hun kinderen inschrijven in onze scholen, verwachten we dat ze hun kinderen aanmoedigen om Nederlands te spreken, ook buiten de school." In verband met de leefregels op pagina 22 staat er een puntje taalgebruik. Ook daar lees ik: "Om de communicatie in de school correct te laten verlopen vragen van wij van iedereen een respectvol en verzorgd taalgebruik. De enige voertaal op school is Nederlands. Je praat steeds beleefd en respectvol tegen anderen." Dat, mevrouw Verhaert, zegt het schoolreglement 2017-2018. Amper zijn we drie maanden ver in dat schooljaar en u zegt: "Er kunnen toch afspraken gemaakt worden, bruggetjes gebouwd," weet ik veel, "daar is toch niks mis mee?" Nee, dat heeft mijn collega ook niet beweerd dat daar iets mis mee is. Daar is inderdaad niks mis mee, maar toch rijst vanop deze banken hier nu de vraag, mevrouw Verhaert, of er in die zin een aanpassing van het schoolreglement zit aan te komen. Want u mag gerust weten dat op deze banken dat voor ons een bruggetje te ver is.

De N-VA-fractie wenst te benadrukken dat de instructietaal in Vlaanderen het Nederlands is.

Dank u wel.

Applaus

VOORZITTER.- Mevrouw Verhaert heeft het woord.

Mevrouw VERHAERT, gedeputeerde.- Zoals voor alle duidelijkheid ook staat in de nota van het gemeenschapsonderwijs, en zoals ik uiteraard onderschrijf, is wat ik heb gezegd: ik wens niet te bestraffen. Dat is een hemelsbreed verschil.

VOORZITTER.- Mevrouw Boonen heeft het woord.

Mevrouw BOONEN.- Ik ben heel blij te vernemen dat scholen een eigen taalbeleid mogen voeren, en dat we daar achterstaan. Zo heb ik het toch begrepen. Scholen kunnen dat. Leerkrachten vinden het heel belangrijk dat leerlingen goed Nederlands leren spreken. Leerkrachten vinden het welbevinden van leerlingen heel belangrijk. Dus het gaat niet alleen over het taalbeleid, maar ik ben blij dat scholen nog steeds zelf, niet alleen wat het taalbeleid betreft, maar ook wat allerlei andere thema's betreft, mogen bepalen hoe zij dat invullen. Wij hebben onze eindtermen, en dat is zeer goed dat er een algemeen kader is. Maar laten we alstublieft allemaal verdedigen dat scholen zelf de concrete invulling daarvan mogen doen.

VOORZITTER.- De heer Merckx heeft het woord.

De heer MERCKX.- Mevrouw Verhaert, u zegt dat 235 EUR aan de lage kant is. U weet dat er hier een paar zittingen geleden een incidentje is geweest omdat ik wou uitleggen hoeveel wij in de commissies verdienden, 219 EUR per uur. Waarom begon ik daarmee? Op de weg naar hier had ik naast een vrouw gezeten van 50 jaar die in het industriepark in Hoboken aan 10,53 EUR bruto per uur werkt. Voor die mevrouw is dat wel een probleem. Als die zo'n som op tafel moet leggen voor een pakket kledij, dat nog niet eens voldoende is om regelmatig te verschonen. Maar ik ben absoluut met u akkoord dat het provinciaal onderwijs al vele jaren pluimen op zijn hoed mag steken voor wat betreft het behoud van het sociaal karakter en de toegankelijkheid.

Ik ben er geen expert in, maar ik heb dat probleem ook eens voorgelegd aan andere mensen die in het onderwijs staan en ouders. Persoonlijk vond ik het ook altijd goed dat in de vroegere socialistische landen, en ook in India enz., op vele scholen de kinderen met een eenvormig uniform naar de school gaan. Dat werd hen dan wel ter beschikking werd gesteld, zeker in landen zoals Cuba, zodat ze het zelf niet moesten betalen. Dat waren landen die uit een periode kwamen waar mensen zelfs bijna geen kleren hadden die fatsoenlijk waren. Daarmee werd dat probleem dan opgelost. Met dat probleem zitten wij hier niet. Misschien laat je beter de ouders de vrijheid, om overeenkomstig hun budget, zaken te kopen die minder kosten en meer betaalbaar zijn en die de kinderen toelaten meer hun persoonlijkheid te manifesteren, zelfs met kledij die tegenwoordig op bepaalde plaatsen minder kost. Maar dit is niet de grond van het debat. Dat is alleen iets om over na te denken.

Ik wou ook nog iets zeggen over de beslissing van het GO om de meertaligheid te hanteren, en de moedertaal op de school toe te laten.

Mevrouw Gielen heeft één expert geciteerd, maar de overgrote meerderheid van de experten zijn het unaniem eens dat die maatregel veel productiever is om veel sneller en veel beter het Nederlands aan te leren. Ik ben geen expert, maar ik heb wel op TV het programma gezien waarin een al zeer bekwaam, op het vlak van Nederlands, Russisch meisje aan een nieuwkomer in het Russisch uitlegde wat ze moest verstaan. Je zag die fierheid van dat Russisch meisje dat al heel goed Nederlands kon. Dat kan toch alleen maar dat ander Russisch meisje aansporen om diezelfde inspanningen te doen.

Ik wil ook nog even de zaak historisch kaderen. Mijn moeder was onderwijzeres in de jaren '30 op een katholieke normaalschool. Zij heeft mij altijd verteld dat als ze op de speelplaats geen Frans spraken ze zo'n lelijke tong kregen opgespeld. Dat noemde 'signe de langue'. Zij voelde zich daardoor vernederd, dat ze niet in hun moedertaal mochten spreken. Op dezelfde manier kan u zich inbeelden dat bij kinderen, zelfs zonder dat ze gestraft worden, als ze voor vlotte communicatie onder mekaar hun moedertaal gebruiken en hen dat verboden wordt dit ook een vorm van frustratie teweegbrengt. We lezen alle dagen dat zelfs diegenen die het best onze taal beheersen, en die van allochtone origine zijn, er een fractie is die zich op basis van het feit dat ze hebben gedaan wat ze moesten doen zich niet aanvaard voelen. Dat is een voedingsbodem voor rekrutering voor 'u weet wel voor wie'.

Wij moeten zorgen dat die mensen zich hier volledig aanvaard voelen. Als methode is het productiever, en de overgrote meerderheid van de experten is het daarover eens.

VOORZITTER.- De heer Janssens heeft het woord.

De heer JANSSENS.- Ik wou nog even terugkomen op de tussenkomst van collega Ugurlu. Op gevaar af dat ik een klever op mijn mond krijg, die ik soms wel verdienen moet ik toegeven, wil ik even het volgende zeggen. 'Argumenta non numeranda sed ponderanda sunt'.

VOORZITTER.- De heer Bollen heeft het woord.

De heer BOLLEN.- Kris, ik kan soms niet volgen. Ik vind die kledij een belangrijk aspect, maar stel dan hier een vraag. Is dat fairtrade? Is de schone kleren campagne gevolgd? Worden die kleren aangeboden vanuit lage loonlanden?

U zegt: goedkope kleren. U weet toch ook wat er allemaal gebeurt in de wereld rond schone kleren campagnes. Dat is belangrijker. Stel daar een vraag rond, dat men dat eens bekijkt in die scholen, en dat men dat in de voorwaarden zet. Iedereen weet dat er arme mensen zijn, maar er zijn instanties en middelen om die mensen te helpen. Maar tracht dat debat niet alleen over één dossier van mensen te minimaliseren.

VOORZITTER.- De heer Ugurlu heeft het woord.

De heer UGURLU.- Mijnheer Huijbrechts, de bedoeling is om daarmee beter Nederlands te leren. Het is niet zoals u het beweert. Ik denk dat we gewoon bij de zaak moeten blijven en de dingen niet verdraaien.

Mevrouw Gielen, u kan ik vertellen dat het al heel goed is dat er kan over gesproken worden. Ik ben ooit als voorzitter van etnische culturele minderheden, die als expert in een lob zat, uit het lob gezet omdat ik voorstelde dat kinderen op de speelplaats hun moedertaal zouden mogen kunnen spreken. Ik vind dat we al ver staan dat we daar kunnen over spreken. Ik zou niet willen dat is zoals men vroeger in Vlaanderen zei: "We dronken een glas, we deden een plas, en alles bleef zoals het was." Ik zou graag willen dat er wat vooruitgang in wordt geboekt omwille van één ding: elke dag is er een uitstroom zonder diploma. Dat gehalte zonder diploma bij de allochtone bevolking is veel groter dan bij de autochtonen, en daar willen wij voor gaan.

VOORZITTER.- Mevrouw Gielen heeft het woord.

Mevrouw GIELEN.- Dat is inderdaad een heel goed argument, maar dat is nu net de stelling. De kennis van het Nederlands, dat zo belangrijk is, stimuleren we niet door de thuistaal toe te laten op de speelplaats of in de klas, maar dat we een ander beleid doorvoeren. En wij moeten absoluut niet straffen, en wij moeten absoluut ook niet verbieden om nieuwkomers te helpen. Maar we hebben het hier niet over nieuwkomers. We hebben het hier over leerlingen van een 2de en 3e generatie waarover wordt gezegd dat we die moeten toelaten om samen te werken in homogene groepen. Op die speelplaatsen is er één taal die alle leerlingen verbindt. Ik laat mijn leerlingen elkaar helpen. Dat is de manier

om af en toe iets te vertalen. Maar om dat nu te gaan organiseren vind ik te ver. Dat zijn de voorbeelden die Raymonda Verdyck geeft.

Op de speelplaats de thuistaal toelaten, daarvan denk ik niet dat het de manier is om leerlingen beter Nederlands te leren. Men leert ze niet beter Nederlands door ze het minder te laten spreken, alleen door meer. Dat is mijn overtuiging.

VOORZITTER.- Mevrouw Boonen heeft het woord.

Mevrouw BOONEN.- Ik denk ook niet dat het goed is om beslissingen te baseren op enkele voorbeelden. Dat is zeer jammer. Ik geloof wel dat zulke dingen nog gebeuren. Maar, nogmaals, de grote groep leerkrachten menen het zeer goed en kunnen het ook zeer goed. Dus laat ons alstublieft geen beslissingen nemen op basis van een aantal voorbeelden.

VOORZITTER.- Ik stel voor de agendapunten 5/1 en 5/2 met één stemming af te handelen. De raad stemt ermee in.

Nr. 5/1 van de agenda

APB Provinciaal Onderwijs Antwerpen.
Budget 2018 en meerjarenplan 2019-2020. Goedkeuring.
Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 26 september 2013 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Onderwijs Antwerpen goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2014 operationeel.

Overeenkomstig de beleidsnota heeft het autonoom provinciebedrijf als missie:

“Binnen de grenzen van de provinciale mogelijkheden en de maximumcapaciteit hebben alle leerlingen en cursisten die dat willen de kans om kwalitatief sterk provinciaal onderwijs te volgen, met de nadruk op technisch en beroepsonderwijs en gericht op levenslang en levensbreed leren.”

Artikel 7 van de beheersovereenkomst bepaalt dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad volgende documenten m.b.t. het budget ter goedkeuring voorlegt:

- Het meerjarenplan van het APB met doelstellingen en actieplannen;
- Het budget van het APB met de acties ter uitwerking van de doelstellingen en actieplannen;
- Het organogram van het APB vindt u terug bij de budgettoelichting op het intranet.

Het budget bevat op het niveau van de acties indicatoren en streefwaarden om de realisatiegraad op te volgen.

In het meerjarenplan en het budget worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. Beide documenten zijn digitaal toegevoegd.

Voor 2018 zijn, zoals blijkt uit de budgettaire personeelsbehoefte, 133.73 VTE nodig.

De jaarlijkse dotatie, die het provinciebestuur aan het autonoom provinciebedrijf uitkeert om haar missie en activiteiten te ontwikkelen, vindt uw raad terug in het budget van de provincie. Deze dotatie bedraagt voor 2018 8.083.538 EUR.

In het meerjarenplan is voor het jaar 2019 een bedrag van 8.330.174 EUR als dotatie ingeschreven en voor het jaar 2020 een bedrag van 8.496.778 EUR.

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 9 november 2017.

Het ontwerp van het budget 2018 en van het meerjarenplan 2019-2020 van het autonoom provinciebedrijf werden door de raad van bestuur van het APB goedgekeurd op 23 november 2017.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 26 september 2013 houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Onderwijs Antwerpen;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Onderwijs Antwerpen;

Gelet op de goedkeuring van het budget 2018 en het meerjarenplan 2019-2020 door de raad van bestuur van het APB Provinciaal Onderwijs Antwerpen in zitting van 23 november 2017;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt dat het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Onderwijs Antwerpen voor het uitvoeren van zijn budget 2018 een dotatie van 8.083.538 EUR zal ontvangen.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2019-2020 van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Onderwijs Antwerpen.

Artikel 3:

Goedgekeurd wordt het budget 2018 van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Onderwijs Antwerpen.

Bijlagen:

- Budget 2018
- Meerjarenplan 2019-2020

VOORZITTER.- Zijn daar tussenkomsten over? *Geen.*

Nr. 5/2 van de agenda

APB Inovant. Identificatienummer 40100600.
Budget 2018 en meerjarenplan 2019-2020. Goedkeuring.
Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 25 september 2008 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf Inovant goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2009 operationeel.

Overeenkomstig de statuten heeft het autonoom provinciebedrijf als missie: "We willen de lokale besturen binnen onze provincie een professioneel leernetwerk bieden waar iedereen die voor een lokaal bestuur werkt terecht kan voor opleiding, HRM-ondersteuning en ervaringsuitwisseling. Wij willen op die manier bijdragen tot competente en gemotiveerde medewerkers omdat wij geloven dat zij de sleutel zijn tot de lokale bestuurskracht."

Artikel 7 van de beheersovereenkomst bepaalt dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad volgende documenten m.b.t. het budget ter goedkeuring voorlegt:

- Het meerjarenplan van het APB met doelstellingen en actieplannen;
- Het budget van het APB met de acties ter uitwerking van de doelstellingen en actieplannen;
- Het organogram van het APB vindt u terug bij de budgettoelichting op het intranet.

Het budget bevat op het niveau van de acties indicatoren en streefwaarden om de realisatiegraad op te volgen.

In het meerjarenplan en het budget worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. Beide documenten zitten in bijlage van dit provincieraadsstuk.

Voor 2018 zijn, zoals blijkt uit de budgettaire personeelsbehoefte, 6,1 VTE nodig.

De jaarlijkse dotatie, die het provinciebestuur aan het autonoom provinciebedrijf uitkeert om haar missie en activiteiten te ontwikkelen, vindt uw raad terug in het budget van de provincie. Deze dotatie bedraagt voor 2018: 469.946,00 EUR.

In het meerjarenplan is 486.266,00 EUR voor 2019 en 497.192,00 EUR voor 2020 als dotatie ingeschreven.

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 9 november 2017.

Het ontwerp van het budget 2018 en van het meerjarenplan 2019-2020 van het autonoom provinciebedrijf werden door de raad van bestuur van het APB goedgekeurd op 23 november 2017.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 25 september 2008 houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf Inovant;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf Inovant;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt dat het autonoom provinciebedrijf Inovant voor het uitvoeren van zijn budget 2018 een dotatie van 469.946,00 EUR zal ontvangen.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2019-2020 van het autonoom provinciebedrijf Inovant.

Artikel 3:

Goedgekeurd worden het budget 2018 van het autonoom provinciebedrijf Inovant.

Bijlagen:

- Meerjarenplan 2019-2020
- Budget 2018

VOORZITTER.- Zijn daar nog tussenkomsten over? *Geen.*

Dan leg ik de punten 5/1 en 5/2 samen voor ter stemming en de stemming is geopend.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

62 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

51 leden hebben ja gestemd;

5 leden hebben nee gestemd;

6 leden hebben zich onthouden.

De agendapunten 5/1 en 5/2 worden goedgekeurd met 51 stemmen ja, bij 5 stemmen nee en 6 onthoudingen.

Nr. 5/3 van de agenda

**Provinciaal Onderwijs Vlaanderen vzw.
Jaarverslag en -rekening 2016. Kennisname.**
Verslag van de deputatie

Overeenkomstig de omzendbrief van 21 april 1993 van de Minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden dienen para-provinciale vzw's die voor meer dan 100.000 BEF betoelaagd worden hun begroting en rekening ter goedkeuring voor te leggen aan de provincieraad.

In zitting van 23 september 1993 nam uw raad kennis van deze omzendbrief. In het betrokken verslag aan uw raad werd door de deputatie voorgesteld dat, om

tegemoet te komen aan de geest van de omzendbrief, zij zich engageert om jaarlijks het werkingsverslag en het financieel verslag van de overige vzw's, waarin provinciale vertegenwoordigers aan het beleid deelnemen en die van een provinciale toelage van minimum 100.000 BEF genieten, eveneens aan uw raad ter kennisgeving voor te leggen.

De vzw Provinciaal Onderwijs Vlaanderen verkeert in dit geval. Aan deze vzw wordt jaarlijks een subsidie toegekend. In het budget 2018 is hiervoor 27.500,00 EUR ingeschreven en de provincie is vertegenwoordigd in de bestuursorganen.

Betreffende subsidiëring van vzw Provinciaal Onderwijs Vlaanderen, koepelorganisatie voor het Vlaams provinciaal onderwijs, werd in het verleden tussen de provincies volgende regeling afgesproken:

'De provinciale subsidie bestaat uit een vast bedrag van 2.500 EUR, te vermeerderen met 1,25 % van de door de Vlaamse Gemeenschap aan de provincie effectief toegekende wedden- en werkingssubsidies.' Deze berekeningswijze blijft ongewijzigd. Vanaf 2008 wordt het resultaat van de berekening wel telkens verminderd met het bedrag dat wordt voorzien als aandeel van de vzw Provinciaal Onderwijs Vlaanderen in de aflossingslast voor het kantoorgebouw van de Vereniging van Vlaamse Provincies.

Aan uw raad wordt bijgevolg het jaarverslag en de rekening voor 2016 van deze vzw ter kennisneming voorgelegd.

De rekening en het jaarverslag zijn toegevoegd.

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 9 november 2017.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de omzendbrief van 21 april 1993 van de Minister van Openbare Werken, Ruimtelijk Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, waarbij wordt opgelegd dat de begroting en rekening van de para-provinciale vzw's die voor meer dan 100.000 BEF betoelaagd worden, ter goedkeuring moeten voorgelegd worden aan de provincieraad;

Gelet op het deputatiebesluit, waarvan in provincieraadszitting van 23 september 1993 kennis werd genomen en waarbij de deputatie, om tegemoet te komen aan de geest van de omzendbrief, zich engageerde om jaarlijks het werkingsverslag en het financieel verslag van de overige vzw's, waarin provinciale vertegenwoordigers aan het beleid deelnemen en die van een provinciale toelage van minimum 100.000 BEF of 2.478,94 EUR genieten, aan uw raad ter kennisgeving voor te leggen;

Overwegende dat aan deze vzw jaarlijks een provinciale subsidie wordt toegekend, die in 2017 26.119,11 EUR bedraagt en dat de provincie vertegenwoordigd is in de bestuursorganen;

Gelet op het provinciedecreet;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Enig artikel:

Kennis wordt genomen van het jaarverslag 2016 en van de jaarrekening 2016 aan de vzw Provinciaal Onderwijs Vlaanderen.

Bijlagen:

- jaarverslag 2016 POV
- jaarrekening 2016 POV

VOORZITTER.- Dit is een kennisname.

Zijn daar tussenkomsten over? *Geen.*

Kennis wordt genomen.

Jeugd

Nr. 5/4 van de agenda

**APB Provinciaal Vormingscentrum Malle.
Identificatienummer 40100500. Budget 2018 en
meerjarenplan 2019-2020. Goedkeuring.**

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 26 september 2013 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Vormingscentrum Malle goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2014 operationeel.

Overeenkomstig de statuten heeft het autonoom provinciebedrijf als missie "Voor vormingsactiviteiten, voornamelijk in de non-profitsector en het onderwijs, willen we voldoende, betaalbare en kwalitatieve infrastructuur en materiaal ter beschikking stellen".

Artikel 7 van de beheersovereenkomst bepaalt dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad volgende documenten m.b.t. het budget ter goedkeuring voorlegt:

- Het meerjarenplan van het APB met doelstellingen en actieplannen;
- Het budget van het APB met de acties ter uitwerking van de doelstellingen en actieplannen;
- Het organogram van het APB vindt u terug bij de budgettoelichting op het intranet.

Het budget bevat op het niveau van de acties indicatoren en streefwaarden om de realisatiegraad op te volgen.

In het meerjarenplan en het budget worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. Beide documenten zitten in bijlage van dit provincieraadsstuk.

Voor 2018 zijn, zoals blijkt uit de budgettaire personeelsbehoefte, 45,3 VTE nodig.

De jaarlijkse dotatie, die het provinciebestuur aan het autonoom provinciebedrijf uitkeert om haar missie en activiteiten te ontwikkelen, vindt uw raad terug in het budget van de provincie. Deze dotatie bedraagt voor 2018: 2.837.648,00 EUR.

In het meerjarenplan is 2.909.198,00 EUR voor 2019 en 2.967.466,00 EUR voor 2020 als dotatie ingeschreven.

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd op 9 november 2017.

Het ontwerp van het budget 2018 en van het meerjarenplan 2019-2020 van het autonoom provinciebedrijf werden door de raad van bestuur van het APB goedgekeurd op 23 november 2017.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 26 september 2013 houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Vormingscentrum Malle;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Vormingscentrum Malle;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Vormingscentrum Malle zal voor het uitvoeren van zijn budget 2018 een dotatie van 2.837.648,00 EUR ontvangen.

Artikel 2:

Het meerjarenplan 2019-2020 van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Vormingscentrum Malle wordt goedgekeurd.

Artikel 3:

Het budget 2018 van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Vormingscentrum Malle wordt goedgekeurd.

Bijlagen:

- Meerjarenplan 2019-2020
- Budget 2018

VOORZITTER.- Zijn daar tussenkomsten over? *Geen.*

Dan leg ik dit punt voor ter stemming en de stemming is geopend.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

62 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

51 leden hebben ja gestemd;

11 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 51 stemmen ja, bij 11 onthoudingen.

Energie

VOORZITTER.- Mevrouw Michielsens heeft het woord.

Mevrouw MICHIELSEN.- Ik begin met de groepsaankopen. In de budgetten van 2017 en 2018 was en is er 110.000 EUR opgenomen onder het label groepsaankopen. In de commissie bleek dat er 33.000 EUR daarvan voorzien was voor de werkelijke groepsaankopen groene energie en zonnepanelen. En het andere deel, 67.000 EUR, is beschikbaar voor studies aangaande energie, maar op de commissie zelf leek het alsof een besteding van die gelden noch in 2017, noch in 2018 aan een concreet project kon gekoppeld worden.

Voor wat betreft de 33.000 EUR voor de groepsaankopen is onze fractie niet tegen, maar ook niet voor. Net zoals in het verleden hebben we altijd onze bedenkingen gehad. Wij zullen bij wijze van spreken hier ook weer een beetje warm en koud op toepasselijke manier blazen.

Waarom zijn we wel voor? Omdat er volgens de VREG er nog steeds een grote groep van consumenten is die zich amper bewust is van de mogelijkheid om vlot en kosteloos van energieleverancier te veranderen. In die zin merken we dat groepsaankopen zorgen voor animositeit in de markt, dat het de Vlaming aanmoedigt om te veranderen van energieleverancier en/of te investeren in hernieuwbare energie, wat goed is. Groepsaankopen zelf verlagen de drempel naar een leverancierswissel of investering, omdat de inschrijvers niet alles zelf moeten regelen of uitzoeken. En mensen worden zich daarbij nog bewust van hun energiefactuur.

Maar groepsaankopen zijn zeker niet altijd de goedkoopste of beste optie. Wij vinden het daarom meer dan ooit de plicht van ons provinciaal bestuur om iedereen aan te moedigen om tussentijds zelf offertes op te vragen, om de weg te wijzen naar portaalwebsites zoals onder andere energiesparen.be. In zekere zin kunnen wij als verbindend bestuur ook het pas aangepaste energiebesluit van de Vlaamse regering ondersteunen, waarbij energiescans bij kwetsbare doelgroepen voortaan vaker moeten leiden tot een wissel van energieleverancier. Daarnaast blijven wij kritisch tegenover de wijze waarop bedrijven deze groepsaankopen organiseren. 1. De deelnemers hebben de indruk dat ze volledig belangeloos aan goedkope energie worden geholpen, maar de organisatoren, en dat is al meermaals in de pers ook verschenen, ontvangen wel degelijk een commissie per switch. 2. Deze groepsaankopen worden door dezelfde organisator in praktijk nota bene ook ondertussen al meermaals door andere privéinitiatieven aangeboord. Zoals gedeputeerde Luk Lemmens ook bij aanvang van de budgetbesprekingen terecht zei: als de provincie merkt dat andere initiatieven ook verlonen dan is het misschien tijd om zich discreet terug te trekken en andere opdrachten uit te voeren.

Onze taak is niet alleen om groepsaankopen te organiseren, maar vooral om gezinnen aan te zetten om zelf individueel kritisch te vergelijken, en ook zonder de groepsaankopen af te wachten te zien of het interessant is om een overstap naar andere leveranciers te doen.

In het artikel van De Tijd van vorig jaar 9 november 2016 gaf de heer Frank Brichau, CEO van Essent Belgium een voorzet om, naast de terechte aandacht voor een scherpe prijs, de spelers, t.t.z. alle aanbieders van energie, te activeren om te investeren in het ondersteunen van een energietransitie naar nieuwe energievormen. Wat mij ook sterkt in de overtuiging dat het budget van 110.000 EUR zinvol kan ingezet worden in deze soort van

initiatieven. Immers met het oog op een CO₂-arme samenleving, en het maximaal gebruiken van energie die 100% hernieuwbaar is, moet ingezet worden op onderzoek en innovatie. In de, ik noem het maar de Staten-Generaal die de gouverneur op 1 december heeft gepresenteerd over de zero emissie, en ook geïnspireerd door haar rede van vorig jaar aangaande warmte denk ik dat er meerdere projecten zijn ten velde in onze provincie die in aanmerking komen voor ons provinciaal beleid.

Bij deze wil ik dan ook een lans breken om, naast het vooral emanciperen van de burgers met betrekking tot hun energiecontracten, aankopen van hernieuwbare energie met zonnepanelen, of in warmtepompen, of in zonneboilers te activeren, ook werk te maken van de besteding van het budget van 110.000 EUR aan onderzoek en innovatie op het vlak van nieuwe energie.

VOORZITTER.- Mevrouw Van Hoffelen heeft het woord.

Mevrouw VAN HOFFELEN.- Beste collega's,

In de raad van november stelde collega Naert al een mondelinge vraag m.b.t. de groepsaankopen energie en de energiescore van Engie die als winnaar uit de veiling kwam. Zoals collega Naert het al toelichtte scoort Engie zeer slecht in het rapport van Greenpeace: 8/20 is niet direct een goed resultaat. Engie-Electrabel koopt dan wel geen energie, alle energie die het aan haar klanten levert, wordt helaas voor een groot deel nog steeds geproduceerd door de verouderde kerncentrales in ons land.

Ikzelf schreef ook in voor deze groepsaankoop en kreeg het resultaat: 200 EUR goedkoper dan de marktconforme prijs. iChoosr toont echter de tarieven van de andere leveranciers zonder commerciële kortingen. Dat is enkel correct voor wie reeds klant is bij de leverancier die een welkomstkorting geeft. Wie overstapt naar een andere leverancier heeft - net zoals de kortingen op het groepsaankooptarief - recht op de welkomstkorting. Merkwaardig: wanneer ik ook inschrijf voor de groepsaankoop via de krant De Morgen, komt Lampiris als winnaar uit de bus, een leverancier die tot voor kort goed scoorde, maar door zijn overname doordat Total een score van 6/20 kreeg in het Greenpeace-rapport. Het voorstel dat ik daar kreeg was nog goedkoper dan dat van Engie maar wel gebaseerd op de juiste gegevens, bij Engie had men een serieuze onderschatting van mijn jaarverbruik gemaakt.

Gedeputeerde Verhaert stelde in haar antwoord op de mondelinge vraag van collega Naert dat de provincie niet verantwoordelijk is voor de energiescore van de winnende leverancier, maar dat dit de taak is van de CREG, die een controlerende en regulerende functie heeft. Dat klopt natuurlijk, maar de provincie neemt door de organisatie van de groepsaankopen, wel een sturende rol op zich. Sturen betekent ook mensen op het juiste spoor zetten, en dat is niet het spoor van verouderde en vervuilende energiebronnen. De CREG heeft trouwens een charter opgesteld voor goede praktijken bij prijsvergelijkingen. Een prijsvergelijkingssite die het label van de CREG draagt, voldoet aan volgende kwaliteitscriteria die regelmatig worden gecontroleerd:

- onafhankelijkheid van gelijk welke leverancier;
- onpartijdigheid, waarbij geen enkele leverancier wordt begunstigd of benadeeld;

- een optimale prijsvergelijking, die rekening houdt met de schommelingen van het energieverbruik tijdens het jaar en die een betere vergelijking van contracten met een vaste en een variabele prijs mogelijk maakt;
- gebruiksvriendelijkheid, toegankelijkheid en correcte en volledige informatieverschaffing.

Ik stel vast dat dit charter noch door IChoosr, noch door het provinciebestuur wordt nageleefd.

Daarnaast stelt de gedeputeerde "dat net door het succes van de groepsaankopen, de betrokken leveranciers zullen gestimuleerd worden om meer in te zetten op hernieuwbare energie, want dat is wat de burger bezighoudt". Ik heb daar eerlijk gezegd mijn twijfels over: waarom zou een energieleverancier inspanningen leveren om groene energie te produceren als de huidige regeringen de kernuitstap nogmaals op de lange baan willen schuiven? Bovendien is niet elke burger bezig met groene energie, neen, de mensen willen in de eerste plaats een energiefactuur die betaalbaar is. Met angst en beven de jaarlijkse afrekening tegemoet zien: dat is waar de mensen van wakker liggen. Nochtans bewijzen o.a. Ecopower en Eneco dat échte groene energie, geproduceerd in eigen land, niet duurder hoeft te zijn dan de Engie-Electrabels van deze wereld.

Misschien toch ook interessant om terug te gaan naar de oorsprong van de groepsaankopen. De groepsaankopen - in dit geval energie - hadden een tweeledig doel: enerzijds er voor te zorgen dat er een lagere prijs werd bedongen, anderzijds de burger stimuleren tot het overstappen op groene, hernieuwbare energie. We kunnen alleen maar vaststellen dat beide doelstellingen niet werden behaald of voorbijgestreefd zijn.

Dan komen we tot de rol van IChoosr in het verhaal van de groepsaankopen. Dezer dagen organiseert dit bedrijf voor elke krant, elk weekblad, elke organisatie de groepsaankopen energie en zonnepanelen. Dat een - van oorsprong - klein bedrijf winst maakt: mag geen enkel probleem zijn, het is tenslotte geen VZW maar een BVBA met een bescheiden startkapitaal en een 20-tal werknemers. Wat wél van belang is, dat we weten hoeveel IChoosr als fee ontvangt per contract dat er wordt afgesloten als gevolg van de groepsaankoop. Ik lees dat er in 2016 84.000 gezinnen via de groepsaankoop van de Provincie Antwerpen de overstap maakten. Over hoeveel overstappers het gaat via de groepsaankopen voor de kranten en weekbladen, weten we niet. In het kader van een transparante politiek, tegenwoordig een hot topic, lijkt het me niet meer dan logisch dat we weten hoeveel IChoosr hier aan verdient. We moeten ons ook de vraag stellen of het ondersteunen en promoten van een commercieel bedrijf een kerntaak van een provinciebestuur is.

Graag dan ook antwoord op de volgende vragen:

- Zal het provinciebestuur ook in 2018 de groepsaankoop energie organiseren?
- Welke inspanningen en initiatieven zal het Provinciebestuur nemen om te garanderen dat er bij de groepsaankopen energie, enkel leveranciers worden weerhouden die 100% en in België geproduceerde groene energie leveren?
- Op welke manier zal het Provinciebestuur garanderen dat het CREG-charter zal worden nageleefd?

- Hoeveel bedragen de kosten voor deze campagne voor het provinciebestuur en hoeveel bedraagt de eventuele return?
- Wat is de fee voor iChoosr per afgesloten contract via de groepsaankopen energie?

Ik dank u

VOORZITTER.- De heer Willekens heeft het woord.

De heer WILLEKENS.- Collega's,

De energieleveranciers vroegen onlangs dat de organisatoren van groepsaankopen strenger gereguleerd zouden worden. Volgens de leveranciers is er sprake van oneerlijke concurrentie omdat zij zelf aan strikte voorwaarden moeten voldoen, terwijl die voorwaarden niet gelden voor wie een groepsaankoop aanbiedt. Groepsaankopen zijn vandaag de dag een belangrijk element geworden op onze energiemarkt. Het gaat per jaar immers om tienduizenden mensen die via zo'n groepsaankoop veranderen van leverancier voor gas en/of elektriciteit. Die leveranciers hebben een dubbele houding ten opzichte van groepsaankopen. Enerzijds kunnen zij zo nieuwe klanten aantrekken, maar anderzijds komt de druk op de markt zo te staan dat zij qua positionering, en hun winstmarge ook afneemt en daardoor een groter verschil ontstaat. Voor alle duidelijkheid de platformen die de winst krijgen zijn niet die organisatoren van groepsaankopen zoals magazines, werd daarnet gezegd, ook onze provincie zelf, maar wel diegene die ze gaat begeleiden, in dit geval iChoosr. iChoosr is diegene die met de jackpot gaat lopen. Niet onze provincie die daar toch wel wat voor veil heeft in allerlei publicaties, affichecampagnes, radio, en noem maar op.

FEBEG, de koepel voor energieleveranciers, die goed is voor 85% van de markt vraagt nu gelijke regels voor iedereen. Ik citeer Marc Van den Bosch: "In elk geval zijn de eisen op het vlak van transparantie anders en veel soepeler dan bij ons, de energieleveranciers, onder meer over wat aangeboden wordt qua contracten. Wij zijn net als FEBEG van mening dat iedere tussenpersoon die op die energiemarkt rechtstreeks in contact komt met de klant aan dezelfde eisen moet voldoen." Dat lijkt mij niet meer dan logisch.

Maar wat ons nog veel meer stoort in het dossier van de groepsaankoop energie zijn de eigenlijk de hand- en spandiensten die deze provincie levert aan iChoosr. Het kan volgens ons niet de bedoeling zijn dat de provincie haar publiciteitsbudget, en zelfs het personeel mee inzet ten voordele van een op zo groot mogelijk winst beluste iChoosr.

Graag hadden wij dan ook van de gedeputeerde vernomen waar de rol van de provincie eindelijk ophoudt, en die van die iChoosr begint. Voor het geval u zich zou begeven op het pad dat de provincie dat alleen maar in de kijker stelt, kan ik u een waslijst aan bewijzen geven waaruit blijkt dat verschillende medewerkers van deze provincie ellenlange discussies per mail aangaan met mensen die reageren op uw advertentie voor de groepsaankoop met het mooie logo onder uw foto van iChoosr.

Dus mijn vraag is duidelijk: waar eindigt de rol van de provincie, en waar begint deze van iChoosr die uiteindelijk met de centen gaat lopen?

VOORZITTER.- Mevrouw Verhaert heeft het woord.

Mevrouw VERHAERT, gedeputeerde.- Dank u wel voor de gelegenheid om nog eens te praten over onze groepsaankoop. Ik vind dat nog altijd een zeer waardevol initiatief dat we hier samen al een aantal jaren nemen. Ik ga proberen een beetje chronologisch te antwoorden.

Mevrouw Michielsens, u wijst daar naar een website 'energiesparen.be' waar we eventueel ook naar zouden kunnen verwijzen. Ik heb daar voor alle duidelijkheid helemaal niets op tegen. Ik denk dat we dat bij Kamp C bijvoorbeeld ook al wel zullen doen. Alleen, dat is geen prijzenvergelijker. Daar gaat het onder andere over rationeel energieverbruik. Dat is allemaal prima. Ik onderschrijf dat. Ik vind dat goed. Alleen, dat heeft niet hetzelfde doel als wat wij doen met onze groepsaankoop.

U had nog een andere website in uw tussenkomst die u mij had bezorgd: resert.be. Dat is ook prima, maar dat gaat eigenlijk over kwalificaties voor mensen die zonnepanelen willen gaan leggen. Dat die allemaal voldoen aan de regels van de kunst. Dat is trouwens ook een website waar wij naar verwijzen wanneer we onze groepsaankoop zonnepanelen lanceren.

Kort iets over private spelers die groepsaankopen organiseren. U verwijst naar dagbladen, De Morgen bijvoorbeeld. Ja, ik weet dat die dat doen. Ik weet ook dat hun bereik veel kleiner is. Dat is niet te vergelijken met wat wij jaar na jaar presteren. Wat zij ook niet doen, is bijvoorbeeld infosessies en brede publiekswerking over, net wat u aanhaalt, bewustwording rond energiekost en energiebesparing.

Mevrouw Van Hoffelen, wij hebben eerder al gehad over het feit dat Engie Electrabel gewonnen heeft deze keer. Een beetje verrassend zouden we kunnen denken. Maar ik ben daar eigenlijk heel erg blij om, want ik vind dat wij op deze manier gewonnen zijn. In begin wilde Electrabel van die groepsaankopen niets weten. Zij zegden: dat kan niet, dat mag niet, dat zal niet gebeuren, provincie u kleurt buiten de lijnen, wij gaan daar zeker niet aan meedoen want stel dat wij dat zouden doen, zouden wij onderscheid moeten maken tussen onze klanten. Lees: dan zouden we voor de deelnemers aan zo'n groepsaankoop een lagere prijs moeten geven, en bovendien nog voldoen aan voorwaarden die u ons stelt zoals 100% groene stroom leveren. Intussen, zoveel jaar verder, zijn we daar op die plaats. Ze doen het wel, en het kan dus wel.

Dan is er de discussie over wat is groen, wat is niet groen. Wij hanteren het principe zoals de VREG dat duidelijk maakt, zoals zij het certificeren. Dat is wat voor ons moet geleverd worden. Doen leveranciers daarnaast nog andere dingen? Ja, dat zal wel, maar dat is niet wat ze onze groep leveren. Dat moeten ze bewijzen. De VREG controleert dat ook.

U zegt: ik betwijfel dat er ook effectief meer groen wordt geproduceerd door zo'n groepsaankoop. Ik kan u dan alleen maar aanraden om te gaan kijken naar de studie van Greenpeace, en heel in het bijzonder te gaan kijken naar de resultaten van een firma zoals Essent. Essent is jaren bij ons winnaar geweest, en niet alleen bij ons, ook in andere provincies, en had in het begin ook een bijzonder slecht rapport bij Greenpeace. In tussentijd zijn ze erop vooruit gegaan. Want dat is simpel de wet van vraag en aanbod. Met hoe meer mensen wij vragen naar 100% groen geproduceerde stroom, hoe meer de leveranciers zullen moeten gaan produceren.

Zeggen dat geen enkel doel van de groepsaankopen bereikt is, is, mevrouw Van Hoffelen, de feiten ontkennen. De prijzen waren 8 jaar geleden wel degelijk een pak hoger, en 70% van de gezinnen zat toen nog bij Electrabel, die ook na de vrijmaking nog een feitelijk monopolie en zeer hoge prijzen had.

Ik heb een plaatje bij, en ik ga u dat tonen. Dit is wat in januari gebeurt, verschillende jaargangen. U ziet een hele hoge piek, en dan ziet u een paar maanden verderop nog een piek. Weet u wat die pieken zijn? De eerste is de provincie Antwerpen groepsaankoop, en de tweede is provincie Oost-Vlaanderen. Dit is wat de VREG zegt dit jaar. Want u hebt het over bewustmaking. We moeten meer mensen bewust maken. De VREG, dat is nu niet iemand die aandelen heeft in provinciebesturen, laat staat aandelen in de organisatie van een groepsaankoop, zegt dat de mensen die een bewuste keuze maken voor het grootste deel mensen zijn die via een groepsaankoop kopen. Die andere websites: de V-test, prijzenvergelijkers, dat is voor ons allemaal prima. We hebben ooit eens een jaargang gehad waarbij we samen met de V-test campagne hebben gevoerd. Dat is geen enkel probleem. Ik zeg dat ook wanneer ik op infosessies ga: "Dames en heren, u moet voor mij niks. U moet van mij niet meedoen aan een groepsaankoop. U mag dat vrijblijvend. En als het u aanstaat wat er uitkomt doet u dan gerust. Vindt u het niet goed, bespaart u er niet mee, blijft u rustig waar u bent, of u gaat zelf naar de V-test en kijkt zelf op eigen houtje uit naar iets anders."

U zegt ook dat een deel van de gezinnen niet bezig zou zijn met groen, maar enkel met goedkoop. Ja, dat is waar. Dat weet ik. Dat is des mensen, denk ik. Maar bij ons krijgen ze er dat groen gratis en voor niets bovenop, want wij stellen de voorwaarden zo in onze veiling, dat je groen moet leveren.

U vraagt of we dat verder gaan blijven doen? Ja, dat is wel de bedoeling dat we verder gaan, ook in 2018, trouwens ook met de zonnepanelen. We betalen daar iets voor.

Mevrouw Michielsens, u hebt absoluut gelijk, we hebben niet heel die budgetlijn gespendeerd aan de groepsaankopen, want dat is opgedeeld in drie soorten groepsaankopen: groene stroom en gas voor gezinnen, eentje voor bedrijven, en de zonnepanelen. Maar daar hadden we niet alles mee op, en eigenlijk was het idee om de resterende ongeveer 70.000 EUR te spenderen aan een studie rond een warmtenet van de afvalverbrander INDAVER. Het idee was: als we die kunnen koppelen met PITO zou dat fantastisch goed zijn. Alleen zeggen ze mij dat het nog niet klaar is voor oplevering. Dus ik ga nu kijken of we dat niet bijvoorbeeld in een energetisch project van PITO kunnen steken. We hebben altijd tal van projecten, en daar hebt u overschot van gelijk in dat we daarin moeten investeren. We doen dat ten andere ook.

Mevrouw Van Hoffelen, om terug bij u te komen: we betalen niets, want we hebben daar een openbare aanbesteding voor uitgeschreven om iChoosr voor ons te laten werken. IChoosr verdient daar inderdaad iets. Dat is de bluts met de buil. Hebben ze veel overstappers dan verdienen ze. Hebben ze er weinig verdienen ze minder. U moet ook weten dat zij communicatiekosten, en organisatie dragen. Niet wij, die dragen zij. Zij verdienen, en dat is meermaals in commissie ook gezegd, 25 EUR voor nieuwe, en 10 EUR voor oudere inschrijvingen. Ik kan niet zeggen hoeveel zij verdiend hebben, want ik weet niet hoeveel er nieuw of oud zijn. Dat is het werk dat zij voor ons doen, na een openbare

aanbesteding waar overigens ook een tegenkandidaat voor was. Waar trouwens ook een Raad van State over is uitgevchten, en waar wij ons gelijk in hebben gekregen.

Mijnheer Willekens, u zegt dat leveranciers strengere reglementering willen. Ik heb toch even moeten grimlachen toen ik dat las. Want wie waren dé leveranciers die dat zo graag wilden? Dat waren wel de leveranciers die verschillende keren bij ons in de prijzen waren gevallen, en dan eens een keertje niet. Plots waren het dan slechte verliezers. Het is een vrije markt. Je doet het beste bod, of je doet het beste bod niet. Dan heb je de bestelling, of heb je hem niet.

U vraagt wat nu precies het publiciteitsbudget is? Ik heb dat bij herhaling in commissie al gezegd. Wij betalen die ongeveer 30.000 EUR voor drie groepsaankopen: zonnepanelen, bedrijven groene stroom en gas, en particuliere groene stroom en gas. Wij hebben één medewerker, een energieambtenaar, die zit in het departement Milieu. Die volgt vragen op als die bij ons binnenkomen, want wat gebeurt er? Je hebt de klantendienst van de nieuwe leverancier. Die beantwoordt in principe alle mogelijke problematische vragen die zouden kunnen ontstaan bij het overzetten van een contract. Daarnaast heb je in tweede orde iChoosr met heel hun batterij van mensen die daar op een callcenter de wacht houden en via mails ook antwoorden. In derde instantie hebben wij, als het dan nog niet opgelost raakt of je hebt een algemene vraagstelling hoe zo'n groepsaankoop werkt, één ambtenaar. Daarnaast moeten wij het stellen met uw dienaar. Ik loop rond. Ik loop ongeveer 100 van die infosessies per jaar. Ik doe dat met veel plezier en overtuiging. Want dat is net wat u zegt: bewustmaking, dat is waar het ons om te doen is.

Ik had nog één slide. Want als u denkt dat we er zijn bewijst dit iets anders. Dit is een plaatje van de CREG. Dat gaat over nationaal. Waar denkt u dat de meeste mensen zitten? 63% van de huishoudens in dit land zit bij de 10% duurste producten die beschikbaar zijn op de markt. Slechts 3% van de huishoudens in dit land zit bij de 10 goedkoopste producten. Wij zijn die grote blauwe bol daar. Ik denk dat er nog werk aan de winkel is.

VOORZITTER.- Mevrouw Van Hoffelen heeft het woord.

Mevrouw VAN HOFFELEN.- Dank u.

Het argument van de VREG of de CREG is letterlijk gekopieerd uit het antwoord dat ik kreeg van De Morgen. Zij doen dat ook via iChoosr, en ik had dezelfde bezorgdheid geuit en een beetje dezelfde vraag gesteld. Ik heb een identiek antwoord gekregen. Ik ga het niet allemaal citeren, maar er staat in: "Om groene stroom aan te kunnen leveren heeft de leverancier twee mogelijkheden. Of hij produceert de stroom zelf, of hij koopt groene stroom in die door anderen is geproduceerd via garanties van oorsprong." Dan herhalen ze ook: "Wij maken ons sterk dat we via onze groepsaankoop voor groene energie aandacht vestigen op het belang van milieuvriendelijk opgewekte energie. Hoe groter de vraag naar groene energie wordt, hoe meer inspanningen enz. "

Maar ik heb eigenlijk nog geen antwoord gehad op mijn andere vraag. Op welke manier zal het provinciebestuur garanderen dat het CREG-charter, dus van de tariefvergelijker, wordt nageleefd?

U hebt de bedragen gegeven: de fees van de 25 en de 10 EUR. Ik veronderstel dat 25 EUR is als je compleet van energieleverancier verandert, en 10 EUR voor een oudere.
Dus graag nog antwoord op mijn vraag van het GREG-charter.

VOORZITTER.- Mevrouw Verhaert heeft het woord.

Mevrouw VERHAERT, gedeputeerde.- Excuus, mevrouw Van Hoffelen, ik had over het hoofd gezien. Wat het CREG-charter betreft, daar hebben wij ons aangeboden om te vragen om ons te betrekken omdat we geïnteresseerd waren om mee onze expertise te delen. Wij hebben daar nooit nog iets van terug gehoord. Wij blijven ons warm aanbevelen houden om daar in te participeren. Maar eigenlijk ging het CREG-charter over vergelijkingssites. Dat is niet wat wij doen. Wij organiseren een veiling. Maar desalniettemin hebben wij aangeboden om onze expertise ter beschikking te stellen. Iets wat we overigens ook aan het kabinet van minister Tommelein hebben gedaan, want hij was ook bezig met een charter rond groepsaankopen. Dat ging in dat verband over zonnepanelen, en wij vonden eigenlijk dat het best wel wat strenger mocht, omdat wij veel strengere voorwaarden hanteren. Ook daar wacht ik ook nog eens eventjes op een antwoord.

ICT – communicatie

VOORZITTER.- De heer Janssen heeft het woord.

De heer JANSSEN.- Mijnheer de voorzitter, geachte deputatie, collega's,

Apple, Google, Microsoft, waarschijnlijk de drie bedrijven waar wij allemaal hier aanwezig bijna elke dag het meeste mee te maken hebben. Denk maar aan iOS, macOS, Android, en ja, zelfs Windows.

Collega's jullie zien het allemaal, de wereld digitaliseert in snel tempo. Die digitalisering maakt onze leven veel makkelijker. Ik herinner me nog, niet al te lang geleden dat ik voor de districtsraad, en de gemeenteraad honderden pagina's thuisbezorgd kreeg door de bode van de stad om me voor te bereiden op de commissies, en raden. Ik veronderstel dat het hier in de provincie ongeveer hetzelfde was.

Gelukkig hebben we nu in de provincie ABM, waarmee we alle stukken digitaal kunnen raadplegen. De meeste onder ons volgen nu waarschijnlijk de agenda van de raad via ABM. Collega's er komt best wat bij kijken zodat wij alles mooi elektronisch kunnen volgen en opzoeken. Wij, leden van de commissie ICT hadden recentelijk de kans om de dienst ICT te bezoeken in het PaS. Bedankt, mevrouw de gedeputeerd, om dat te organiseren. Daar hebben we onder meer een van de twee "server rooms" van de provincie hebben kunnen bezichtigen. Bij deze wil ik ook iedereen van de dienst ICT oprecht bedanken voor het zeer goede werk dat ze leveren!

Om zo gemakkelijk te kunnen werken is het natuurlijk essentieel dat je een geactualiseerde en veilige ICT-architectuur hebt. Dat houdt in dat je apparatuur, en software up to date moet zijn. We denken er vaak niet aan als er een nieuwe versie van een operation systeem uitkomt om up to daten, want het kost ons misschien geld, of wie weet zullen al dure programma's die je hebt niet meer werken. Heden ten dage zijn er nog een aanzienlijk aantal computers (28% wereldwijd) die nog op Windows XP draaien, terwijl Extended Support op 8 april 2014 is opgegeven. Voor diegene die het niet weten, "Extended Support" wil zeggen dat Microsoft tot een bepaalde periode security updates blijft maken. Wij herinneren ons allemaal nog dit voorjaar de WannaCry ransomware van eerder dit jaar. Die ransomware heeft vooral computers geraakt die op Windows XP, en Windows 7 draaien. Microsoft was zelfs verplicht om toch nog een security update voor Windows XP te maken, omdat een aantal essentiële computers nog steeds op XP draaien.

De computers die wij als raadsleden aan het begin van de legislatuur hebben gekregen worden zelfs niet meer door de fabrikant Dell ondersteunt. Het Operating Systeem van die computers is Windows 7. Mainstream support voor Windows 7 is op 13 januari 2015 opgegeven. Dat wil zeggen dat je geen support meer van Microsoft zult krijgen. De security updates voor Windows 7 zullen nog wel blijven tot 14 januari 2020. Me dunkt niet echt een geactualiseerde en veilige ICT-architectuur.

Daarom heb ik de volgende vragen:

- 1) Is het correct om in uw doelstellingennota te stellen dat de provincie een geactualiseerde ICT-architectuur heeft?
- 2) In uw doelstellingennota staat er dat u de continuïteit van de ICT-dienstverlening wil garanderen. Ik citeer: "We vernieuwen en voeren tijdig wijzigingen uit op de bestaande omgeving zodanig dat de applicaties en ICT-systemen voldoen voor de huidige en afgesproken toekomstige ICT-behoefte door." Is het correct dat ik daarin begrijp dat het de intentie is om in de toekomst sneller verouderd materiaal te vervangen?

VOORZITTER.- De heer Willekens heeft het woord.

De heer WILLEKENS.- We schrijven maart 2017. Antwerpen komt als eerste provincie in ons land met een digitaal aanslagbiljet voor de provinciebelasting. De provincie Antwerpen verstuurt naar eigen zeggen jaarlijks 660.000 aanslagbiljetten naar gezinnen. Het provinciebestuur hoopt op die manier de papierberg danig te verkleinen.

Budget 2018: ook in het nieuwe jaar zal opnieuw sprake zijn van een kostelijk, maar onecologisch personeelsblad voor de werknemers van onze provincie. Terwijl de man in de straat met allerlei initiatieven om de oren wordt geslagen om de papierberg, in deze tijden van digitalisering, te verkleinen geeft deze provincie dus alles behalve het goede voorbeeld. We stellen dan ook voor om onder de noemer "lead by exemple" dit blad te digitaliseren.

VOORZITTER.- Mevrouw Verhaert heeft het woord.

Mevrouw VERHAERT, gedeputeerde.- Mijnheer Janssen, dank u wel voor de tussenkomst. U vraagt of wij van een geactualiseerde ICT-architectuur kunnen spreken in de provincie Antwerpen? Ja, wees gerust, daar kunnen wij van spreken. Wij hebben zelfs een dienst die zich daar heel specifiek mee bezighoudt. Dat is onze dienst Strategie en Architectuur. Die dienst zorgt er bijvoorbeeld voor dat bij de start van elk nieuw project de impact op bestaande architectuur in kaart wordt gebracht, dat nieuwe aangekochte of ontwikkelde IT-oplossingen passen binnen de architectuur door ICT-richtlijnen op te leggen, dat wederkerende, functionele behoeften gedetecteerd worden en zich vertalen in gestandaardiseerde oplossingen, dat je niet altijd ad hoc dingen moet gaan bedenken, dat de IT-markt actief gevolgd wordt om oplossingen te bieden voor nieuwe behoeften. Architectuur is kort gezegd de manier om inzicht te krijgen en structuur aan te brengen in ICT binnen de organisatie, en een manier om de inzet van ICT te kunnen sturen.

Dus op uw eerste vraag kan ik volmondig ja antwoorden.

Op uw tweede vraag of we in de toekomst sneller materiaal moeten gaan vervangen antwoord ik: neen, niet noodzakelijk. De vervanging van ICT-materiaal wordt vooral gestuurd vanuit het al dan niet voldoen aan behoeften. Dat is het belangrijkste. Met verdere commercialisering van IT-oplossingen - denk maar aan software 'as a service' bijvoorbeeld, mailomgevingen in de cloud - verschuift de focus ook meer en meer van fysieke capaciteiten van toestellen naar veilig en snel kunnen benaderen van gegevens met deze toestellen. Als je dat nu koppelt aan de technologische vooruitgang en de uitbreidbaarheid of aanpasbaarheid van IT-materiaal, dan dringt een vervanging zich eerder op door het niet meer voldoen aan technische of functionele vereisten, en door de inschatting van het risico en impact van vroegtijdige uitval, dan louter door ouderdom van het materiaal. Maar er is al eerder een vraag over gesteld in de maand mei. Toen vroeg u al of die huidige laptops van de raadsleden geen bedreiging vormden voor informatieveiligheid, en of ze nog wel voldeden aan technische en functionele behoeften van de daarop geïnstalleerde software. Ik kan alleen maar teruggrijpen naar het antwoord dat ik toen ook heb gegeven. We hebben destijds beslist dat we één keer per legislatuur het materiaal zouden aanbieden, en dat inderdaad de hardware garantie van de fabrikant is vervallen, maar dat het geen bedreiging vormt voor de informatieveiligheid. Het departement ICT staat natuurlijk ook ter beschikking voor de ondersteuning van de toestellen. Daarnaast, als de nood hoog is dan richt u de vraag naar IT. Als er werkelijk een manco is aan de hardware zullen we dat bekijken. Daarnaast zijn daar ook, en dat laat ik mij uit verschillende fracties vertellen, middelen in de fractie die kunnen aangewend worden.

Mijnheer Willekens, u had me eventjes verloren, want ik dacht dat u een vraag stelde over omgevingsvergunning, maar dat was niet het geval. U vroeg uiteindelijk naar het personeelsblad.

Wij hebben daar de discussie al een paar keer gehad in de commissie. Wij hebben bij het begin van deze legislatuur een aantal publicaties die op papier verschenen geschrapt, omdat we vonden dat we aandacht moeten schenken aan het milieu en daar wat duurzamer mee moeten omgaan. Dan hebben we beslist om dat personeelsblad in het leven te roepen, ook in de context dat er veel mensen moeten vertrekken van dit bestuur en dat het

belangrijk is dat ze goed en van dichtbij worden geïnformeerd. Zo'n kwaliteitsvol personeelsblad kan daartoe bijdragen. We hebben ook gezegd, en dat weet u, dat we dat zouden evalueren. En dat gaan we ook doen. Ik heb dat ook gezegd: we zullen dat doen ergens in het voorjaar 2018. Maar, vergis u niet, zelfs als zal daaruit komen dat we toch in de toekomst helemaal digitaal zouden moeten gaan, kost heb je toch. Je moet nog altijd instaan voor een mooi ontwerp, voor lay-out, voor fotografie, voor nog een aantal dingen die je nodig hebt om plaatjes goed te krijgen. Maar we zullen die evaluatie doen. Ik voor mij blijf dat nog altijd een verdedigbare keuze vinden, omdat ik ook weet dat niet al onze medewerkers deskjunkies zijn. Niet iedereen zit in een kantoor achter een computer. We hebben nog heel veel medewerkers, bijvoorbeeld in de parken en domeinen, die er elke dag op uit trekken en die dat best weten te waarderen. Dat is alleszins de input die ik tot nog toe krijg. Maar wees gerust, we zullen de evaluatie doen.

VOORZITTER.- We gaan nu de zitting schorsen, en dinsdag voortdoen. We werken dan door tot het einde.

De vergadering wordt geschorst om 17.50 uur.